

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych

**Przykłady realizacji działań
przez centralną i terenową
administrację rządową
w obszarze zapobiegania
przestępczości
i przeciwdziałania patologiom
społecznym**

Spis treści

Rozdział	Podrozdział	Nazwa rozdziału	Strona
I		Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i w miejscu zamieszkania	3-21
	1.	Ministerstwo Sportu i Turystyki	3-4
	2.	Ministerstwo Zdrowia	4-5
	3.	Ministerstwo Sprawiedliwości	5
	4.	Komenda Główna Policji	5-7
	5.	Straż Graniczna	7-8
	6.	Żandarmeria Wojskowa (MON)	8
	7.	Urzędy wojewódzkie	8-21
II		Przemoc w rodzinie	21-31
	1.	Ministerstwo Edukacji Narodowej	21-22
	2.	Ministerstwo Zdrowia	22-23
	3.	Ministerstwo Sprawiedliwości	23-24
	4.	Komenda Główna Policji	24
	5.	Urzędy wojewódzkie	24-31
III		Bezpieczeństwo w szkole	31-45
	1.	Ministerstwo Edukacji Narodowej	31-32
	2.	Ministerstwo Sportu i Turystyki	32
	3.	Ministerstwo Zdrowia	33
	4.	Komenda Główna Policji	34
	5.	Państwowa Straż Pożarna	34-35
	6.	Straż Graniczna	35
	7.	Żandarmeria Wojskowa (MON)	35-36
	8.	Urzędy wojewódzkie	36-45
IV		Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej	45-51
	1.	Ministerstwo Infrastruktury (Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej)	45-46
	2.	Komenda Główna Policji	46
	3.	Straż Graniczna	46-47
	4.	Żandarmeria Wojskowa (MON)	47
	5.	Urzędy Wojewódzkie	47-51
V		Bezpieczeństwo w ruchu drogowym	51-69
	1.	Ministerstwo Edukacji Narodowej	51-52
	2.	Ministerstwo Infrastruktury	52-53
	3.	Komenda Główna Policji	53-55
	4.	Straż Graniczna	55-56
	5.	Żandarmeria Wojskowa (MON)	56
	6.	Urzędy wojewódzkie	56-69
VI		Bezpieczeństwo w działalności gospodarczej	69-73
	1.	Urzędy wojewódzkie	69-73
VII		Ochrona dziedzictwa narodowego	73-79
	1.	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	73-74
	2.	Komenda Główna Policji	74-75
	3.	Straż Graniczna	75-76
	4.	Urzędy wojewódzkie	76-79

Przykłady realizacji działań przez centralną i terenową administrację rządową w obszarze zapobiegania przestępczości i przeciwdziałania patologiom społecznym

Poniżej przedstawione są *Przykłady działań i inicjatyw* centralnej oraz terenowej administracji rządowej oraz formacji nadzorowanych przez MSWiA (MSW) w 2011 r.

I. Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i w miejscu zamieszkania

1. MINISTERSTWO SPORTU I TURYSTYKI

W roku 2011 MSiT kontynuowało realizację ogólnopolskiej Akcji pn. „**Telefon Bezpieczeństwa**”, na mocy porozumienia pomiędzy Polską Organizacją Turystyczną, Ministerstwem Sportu i Turystyki, Komendą Główną Policji oraz Urzędem ds. Cudzoziemców. Głównym celem „Telefonu bezpieczeństwa” była poprawa bezpieczeństwa turystów zagranicznych odwiedzających Polskę, poprzez zapewnienie informacji i pomocy w nagłych sytuacjach kryzysowych, takich jak kłopoty ze zdrowiem, zaginięcie dokumentów, kradzieże itp. Ponadto „Telefon bezpieczeństwa” stanowił dodatkowe źródło informacji turystycznej. Turyści mogli skorzystać z bezpłatnej infolinii 0 800 200 300 dla telefonów stacjonarnych, a także z płatnego wg cenników sieci numeru telefonu komórkowego: +48 608 599 999. Telefon funkcjonował w czasie tzw. wysokiego sezonu turystycznego tj. w terminie od 1 czerwca do 30 września w godzinach 10:00 - 22:00. Infolinia obsługiwana była przez operatorów w języku angielskim, niemieckim i rosyjskim pod nadzorem Komendy Głównej Policji, co znacznie przyspiesza podejmowanie interwencji w nagłych przypadkach. Numery telefonu bezpieczeństwa były umieszczane we wszystkich wydawnictwach promocyjnych POT, na stronach internetowych współorganizatorów Akcji oraz dystrybuowane były w formie ulotki za granicą przez Polskie Ośrodki Informacji Turystycznej. Ulotki informacyjne rozdawane były również na przejściach granicznych, dworcach i lotniskach oraz w konsulatach i ambasadach Rzeczypospolitej Polskiej.

Ministerstwo w ramach realizacji Akcji „Telefon Bezpieczeństwa” z części budżetowej 40 Turystyka, wydatkowało w 2011 r. łączną kwotę 8.044,20 zł obejmującą druk 126 tys. ulotek i przygotowanie materiałów promocyjnych, w tym:

- 93 tys. ulotek w językach angielskim i niemieckim,
- 33 tys. ulotek w językach angielskim i rosyjskim,
- koszulki z nadrukiem i transparent.

Akcja „**Bezpieczna Woda**” była nową inicjatywą Ministerstwa Sportu i Turystyki skierowaną przede wszystkim do dzieci i młodzieży szkolnej, ale stanowiła również cenne źródło informacji dla rodziców, nauczycieli i wychowawców, jak i dla całego środowiska wodniackiego.

MSiT współrealizowało również projekt edukacyjny „**Jestem fair**” w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem „**Nigdy Więcej**”, w tym m.in.:

- w ramach akcji **Wykopmy Rasizm ze Stadionów**. Stowarzyszenie „NIGDY WIĘCEJ” jest niezależną organizacją antyrasistowską, która m.in. prowadziła kampanię „Wykopmy Rasizm ze Stadionów” i koordynowała działania sieci Futbol Przeciwko Rasizmowi w Europie (Football Against Racism in Europe, FARE) w regionie Europy Wschodniej. Kampania ta realizowana była w ramach obchodów „Tygodnia Akcji Futbolu przeciwko Rasizmowi” była prowadzona przez stowarzyszenie „Nigdy Więcej”, które prowadziło działania zapobiegające rasizmowi i zwalczała to zjawisko, między innymi w sporcie. Projekt „Wykopmy rasizm ze stadionów” skierowany był do kibiców, zawodników, trenerów, sędziów, działaczy sportowych i dziennikarzy. Ideą akcji było propagowanie antyrasistowskich postaw wśród fanów. Ministerstwo Sportu i Turystyki uczestniczyło w realizacji *Tygodnia Akcji Futbolu przeciwko Rasizmowi* m.in. poprzez ufundowanie kompletów sprzętu sportowego przeznaczonego na nagrody dla realizatorów najlepszych projektów.
- podczas szkoleń i warsztatów metodycznych realizowanych dla nauczycieli, trenerów, instruktorów oraz stewardów stadionowych, organizowanych m.in. przez Polski Związek Piłki Nożnej, dystrybuowane były poradniki dofinansowane przez Ministerstwo pt.: **Jak walczyć z rasizmem**, będące pakietem materiałów, zawierających zbiór najlepszych praktyk z dziedziny walki z rasizmem w sporcie, inspirowanych

doświadczeniami kampanii zachodnioeuropejskich. Poradnik został dodatkowo wsparty rekomendacjami Rady Europy i innych kluczowych instytucji, które aktywnie włączają się w zwalczanie rasizmu na stadionach.

- współorganizacja antyrasistowskiego meczu piłki nożnej w ramach kampanii „**Polska dla wszystkich**”. Stowarzyszenie „NIGDY WIĘCEJ”, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Ministerstwo Sportu i Turystyki, Urząd Miasta Warszawy i Polskie Stowarzyszenie Byłych Piłkarzy byli organizatorami antyrasistowskiej imprezy, która odbyła się 14 października 2011 roku. W ramach spotkania rozegrany został również turniej, w którym wzięły udział mieszkające w Warszawie dzieci pochodzące z różnych narodów i kultur, w tym dzieci pracowników placówek dyplomatycznych, m. in. Brazylii, Rosji i Francji. Ministerstwo Sportu i Turystyki uczestniczyło w powyższym przedsięwzięciu poprzez m.in. ufundowanie koszulek reprezentacyjnych dla wszystkich uczestników.

Podejmowane były działania w zakresie projektów związanych z profilaktyką i edukacją kibiców, w szczególności w ramach współpracy w realizacji projektu „**Kibice Razem**” – projekt był koordynowany przez PL.2012 Spółka z o.o. Dotyczył on zwalczania postaw przemocy w środowisku kibiców piłkarskich i oparty był na doświadczeniach niemieckich. Projekt przewidywał długoterminową pracę pedagogiczną – edukacyjną, prowadzoną w środowisku kibiców. Program „Kibice Razem” był skierowany do grup kibiców stykających się z występującymi patologiami i zjawiskiem przemocy wśród kibiców piłki nożnej. Ministerstwo Sportu i Turystyki było organizatorem konferencji „**Projekty współpracy z kibicami jako instrument dialogu ze środowiskiem kibiców przed i po UEFA EURO 2012TM**”.

2. MINISTERSTWO ZDROWIA

W ramach działań resortowych MZ, **Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii** wspierało zadania z zakresu profilaktyki selektywnej, ukierunkowane na zmianę postaw dotyczących używania narkotyków oraz ograniczanie ryzyka związanego z okazjonalnym przyjmowaniem **narkotyków**. Projekty były wdrażane bezpośrednio w środowisku okazjonalnych użytkowników narkotyków lub osób zagrożonych ich używaniem oraz w miejscach o zwiększonym rozpowszechnieniu używania, np. w miejscach organizowania masowych imprez rozrywkowych (kluby, dyskoteki, imprezy plenerowe). W ramach programów prowadzono działania środowiskowe obejmujące: edukację na temat ryzyka związanego z używaniem narkotyków, motywowanie do zmiany postaw i zachowania, interwencje, informowanie o miejscach pomocy dla używających narkotyków oraz rozdawnictwo materiałów informacyjnych (ulotek, broszur). Realizatorami programów byli specjalnie przeszkoleni pracownicy środowiskowi. W ramach zadania w roku 2011 zrealizowano 11 programów w 9 miastach (Łódź, Wrocław, Szczecin, Warszawa, Częstochowa, Lublin, Kraków, Zielona Góra).

Ponadto Krajowe Biuro wsparło programy dotyczące ograniczania ryzyka szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem środków odurzających przez osoby uzależnione. Projekty były wdrażane w miejscach przebywania osób używających narkotyków nie zmotywowanych do leczenia między innymi na ulicach, skwerach i dworcach. Programy obejmowały, oprócz wymiany sprzętu iniekcyjnego, nawiązanie kontaktu z klientami, działalność informacyjną i motywującą do leczenia. Projekty były prowadzone we współpracy z lokalnymi służbami i instytucjami, tj.: pomocą społeczną oraz policją. Programy tego typu niewątpliwie przyczyniają się do wzrostu bezpieczeństwa w środowisku lokalnym. W ramach zadania w roku 2011 zrealizowano 12 programów w 8 miastach (Warszawa, Częstochowa, Puławy, Olsztyn, Wrocław, Zielona Góra, Kraków, Zgorzelec).

Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii wspierało lokalne działania, mające na celu profilaktykę narkomanii wysyłając na bieżąco materiały informacyjne w postaci ulotek, biuletynów, poradników.

W celu przeciwdziałania uzależnieniom w środowisku lokalnym Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii zaimplementowało na terenie kraju program wczesnej interwencji „**FreD goes net**”. Jest to program profilaktyki selektywnej, adresowany do młodych osób używających narkotyków w sposób okazjonalny. Celem zajęć jest pobudzenie uczestników do refleksji, podniesienie poziomu ich wiedzy na temat używania narkotyków, zachęcenie do oceny ryzyka i odpowiedzialności, zmiany nastawienia i zachowania związanego z używaniem narkotyków oraz poznanie oferty lokalnego systemu pomocowego. Łączna liczba realizatorów programu wynosi 71 osób. We wszystkich województwach 47 placówek przygotowanych jest do realizacji programu. Natomiast w ramach działań **PARPA** wsparto realizację **programu profilaktyczno-interwencyjnego** realizowanego przez Stowarzyszenie „**Edukacja i Wychowanie**” z Łodzi w trakcie koncertu **Przystanek Woodstock** 4-6.08.2011 w Kostrzynie n. Odrą. W ramach projektu uruchomiony został specjalny punkt konsultacyjny dotyczący uzależnień na terenie

miasteczka namiotowego, odbywały się dyżury terapeutów, warsztaty np. radzenia sobie ze złością. Ponadto celem upowszechniania wiedzy na temat systemu rekomendacji programów profilaktycznych oraz różnych obszarów działań profilaktycznych dołączono materiały do wysyłki do wszystkich samorządów lokalnych, m.in.: książkę „Przewodnik Metodyczny po Programach Promocji Zdrowia Psychicznego i Profilaktyki.

3. MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI

W 2011 r. Ministerstwo Sprawiedliwości wspólnie z Ministerstwem Sportu i Turystyki realizowało zadania wspierające przeciwdziałanie **zjawiskom patologicznym i agresji między innymi w sporcie**. Realizacja tych zadań wykonywana była w ramach programu pn. „**Przeciwdziałanie poprzez sport agresji i patologii wśród dzieci i młodzieży**” i w istotnej części kierowana była do nieletnich przebywających w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich. Głównym celem programu jest redukcja poziomu agresji i zapobieganie zjawiskom patologii wśród młodego pokolenia, podniesienie poziomu sprawności fizycznej, budowanie pozytywnych wzorców wychowawczych, kształtowanie postaw poszanowania prawa, promocja pozytywnych zachowań w sporcie poprzez m.in. stworzenie możliwości udziału dzieci i młodzieży w różnych formach aktywności fizycznej.

Przy wsparciu Ministerstwa Sportu zorganizowano również zajęcia z tańca nowoczesnego dla dziewcząt z dwóch **zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich**.

W ubiegłym roku Minister Sprawiedliwości udzielił istotnego wsparcia parlamentarnej inicjatywie ustawodawczej, której celem było między innymi **wprowadzenie regulacji wspierających proces usamodzielniania się wychowanków opuszczających zakłady poprawcze**, poprzez możliwość tworzenia dla tych nieletnich hosteli. Nowe regulacje wprowadzone ustawą z dnia 29 lipca 2011 r. **o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich** (Dz. U. Nr 191, poz. 1134) i obowiązujące od dnia 1 stycznia 2012 r. umożliwiają tworzenie hosteli przy zakładach poprawczych oraz umożliwiają ich tworzenie przez stowarzyszenia, fundacje oraz organizacje społeczne. W ramach hosteli nieletni, przy wsparciu wychowawców, podejmują pierwsze samodzielne kroki w dorosłym życiu np. rozpoczynają pracę zawodową, kontynuują naukę, gospodarują samodzielnie posiadanym wynagrodzeniem.

Tą samą ustawą wprowadzono również regulacje dotyczące wykonywania **nadzoru kuratora sądowego** oraz określono **uprawnienia kuratora sądowego** do kontrolowania, czy nieletni znajduje się pod wpływem alkoholu lub innego środka odurzającego. Zmiany te powinny wpłynąć na skuteczniejsze wykonywanie środka wychowawczego w postaci nadzoru kuratora, a poprzez to na ogólny wzrost bezpieczeństwa.

Ponadto z inicjatywy Ministerstwa Sprawiedliwości były prowadzone **prace legislacyjne w zakresie prawa karnego**, których jednym z celów było zwiększenie bezpieczeństwa i ochrona praw ofiar.

4. KOMENDA GŁÓWNA POLICJI

W minionym roku Policja podejmowała działania zmierzające do zwiększenia liczby policjantów pełniących służbę bezpośrednio na „ulicy” oraz optymalizacji wykorzystania posiadanych zasobów kadrowo-sprzętowych Policji. Nie mniej ważne były inicjatywy zmierzające do poprawy bezpieczeństwa imprez masowych, również w kontekście przygotowań do zapewnienia bezpieczeństwa podczas rozgrywek piłkarskich Euro 2012.

Dużą wagę przywiązywano również do usprawnienia współpracy Policji z innymi podmiotami, doskonalenia zawodowego funkcjonariuszy i pracowników Policji, jak również wymiany doświadczeń na płaszczyźnie międzynarodowej. W ww. obszarze komórki organizacyjne Komendy Głównej Policji zrealizowały m.in. nw. zadania:

w zakresie dotyczącym służby prewencyjnej

- opracowana została *Informacja o stanie funkcjonowania służby prewencyjnej za 2011 r.*, w której dokonano analizy stanu wykorzystania policjantów podstawowych komórek służby prewencyjnej w oparciu o liczbę bezwzględną policjantów skierowanych do służby patrolowej i obchodowej wszystkich komórek organizacyjnych (poza OPP i SPPP) danej jednostki Policji. Zauważalnym jest spadek liczby policjantów skierowanych do służby z 13.688 w 2010 r. do 13.512 w roku 2011 liczonych jako średnia na dobę w systemie ośmiogodzinnym;
- opracowano i wdrożono zmianę Zarządzenia nr 884 Komendanta Głównego Policji z dnia 21 lipca 2009 r. w sprawie *metod i form wykonywania przez policjantów zadań z użyciem koni służbowych, szczegółowych zasad szkolenia oraz norm żywienia*. Nadrzędnym celem dokonanej zmiany było dopuszczenie możliwości wydłużenia, w uzasadnionych przypadkach, czasu służby przy użyciu koni służbowych do 12 godzin.

- w dniu 19 października 2011 roku Komendant Główny Policji wspólnie z przedstawicielami kierownictwa Stowarzyszenia Instruktorów i Trenerów Narciarstwa Polskiego Związku Narciarskiego podpisał *Porozumienie w sprawie współdziałania w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego na zorganizowanych terenach narciarskich*, które weszło w życie w dniu podpisania. Porozumienie reguluje m.in. kwestie dotyczące:
 - szkolenia przez SITN-PZN i PZN policjantów w zakresie techniki jazdy na nartach, udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym na stokach oraz oceny niebezpiecznych zachowań uczestników tej formy rekreacji;
 - prowadzenia działań profilaktycznych z zakresu bezpieczeństwa na zorganizowanych terenach narciarskich oraz organizowania akcji informacyjnych.
- monitorowano stan bezpieczeństwa na wodach i obszarach przywodnych, w tym w okresie wakacyjnym. W 2011 roku na terenie kraju utonęło 396 osób, czyli o 27 osób więcej niż w 2010 roku. Ponadto, w 2011 roku w porównaniu do roku 2010 odnotowano spadek wypadków tonięć o 8. W roku 2011 przy 464 wypadkach tonięć uratowano 162 osób topiących się, natomiast w roku 2010 przy 472 wypadkach tonięć uratowano 225 osób (*TEMIDA*).
- monitorowano stan etatowy i zatrudnienia w podstawowych komórkach służby prewencyjnej (patrolowo – interwencyjnych, dzielnicowych, wywiadowczych),
- efektywniej wykorzystano zasoby kadrowe w Policji poprzez:
 - działania zmierzające do odciążenia policjantów realizujących zadania o charakterze patrolowo-interwencyjnym i dzielnicowych od doręczeń korespondencji,
 - współdziałanie w budowie i wdrożeniu Systemu Elektronicznej Sprawozdawczości Policji (SESPol),

w zakresie dotyczącym pracy sztabowej, m.in. bezpieczeństwo imprez masowych

- realizowano postanowienia zawarte w *Koncepcji przygotowania Policji do Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012* wraz z załącznikami, w tym *Portfelem projektów policyjnego zabezpieczenia Turnieju finałowego ME w piłce nożnej UEFA EURO 2012*. Dokument ten jest elementem realizacji *Zamiaru działania Policji w celu zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego podczas Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012*. Uwzględnia zdobyte doświadczenia i dobre praktyki, które zastosowane zostały przez policję i służby porządku publicznego innych państw organizatorów takich imprez w latach wcześniejszych, które powinny zostać implementowane na grunt polski;
- uczestniczono w procesie legislacyjnym zmierzającym do opracowania i wdrożenia nowej regulacji z zakresu bezpieczeństwa imprez masowych, a w szczególności bezpieczeństwa Turnieju finałowego Mistrzostw Europy w piłce nożnej UEFA EURO 2012. Efektem podjętych prac było uchwalenie przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 31 sierpnia 2011 r. *ustawy o zmianie ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 217, poz. 1280)*;
- zainicjowano prace związane z wdrożeniem zasad przekazywania informacji dotyczących imprez masowych przez kierowników jednostek organizacyjnych Policji szczebla KWP/KPP, w celu dostosowania wewnętrznych procedur Policji (*zarządzenie nr 982 Komendanta Głównego Policji z dnia 21 września 2007 r. w sprawie zasad organizacji i trybu wykonywania przez Policję zadań związanych z rozpoznaniem, zapobieganiem, zwalczaniem przestępstw i wykroczeń popełnianych w związku z imprezami sportowymi oraz gromadzenia i przetwarzania informacji dotyczących bezpieczeństwa masowych imprez sportowych*) do postanowień ustawy z dnia 20 marca 2009 r. *o bezpieczeństwie imprez masowych*;
- kontynuowano przedsięwzięcie związane z przygotowaniem nowej formuły zarządzenia nr 1100 Komendanta Głównego Policji z dnia 13 grudnia 2006 r. *w sprawie zasad prowadzenia Policyjnego Rejestru Imprez Masowych*, w celu usprawnienia procesu gromadzenia, przetwarzania i udostępniania danych dotyczących bezpieczeństwa imprez masowych;
- zainicjowano opracowanie dokumentu pn. *Polityka bezpieczeństwa dla bazy policyjny rejestr imprez masowych* wraz z *Instrukcją Zarządzania Systemem Policyjnym Rejestr Imprez Masowych*, w celu aktualizacji jego treści zgodnie z obowiązującym porządkiem prawnym;
- podjęto prace w zakresie spełnienia ustawowego obowiązku przekazywania przez Komendanta Głównego Policji podmiotowi prowadzącemu centralę monitorowania, określonego w przepisach o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego, informacji o miejscu i terminie wszystkich imprez masowych w zakresie dotyczącym

osób o których mowa w art. 22 ust. 1 lit. a ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych;

- przekazywano do jednostek organizacyjnych Policji wytyczne mające m. in. na celu intensyfikację działań Policji w zakresie poprawy stanu bezpieczeństwa imprez masowych, a także poprawę sprawności i profesjonalizmu działań policyjnych podejmowanych na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa w ich trakcie. Zobligowano jednostki organizacyjne Policji do egzekwowania obowiązku stawiennictwa osób ukaranych środkiem karnym zakazu wstępu na imprezy masowe i masowe imprezy sportowe oraz stosowanie środków przewidzianych prawem, w przypadku nie respektowania tego wymogu;
- prowadzono w ramach funkcjonowania Krajowego Punktu Informacyjnego ds. Imprez Sportowych GSP KGP bieżącą wymianę informacji, w celu zapewnienia bezpieczeństwa krajowych i międzynarodowych imprez masowych. Dane dotyczyły w szczególności grup kibiców, którzy przemieszczają się na międzynarodowe imprezy sportowe organizowane poza granicami kraju. Ponadto na potrzeby jednostek organizacyjnych polskiej Policji, inicjowano i pośredniczono w uzyskiwaniu danych o uczestnikach międzynarodowych imprez sportowych organizowanych w Polsce;
- monitorowano realizację zaleceń dotyczących obiegu informacji o zdarzeniach pozostających w związku z imprezami masowymi, ze szczególnym uwzględnieniem zakłóceń porządku prawnego w trakcie rozgrywek piłki nożnej. Jednocześnie podjęto działania monitorujące i koordynujące wobec jednostek organizacyjnych Policji w tym obszarze;
- przeprowadzono szkolenia dla policjantów **spottersów**, zgodnie z założeniami „*Instytucji spottersa w Policji polskiej*”. W myśl postanowień dokumentu, priorytetem dla policyjnych spottersów będzie przede wszystkim wykluczenie chuliganów stadionowych z udziału w imprezach sportowych, a tym samym pośrednio zostanie wyeliminowany czynnik związany z ich przemieszczaniem. W ramach tego programu, w roku 2011, przeszkolono łącznie 137 osób;

w zakresie dotyczącym realizacji edukacyjno-alternatywnego programu kształtującego pozytywne zachowania dzieci i młodzieży, jako uczestników imprez sportowych pn. „*Jestem Kibicem przez duże K*”

Na przestrzeni 6 miesięcy realizacji projektu do udziału w nim zgłosiły się łącznie 142 podmioty, takie jak placówki oświatowe, a także jednostki organizacyjne Policji, urzędy miast oraz gmin z 15 województw (lista podmiotów w załączeniu). Jedynym województwem, z którego nie zgłosił się żaden podmiot jest województwo opolskie. Informacje o programie były na bieżąco upowszechniane na stronach internetowych partnerów projektu, a także podczas konferencji. Przykład stanowi konferencja pt. „*Kibicujemy fair*” zorganizowana w dniu 06 października 2011 roku przez Polski Komitet Olimpijski pod auspicjami Rady Bezpieczeństwa Imprez Sportowych, podczas której przedstawicielka Biura Prewencji KGP zaprezentowała założenia inicjatywy nauczycielom z województwa mazowieckiego. Z kolei w dniu 13 września 2011 roku przedstawiciel Telewizji Polskiej – opiekuna medialnego projektu - zaprezentował założenia programu „*Jestem Kibicem przez duże K*” podczas konferencji organizowanej w Polskim Komitecie Olimpijskim dotyczącej kwestii organizacji przez samorządy „stref kibica” podczas rozgrywek Euro 2012 oraz Igrzysk Olimpijskich w Londynie.

Od września 2011 r. podjęto współpracę z Urzędem Miasta Stołecznego Warszawy oraz Komendą Stołeczną Policji w celu przygotowania na Stadionie Narodowym finału turnieju „*Gram i wspieram*” adresowanego do uczniów szkół ponadgimnazjalnych, który jest jednym z elementów programu „*Jestem Kibicem przez duże K*”.

5. STRAŻ GRANICZNA

Prowadzone przez funkcjonariuszy SG działania w zakresie bezpieczeństwa w miejscach publicznych i w miejscach zamieszkania miały na celu przede wszystkim zapewnienie ładu i porządku poprzez: działania prewencyjno - porządkowe, wspólne patrole (z innymi służbami) z uwzględnieniem miejsc użyteczności publicznej w tym szkół, przedszkoli, przystanków oraz miejsc stanowiących dziedzictwo narodowe, ujawnianie przedmiotów pochodzących z przestępstw, kontrole legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP, kontrole obrotu towarami bez polskich znaków skarbowych akcyzy, ochronę własności intelektualnej.

Straż Graniczna zrealizowała szereg działań zmierzających do zapewnienia bezpiecznego zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży. Celem akcji „Bezpieczne Ferie 2011” oraz „Bezpieczne Wakacje 2011” było zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego poprzez prowadzenie szerokiej działalności informacyjno – edukacyjnej.

Jednocześnie funkcjonariusze SG uczestniczyli w zapewnieniu porządku w rejonie cmentarzy w trakcie trwania akcji „Znicz”, zabezpieczaniu Złotu Motocyklowego, zapewnienie bezpieczeństwa „Kwietnego biegu wokół Polski 2011”, „Cała Polska Biega”, „Biegu Sapiehów” (Nadbużański OSG).

Ponadto w ramach współpracy z organizatorami letniego wypoczynku dzieci i młodzieży przeprowadzono ponad 100 zajęć w formie pogadek i prelekcji oraz pokazy sprzętu służbowego (pokaz tresury psa służbowego), młodzież zapoznawana była również z pracą funkcjonariuszy SG. Szczególną uwagę zwracano młodzieży na zachowanie zasad bezpieczeństwa w miejscu wypoczynku, przeprowadzono także zajęcia edukacyjne z zakresu problematyki nieletnich. Informowano o zasadach poruszania się w strefie nadgranicznej oraz zasadach przekraczania granicy wewnętrznej i zewnętrznej Unii Europejskiej (zwracano uwagę m.in. na pilnowanie swoich bagaży w czasie podróży oraz zasady zachowania w przypadku zgubienia się).

Ponadto przeprowadzono spotkania z dziećmi i młodzieżą z Ukrainy, wypoczywającą na terytorium RP (Nadwiślański Oddział SG). Przeszkolono również 22 przewodników turystycznych z zakresu zasad poruszania się i przebywania w strefie nadgranicznej (Warmińsko – Mazurski Oddział SG).

Należy również nadmienić, iż na terenie drogowego przejścia granicznego w Dorohusku i Hrebennem (Nadbużański Oddział SG) odbyły się wspólne ćwiczenia funkcjonariuszy polskich służb granicznych i celnych wraz z funkcjonariuszami Państwowej Służby Granicznej oraz Służby Celnej Ukrainy w zakresie realizacji odprawy w jednym miejscu na czas trwania Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej Euro 2012, w związku z założeniami „Koncepcji polsko-ukraińskich praktycznych ćwiczeń z zakresu dokonywania kontroli granicznej i celnej przez służby ukraińskie i polskie w ruchu osobowym w związku z organizacją Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012”.

W Polanicy Zdroju (Sudecki Oddział SG), odbyły się również międzynarodowe ćwiczenia służb ratowniczych i mundurowych pod nazwą „**Bezpieczna droga - EURO 2012**”. Ćwiczenia miały na celu koordynację współdziałania pomiędzy służbami ratowniczymi i mundurowymi w przypadku zaistnienia poważnej katastrofy komunikacyjnej w ruchu lądowym.

6. ŻANDARMERIA WOJSKOWA (MON)

Czynności prewencyjne ŻW realizowane były wspólnie z funkcjonariuszami: Policji, Straży Miejskiej, Straży Ochrony Kolei oraz Straży Granicznej. Poprzedzone one były cyklicznymi spotkaniami z w/w służbami, na których określano na bieżąco najbardziej zagrożone miejsca oraz rejony, które następnie monitorowano poprzez wspólną służbę patrolową.

Żandarmeria Wojskowa w minionym roku uczestniczyła m.in. we wspólnych przedsięwzięciach prewencyjnych pod kryptonimami:

- „BEZPIECZNA WIOSNA 2011”, „PRZEDŁUŻONY MAJOWY WEEKEND 2011”, „ZNICZ 2011”, „BEZPIECZNE ŚWIĘTA”, „BEZPIECZNE WAKACJE”, „BEZPIECZNE FERIE”, „MIASTO 2011”, „NOWY ROK”, „TRZEŹWOŚĆ”.

Ponadto jednostki Żandarmerii Wojskowej, brały czynny udział w zabezpieczeniu prewencyjnym imprez masowych, uroczystości patriotyczno – religijnych z udziałem wojska, wizyt delegacji zagranicznych oraz pikników rodzinnych na terenach miast i gmin. Ogółem, jednostki terenowe Żandarmerii Wojskowej, wystawiły w miejscach publicznych oraz w rejonach zamieszkałych przez żołnierzy zawodowych - **13207** patroli, w tym m.in. z:

- Policją -**11528**;
- Strażą Miejską – **449**;
- Strażą Ochrony Kolei – **1108**;
- Strażą Graniczną -**122**.

W trakcie działań patrolowych ujawniono:

- **1475** sprawców wykroczeń,
- **31** sprawców przestępstw

7. URZĘDY WOJEWÓDZKIE

Województwo dolnośląskie

W 2011 r. dodatkowo monitoringiem wizyjnym objęto 79 miejsc, monitorowanych przez 88 kamer. Aktualnie w woj. dolnośląskim na terenie 24 jednostek KMP i KPP funkcjonuje monitoring wizyjny, w których stale monitorowanych jest 775 miejsc przez 596 kamer.

W okresie 2011r. dzięki monitoringowi wizyjnemu zatrzymano lub ustalono 80 sprawców przestępstw oraz ujawniono i ustalono 1.808 sprawców wykroczeń.

W dalszym ciągu, wzorem lat ubiegłych realizowane były działania w zakresie realizacji programu „**Bezpieczna przestrzeń**”, w którym Policja współpracuje m.in. z: Strażami Miejskimi/Gminnymi, jednostkami Państwowej Straży Pożarnej, parafiami rzymsko-katolickimi, Urzędami Miejskimi, Starostwami Powiatowymi, samorządami gminnymi, Zarządami Dróg, Miejskimi Zakładami Komunalnymi, Sanepidem, restauratorami, przedstawicielami spółdzielni oraz wspólnot mieszkaniowych, właścicielami stacji paliw.

W ramach programu w 2011 roku przeprowadzono 410 spotkań z ww. podmiotami i społecznością lokalną. Podjęto łącznie 149 inicjatyw, które mają wspierać społeczność lokalną w kształtowaniu bezpiecznej przestrzeni oraz podnosić świadomość mieszkańców w zakresie ich współdziałania z Policją, Strażami Miejskimi i zarządcami budynków.

Na terenie Powiatu Polkowickiego w programie „Bezpieczna przestrzeń” brały udział trzy jednostki samorządu gminnego (Grębocice, Polkowice, Radwanice). Zrealizowano następujące przedsięwzięcia:

- zainstalowano monitoring w tartaku w m. Ułanów,
- zainstalowano monitoring w sklepach spożywczych w Radwanicach,
- zainstalowano system monitoringu zewnętrznego i wewnętrznego w sanktuarium w Jakubowie oraz Kurowie Wielkim.

W okresie 12 miesięcy 2011 r. wskaźnik wykorzystania dzielnicowych w służbie obchodowej wyniósł 42,49%, co daje nieznaczny wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim (2010 - 41,71%). Uzyskany wskaźnik wykorzystania dzielnicowych w służbie obchodowej był możliwy dzięki stałemu podkreślaniu ważnej roli dzielnicowego, jako osoby kreującej wizerunek Policji oraz będącej łącznikiem informacji pomiędzy obywatelem a Policją.

Na terenie jednostek szczebla KMP i KPP przeprowadzono konkursy na „**Najlepszego dzielnicowego**”, co miało na celu m.in. przedstawienie społeczności lokalnej sylwetek dzielnicowych, wskazywanie rejonów ich działania, miejsc spotkań oraz sposobów i obszarów nawiązywania kontaktów z dzielnicowymi, wypracowywanie lepszego obiegu informacji w relacji społeczność – Policja oraz podniesienie poziomu społecznej oceny działalności Policji. Przeprowadzenie konkursu było możliwe m.in. dzięki zaangażowaniu samorządów lokalnych oraz lokalnych mediów.

W 2011 r. dzielnicowi województwa dolnośląskiego przeprowadzili 828 spotkań z mieszkańcami, radami osiedli itp. w celu zainspirowania ich do tworzenia struktur społecznych.

Prowadzenie edukacji dla bezpieczeństwa

W ramach programu „**Ze Strażą Graniczną Bezpieczniej**” 5 funkcjonariuszy PSG Jelenia Góra, w Jeleniogórskim Centrum Kultury przeprowadziło zajęcia, podczas których omówiono zasady bezpiecznego wypoczynku oraz zasady bezpieczeństwa w miejscach publicznych i środkach transportu. Przeprowadzono pokaz tresury psa i omówiono jak zachować się w przypadku ataku agresywnego psa. W zajęciach wzięło udział 40 uczniów.

W ramach działań „**Bezpieczne ferie**” Placówkę SG w Jeleniej Górze wizytowała grupa dzieci ze Szkoły Podstawowej nr 3 w Jeleniej Górze pod opieką wychowawczyń. Celem wizyty było przybliżenie dzieciom zasad i sposobu działania SG oraz zapoznanie z miejscem pracy funkcjonariuszy. Zostały również przeprowadzone zajęcia prelekcyjne dotyczące bezpieczeństwa w miejscach publicznych, których tematem były zasady bezpieczeństwa podczas zimowego wypoczynku.

Funkcjonariusze Sudeckiego Oddziału Straży Granicznej w Kłodzku wspólnie z funkcjonariuszami Jeleniogórskiej Straży Miejskiej, Komendy Miejskiej Policji, Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej, ratownikami Karkonoskiej Grupy GOPR, Karkonoskiej Grupy Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego oraz przedstawicielami Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej, Polskiego Czerwonego Krzyża oraz Towarzystwa Przyjaciół Dzieci uczestniczyli w akcji „Bezpieczne wakacje”. Inauguracyjna akcja miała miejsce na Placu Ratuszowym w Jeleniej Górze podczas, której przygotowano miasteczko ruchu drogowego, zawody pożarnicze, pokaz tresury psów służbowych oraz zasady udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

Funkcjonariusze PSG Jelenia Góra w Osiedlowym Domu Kultury „Zabobrze” w Jeleniej Górze wspólnie z funkcjonariuszami Straży Miejskiej, Policji, Państwowej Straży Pożarnej i ratownikami GOPR brali udział w obchodach 20-lecia istnienia Straży Miejskiej w Jeleniej Górze połączonych z prewencyjną akcją pod hasłem „**Żegnajcie Wakacje – Witaj Szkoło**”. Podczas spotkania z dziećmi prezentowano sprzęt specjalistyczny wykorzystywany w służbie oraz zaprezentowano pokaz tresury psa służbowego omawiając zasady postępowania w przypadku ataku agresywnego psa lub pozostającego bez opieki. Zwrócono również uwagę na zagrożenia z jakimi dzieci mogą zetknąć się w szkole i poza nią w miejscach zamieszkania.

W ramach „Festynu Rodzinnego”, który odbył się w Polanicy Zdroju, funkcjonariusze Straży Granicznej, podobnie jak funkcjonariusze Państwowej Straży Pożarnej i pracownicy Kłodzkiego Pogotowia Ratunkowego przekazali najważniejsze informacje dotyczące przekraczania granic zewnętrznych UE oraz zasad bezpieczeństwa w miejscach publicznych i w ruchu drogowym.

Na Stadionie Miejskim zorganizowany został „Festyn integracyjny” dla młodzieży niepełnosprawnej.

Podczas spotkania z młodzieżą (ok 200 osób) w ramach kształtowania pozytywnego wizerunku SG prezentowano sprzęt specjalistyczny wykorzystywany w służbie oraz przeprowadzono pokaz tresury psa służbowego omawiając zasady jak należy postępować, kiedy zaatakuje agresywny czy pozostający bez opieki pies. Przybliżono też ogólne zasady bezpieczeństwa w miejscach publicznych i środkach transportu.

Funkcjonariusze PSG Jelenia Góra na terenie Stadionu Miejskiego w Szklarskiej Porębie brali udział w „Olimpiadzie Rowerowej Przedszkolaków”. Podczas tej imprezy oprócz zorganizowania pokazu sprzętu służbowego przybliżono przedszkolakom zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym i miejscach publicznych.

Województwo kujawsko-pomorskie

W 2011 r. kontynuowano pilotażowy projekt pn. **”Jestem odpowiedzialny i czuję się bezpiecznie”**. Założenia projektu uwzględniają cele rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań **„Razem bezpiecznie”**.

Projekt włączony jest w kompleks zadań realizowanych przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego w ramach programu wojewódzkiego. Głównym celem programu jest stwarzanie możliwości udziału lokalnej społeczności w spotkaniach integracyjnych. Jednym ze sposobów, który pozwolił w 2011 roku w większym stopniu dotrzeć do społeczności lokalnej była projekcja filmów tematycznych dla dzieci, młodzieży i dorosłych w tzw. kinie osiedlowym „MODRACZEK”, a także organizacja rodzinnej ligi w „DARTA”.

Również w ramach tego projektu zostały podjęte wspólne działania Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego i Komendy Miejskiej Policji w Bydgoszczy mające na celu umieszczanie informacji dotyczących wspólnego bezpieczeństwa w biuletynie informacyjnym „Tu mieszkam” Spółdzielni Mieszkaniowej Budowlani w Bydgoszczy. Do realizacji zadań związanych z tym programem został powołany zespół roboczy, w skład którego wchodzi przedstawiciel Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, Spółdzielni Mieszkaniowej BUDOWLANI w Bydgoszczy, Komisariatu Policji Bydgoszcz-Wyżyny, Rejonowego Ośrodka Pomocy Społecznej „Wyżyny” w Bydgoszczy, Domu Kultury „Modraczek” w Bydgoszczy, Straży Miejskiej w Bydgoszczy, Rady Osiedla „Wyżyny”, TKKF „Wyżyny” oraz Parafii pw. Matki Bożej Fatimskiej.

Województwo lubelskie

Zgodnie z decyzją Lubelskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji dotyczącą zintegrowanego systemu organizacji i dyslokacji służb oraz koordynacji działań zewnętrznych o charakterze prewencyjnym na szczeblu wojewódzkim, w 2011 roku odbyło się 26 posiedzeń zespołu, do którego zadań należy między innymi:

- organizowanie spotkań z udziałem przedstawicieli instytucji i organizacji, które ustawowo lub statutowo realizują działania na rzecz zapobiegania popełnianiu przestępstw i wykroczeń (tj. Żandarmeria Wojskowa, Straż Graniczna, Straż Ochrony Kolei, Straż Miejska) oraz innych podmiotów realizujących zadania w zakresie bezpieczeństwa i porządku w określonych miejscach,
- inicjowanie i realizowanie działań nadzorczych wobec koordynatorów powiatowych (miejskich) oraz przedkładanie Koordynatorowi informacji o efektach działań koordynatorów powiatowych (miejskich),
- rozpatrywanie wniosków z podległych jednostek Policji dotyczących przydzielania sił wzmocnienia z Samodzielnego Pododdziału Prewencji Policji w Lublinie oraz - w miarę możliwości - sił pozapolicyjnych,

W działania prewencyjne w rejonie miejsc użyteczności publicznej, w tym: dworców autobusowych i kolejowych, domów kultury, szkół, ośrodków wypoczynkowych, kąpielisk itp. włączył się również Nadbużański Oddział Straży Granicznej w Chełmie. W ramach tych działań kontrolowano:

- we współpracy z właściwymi do tego typu działań organami, legalność pobytu oraz zatrudnienia cudzoziemców;
- we współpracy z Policją, punkty handlowe pod kątem przestrzegania zakazu sprzedaży wyrobów

alkoholowych i tytoniowych osobom małoletnim.

Funkcjonariusze Straży Granicznej w ramach współdziałania z funkcjonariuszami Policji brali udział w szeregu przedsięwzięć o charakterze prewencyjnym, a w tym:

- w realizacji programów „Alkohol i Narkotyki”, „Narkotyki”, „Bezpieczny wypoczynek dzieci i młodzieży”, „Truck” mających na celu podniesienie bezpieczeństwa i porządku publicznego w strefie nadgranicznej,
- w realizacji programów tj: „Bezpieczny weekend”, „Pasy”, „Prędkość”, „Trzeźwy poranek”, „Pieszy”, „Niechronieni uczestnicy ruchu”;
- brali udział w operacji Policji Węgierskiej pod kryptonimem „Automotor” dotyczącej zwalczania przestępczości samochodowej w rejonach przygranicznych,
- zapewniali bezpieczeństwo podczas „Kwietnego biegu wokół Polski 2011”, „Cała Polska Biega”, „Biegu Sapiehów”,
- zabezpieczali międzynarodowe przedsięwzięcia - „Europejskie Dni Dobrosąsiedztwa” Kryłów-Krecziv, Zbereże-Adamczuki, „VIII Europejskie Dni Dobrosąsiedztwa”- Korczmin-Stajewka.

Wydział Żandarmerii Wojskowej w Lublinie prowadził działania patrolowe w miejscach zagrożonych, ustalonych wspólnie z dowódcami garnizonów oraz przedstawicielami Wojskowej Agencji Mieszkaniowej i Policji w oparciu o posiadane informacje (osiedla zamieszkałe przez żołnierzy, tereny przyległe do jednostek wojskowych, newralgiczne miejsca publiczne) w środkach komunikacji publicznej MPK oraz na dworcach PKS i PKP.

Województwo łódzkie

W ramach działań mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa w okresie wakacji, Wojewoda Łódzki wspólnie z Komendantem Wojewódzkim Policji w Łodzi zorganizował konkurs fotograficzny dla dzieci i młodzieży pod nazwą „**Bezpieczny wypoczynek**”. Konkurs miał na celu promowanie akcji, której realizacja ma szansę kształtować wiedzę oraz świadomość społeczną w zakresie bezpieczeństwa, jak również w zakresie zapobiegania oraz eliminowania zagrożeń podczas wypoczynku letniego w regionie łódzkim. Współorganizatorami konkursu byli: Kuratorium Oświaty w Łodzi, Łódzkie Towarzystwo Fotograficzne oraz Łódzka Grupa Wojewódzka Międzynarodowego Stowarzyszenia Policji IPA.

Działania Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Łodzi obejmowały zakres upowszechniania profilaktyki przeciwpożarowej, zasad ratownictwa drogowego oraz udzielania pierwszej pomocy. Najczęściej akcje edukacyjne prowadzono w szkołach, miejscach wypoczynku wakacyjnego, a także w trakcie imprez organizowanych wspólnie z lokalnymi samorządami i instytucjami, mediami oraz Policją. Strażacy uczestniczyli we wspólnych kontrolach z przedstawicielami Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Łodzi oraz funkcjonariuszami Policji w wytypowanych obiektach zabytkowych, a także w budynkach starej zabudowy mieszkalnej.

W zakresie upowszechniania nowoczesnych środków profilaktyki przeciwpożarowej i bezpieczeństwa należy wymienić działania Państwowej Straży Pożarnej takie jak: XXXIV Finał Wojewódzkiego Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej „**Młodzież Zapobiega Pożarom**”, wojewódzkiej XIII edycji konkursu plastycznego pn. „**Powódź, pożar, dniem czy nocą – straż przychodzi Ci z pomocą**”, ogólnokrajowy konkurs „**Bezpieczne Gospodarstwo Rolne – etap wojewódzki**”, objęty patronatem honorowym J.E. Arcybiskupa Łódzkiego, seminarium szkoleniowe „**Bezpieczeństwo pożarowe obiektów sakralnych**”, konferencja naukowo – techniczna „**Bezpieczeństwo Techniczne w przemyśle**”, a także akcja „**Wyciągamy dzieci z bramy - Baw się latem**”. Strażacy rozpowszechnili w placówkach oświatowych i wychowawczych materiały informacyjne dotyczące zagrożeń związanych z wypoczynkiem nad wodą, bezpiecznego zachowania się w lesie, zakazu wypalania traw, zachowania bezpieczeństwa podczas prac zniwnych, zasad bezpieczeństwa podczas burzy i silnych wiatrów, postępowania w przypadku oparzeń, kontroli grubości pokrywy śnieżnej na budynkach z dachami lub stropodachami wielkopowierzchniowymi, zachowania się w pobliżu gniazd owadów.

Państwowa Wojewódzka Inspekcja Sanitarna w Łodzi na terenie województwa łódzkiego realizowała zadania w zakresie nadzoru nad placówkami nauczania i wychowania oraz wypoczynku związane z działalnością antynarkotkową i antydopalaczową. Działania skierowane były do uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz ich rodziców i opiekunów, a ponadto do pracowników placówek oświatowo-wychowawczych. Partnerami prowadzonych działań byli dyrektorzy szkół ponadpodstawowych, Starostwa Powiatowe, Urzędy Miast oraz Gmin, lokalne media, Policja i Straż Miejska, Organizacje Pożarządowe, Centra Pomocy Społecznej, biblioteki oraz Stowarzyszenia, m.in. „Monar”. W 2011 r.

zorganizowano szereg szkoleń pod hasłem „Dopalacze – nowe narkotyki”, których odbiorcami byli nauczyciele i pedagodzy szkolni, pracownicy służby zdrowia, przedstawiciele Gmin, Kuratorium Oświaty, a także pracownicy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych. Łącznie udział w nich wzięło ok. 860 osób. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pabianicach, przy współpracy ze Starostwem Powiatowym, Urzędem Miejskim w Pabianicach, Miejskim Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach, Wójtem Gminy Dobroń oraz Burmistrzem Konstantynowa Łódzkiego, zorganizował konferencję pn. **„Substancje psychoaktywne w środowiskach młodzieżowych, nowe trendy i zagrożenia”**.

Województwo małopolskie

W roku 2011 kontynuowana była realizacja projektu „KIBICE I DOPING - TAK, PSEUDOKIBICE I AGRESJA - NIE”. Komenda Wojewódzka Policji w Krakowie w ramach projektu kontynuowała współpracę z Urzędem Miasta Krakowa. Do realizacji projektu w roku 2011 przystąpiła również Straż Miejska Miasta Krakowa. Działania i podjęta współpraca ma na celu: przeciwdziałanie negatywnym zachowaniom dotyczącym pseudokibiców, jak również edukację dzieci i młodzieży w duchu poszanowania kibiców drużyny przeciwnej oraz kształtowanie pozytywnych wzorców kulturalnego kibicowania. Do współpracy i realizacji działań w roku 2011 zostało również zaproszonych 8 gimnazjów z terenu miasta Krakowa, w których kadra pedagogiczna została przeszkolona z problemów związanych z patologiami występującymi wśród pseudokibiców. W ramach projektu policjanci Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie przeprowadzili szkolenie dla funkcjonariuszy Straży Miejskiej w Krakowie podczas, którego przybliżono problematykę uzależnień, przestępstw stadionowych, funkcjonowania grup pseudokibiców. Również w ramach projektu zorganizowany został „Turniej wiedzy o krakowskim sporcie” będący ukoronowaniem działań prowadzonych przez Straż Miejską Miasta Krakowa i Policję w ramach projektu **Kibic Fair Play**.

„Bezpieczne Ferie”

W okresie zimowym, jak co roku, małopolska Policja przeprowadziła działania prewencyjne związane z zapewnieniem bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży. Działania te polegały na przekazywaniu wiedzy na temat unikania zagrożeń, jak również organizowaniu różnego rodzaju zajęć.

„Patrole narciarskie”

W ramach realizacji zadań związanych z bezpieczeństwem osób korzystających z wypoczynku zimowego na terenie województwa małopolskiego, w okresie od dnia 2 stycznia do 27 marca 2011 roku, została zorganizowana służba patrolowa na stokach narciarskich.

„Bezpiecznie na stoku z inspektorem Wawelkiem”

Policjanci Wydziału Prewencji KWP w Krakowie zorganizowali na terenie województwa małopolskiego cykl imprez dla dzieci w wieku szkolnym pn. „Bezpiecznie na stoku z inspektorem Wawelkiem”. Celem prowadzonych działań było omówienie bezpiecznego zachowania na stoku, zagrożeń jakie mogą wystąpić podczas jazdy na nartach i deskach snowboardowych. Poruszone zostały także kwestie formalno-prawne osób uczestniczących w wypadkach na stokach.

„Każdy narciarz jeździ w kasku”

Na stoku narciarskim w Szczawie (pow. limanowski) odbył się festyn narciarsko – rekreacyjny „Każdy narciarz jeździ w kasku”. Dzieci i dorośli mogli wziąć udział w 12 konkurencjach oraz w narciarskim torze przeszkód.

„Dni Otwarte Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie”

Odbyło się spotkanie z cyklu „Dni Otwarte Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie”, w którym uczestniczyły dzieci – podopieczni ośrodka socjoterapii. Przedsięwzięcie zostało zorganizowane przez Wydział Prewencji KWP w Krakowie w ramach działań „Bezpieczne Ferie 2011”. Celem akcji było między innymi propagowanie form bezpiecznego spędzania wolnego czasu oraz zaprezentowanie pracy Policji.

„Bezpieczne zakupy”

W jednej z krakowskich galerii handlowych zorganizowane zostały działania prewencyjne pod kątem bezpiecznych zakupów przedświątecznych. Przygotowane zostały „stojaki”, na których zostały umieszczone plakaty informujące jak nie stać się ofiarą przestępstwa podczas robienia zakupów, jak pozostawić bezpiecznie samochód na parkingu oraz jak bezpiecznie korzystać z bankomatu. Umieszczono również plakaty przypominające rodzicom jak należy postępować udając się z dzieckiem na zakupy. Policjanci Wydziału Prewencji KWP w Krakowie przygotowali ulotki, które były wręczane osobom spędzającym czas na zakupach.

„Dzień Dziecka”

Z okazji Dnia Dziecka, Komenda Wojewódzka Policji w Krakowie wspólnie z Burmistrzem Miasta i Gminy Libiąż zorganizowała festyn „Dzień Dziecka w Libiążu”. Wydział Ruchu Drogowego przeprowadził egzamin na kartę rowerową, test wiedzy o bezpieczeństwie w ruchu drogowym oraz pokonanie toru rowerowego. Ponadto 6 Batalion Powietrzno-Desantowy przygotował pokaz sprzętu spadochronowego oraz sprzętu uzbrojenia. Samodzielny Pododdział Antyterrorystyczny Policji zaprezentował swój sprzęt, w tym cieszący się dużą popularnością robot pirotechniczny. Do udziału zostali zaproszeni również: Komenda Powiatowa Policji w Chrzanowie, Żandarmeria Wojskowa i Inspekcja Transportu Drogowego.

„AWF Festyn „O uśmiech dziecka”

Policjanci Wydziału Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie uczestniczyli w festynie sportowo-rekreacyjnym „O uśmiech dziecka” zorganizowanym w ramach obchodów Dnia Dziecka przez Akademię Wychowania Fizycznego w Krakowie. Podczas imprezy w punkcie profilaktyczno-prewencyjnym policjanci informowali o bezpiecznych zachowaniach w związku ze zbliżającym się okresem wakacyjnym. Każdy z uczestników, który odwiedził stanowisko Policji otrzymał materiały profilaktyczne, broszury, ulotki, odbłaski itp. Ponadto przeprowadzone zostały konkursy: wiedzy o bezpieczeństwie oraz konkurs plastyczny nt. „Jak bezpiecznie spędzać wakacje”. Dodatkową atrakcją były pokazy psów służbowych, podczas których zaprezentowane zostały ich umiejętności oraz podstawy bezpieczeństwa przy obchodzeniu się ze zwierzętami. W imprezie uczestniczyło około 2000 dzieci.

„Bezpieczne wakacje na wodzie 2011”

Wydział Prewencji wraz z Komisariatem Wodnym Policji w Krakowie zorganizowali akcję „Bezpieczne wakacje na wodzie 2011”. Przedsięwzięcie to było skierowane dla grupy dzieci – podopiecznych Stowarzyszenia „U Siemachy” w Krakowie. Impreza odbyła się na statku „Sobieski”, gdzie podczas rejsu na Wiśle dzieci mogły dowiedzieć się jak unikać zagrożeń i bezpiecznie wypoczywać podczas wakacji. Funkcjonariusze małopolskiej Policji opowiadali młodzieży, w jaki sposób przeciwdziałać aktom agresji i przemocy wśród nieletnich oraz bezpiecznie spędzać czas zarówno w szkole oraz środowisku rówieśników jak również w czasie wolnym od nauki.

„Bezpieczne Kąpielisko”

W ramach tej akcji została przeprowadzona kontrola akwenu wodnego Czorsztyn oraz propagowane były bezpieczne zachowania w obrębie kąpieliska. Akcja skierowana była do dzieci i młodzieży odpoczywających w trakcie letnich wakacji nad wodą. Policjanci Wydziału Prewencji KWP w Krakowie prowadzili pogadanki na temat - jak należy bezpiecznie wypoczywać nad wodą oraz w pobliżu akwenów wodnych. Dla dzieci przygotowany był również konkurs wiedzy o bezpieczeństwie podczas wakacji. Każde dziecko, które wzięło udział w konkursie otrzymało nagrody oraz przygotowaną przez policjantów Wydziału Prewencji „Pocztówkę z wakacji” z Inspektorem „Wawelkiem”, na której złożyli odcisk swojej dłoni. Przeprowadzona została także akcja propagowania odpowiedzialnego zachowania dzieci i młodzieży na terenie kąpieliska w Bartkowej. Policjanci Wydziału Prewencji KWP w Krakowie przeprowadzili pogadanki na temat bezpiecznego wypoczynku nad wodą oraz w pobliżu akwenów wodnych. Dla dzieci przygotowany został również konkurs wiedzy o bezpieczeństwie podczas wakacji.

„Bezpieczny wypoczynek w górach”

Policjanci Wydziału Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie wspólnie z przedstawicielami Tatrzańskiego Parku Narodowego, TOPR-u i zakopiańskiej placówki Straży Granicznej w okolicach Morskiego Oka prowadzili działania prewencyjne mające służyć poprawie bezpieczeństwa turystów poprzez podnoszenie świadomości w zakresie zagrożeń i sposobów ich unikania oraz szukania pomocy w razie potrzeby. Adresatami działań były dzieci i młodzież oraz osoby dorosłe wypoczywające w górach. Funkcjonariusze udzielali porad dotyczących bezpiecznego wypoczynku. Dla najmłodszych turystów przygotowano konkursy z nagrodami. Każdy uczestnik akcji otrzymał także „Paszport Bezpiecznego Turysty”, w którym znalazły się porady dotyczące bezpiecznego wypoczynku oraz numery alarmowe.

„Bezpieczna podróż”

Wydział Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie prowadził działania na obszarach kolejowych – Dworzec Główny PKP w Krakowie. Akcja była prowadzona z PKP, Strażą Ochrony Kolei w Krakowie, II Komisariatem Policji w Krakowie. Działania profilaktyczne dotyczyły bezpieczeństwa podczas podróżowania. Policjanci informowali o zagrożeniach, do których może dojść w pociągach, w poczekalniach, a także w drodze na dworzec. Policjanci Wydziału Prewencji KWP w Krakowie rozdawali podróżującym ulotki, które zostały przygotowane w języku polskim oraz dla turystów zagranicznych w języku angielskim.

Województwo mazowieckie

W ramach podjętych inicjatyw zrealizowano takie **projekty** jak:

- VI Przystanek „PaT”,
 - „Bezpieczne Ferie”;
 - „Bezpieczne Wakacje”,
 - „Bezpieczna droga do szkoły”,
 - „Bezdomni”.
- oraz **kampanie:**
- „Stop kradzieżom samochodów”,
 - „Bezpieczny Senior”,
 - „Nie daj się złowić na wnuczka”.

Województwo opolskie

Wśród wielu ciekawych działań, dotyczących bezpieczeństwa w miejscu publicznym i miejscu zamieszkania, podejmowanych w 2011 roku na terenie województwa opolskiego można wyróżnić:

- Akcję pn. **„Bezpieczny Senior”** prowadzoną z przedstawicielami i członkami organizacji emerytów i rencistów zrzeszających osoby starsze oraz z pensjonariuszami domów pomocy społecznej, mającą na celu podniesienie świadomości osób starszych na zagrożenia związane z oszustwami, kradzieżami czy wyłudzeniami.
- Akcję prewencyjną **„Bezpieczny Ogród”**, realizowaną wspólnie z lokalnymi zarządcami ogródków, mającą na celu poprawę bezpieczeństwa na terenie ogródków działkowych. Działania prewencyjne obejmowały: patrole policyjne na terenach ogródków, bieżącą wymianę informacji o aktualnych zagrożeniach oraz poradnictwo z zakresu systemów zabezpieczania ogrodów m.in. zabezpieczenia mienia w okresie zimowym.
- Działania pn. **„Kieszonka”**, realizowane przez KPP w Kluczborku przy współudziale Straży Miejskiej, mające na celu przeciwdziałanie kradzieżom kieszonkowym, szczególnie w rejonach targowisk.
- Akcję o charakterze profilaktycznym pn. **„Bezpieczna droga do kina”** prowadzoną przez KMP w Opolu wspólnie z Młodzieżowym Domem Kultury w Opolu, skierowaną do dzieci i młodzieży w ramach Festiwalu Filmów Dla Dzieci **„Zero Nudy”**. Przed każdym seansem filmowym, odbywały się dla dzieci i młodzieży prelekcje i pogadanki nt. bezpieczeństwa.
- Pakiet edukacyjny pn. **„Bezpieczeństwo w Internecie”**, który zawierał niezbędne informacje skierowane dla uczniów, rodziców i nauczycieli, mający na celu uświadomienie zagrożeń wynikających z nieumiejętnego korzystania z Internetu oraz wskazanie sposobów radzenia sobie z pojawiającymi się problemami.

Ponadto na terenach jednostek przygranicznych odbywały się wspólne patrole polsko- czeskie, będące wynikiem Porozumienia z dnia 17 grudnia 2007 r. między Komendantem Głównym Straży Granicznej RP, Komendantem Głównym Policji RP, a Prezydium Policji Republiki Czeskiej o wspólnych patrolach. Łącznie w 2011 r. przeprowadzono 124 wspólne patrole, w tym 64 po stronie polskiej i 60 po stronie czeskiej.

Sztab Policji KW Policji w Opolu realizował przyjętą regułę dowodzenia w czasie zabezpieczenia imprez masowych. W trakcie zabezpieczeń w ramach nadzoru Sztab Policji dokonywał również sprawdzeń doraźnego zabezpieczenia imprez masowych, a w szczególności imprez o podwyższonym ryzyku lub gromadzących znaczną liczbę uczestników. Sztab Policji w roku 2011 odnotował zabezpieczenie ogółem 177 imprez, w tym 116 - o charakterze sportowym i 61 – o charakterze rozrywkowym. W czasie zabezpieczenia imprez masowych, innych niż sportowe, nie wystąpiły zakłócenia porządku publicznego

Zgodnie z Decyzją nr 40/2011 Opolskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji z dnia 15 marca 2011 r. w sprawie zasad organizacji i trybu wykonywania przez Policję garnizonu opolskiego zadań związanych z rozpoznaniem, zapobieganiem, zwalczaniem przestępstw i wykroczeń popełnianych w związku z imprezami sportowymi oraz gromadzenia i przetwarzania informacji dotyczących bezpieczeństwa masowych imprez sportowych, w czterech jednostkach terenowych Policji powołano zespoły ds. kibiców (w Opolu, Krapkowicach, Kluczborku i Kędzierzynie-Koźlu), które nadzorowane przez Wojewódzki Zespół ds. Kibiców prowadziły aktywne działania związane ze stałym rozpoznaniem środowisk różnych grup fanów drużyn sportowych.

Województwo podkarpackie

Działania dotyczące realizacji programu w obszarze „Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i w miejscu zamieszkania” obejmowały realizację dwóch programów prewencyjnych:

„Pseudokibic”

Program prewencyjny „Pseudokibic” został ujęty w Planie pod nazwą „Przygotowanie Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie do realizacji zadań dotyczących EURO 2012”.

Przed sezonem rozgrywek 2011r. Komendanci Miejscy i Powiatowi Policji objęli osobistym nadzorem sposób realizacji programu prewencyjnego „Pseudokibic”, spotykali się z przedstawicielami lokalnych klubów sportowych w celu omówienia m. in. dalszej współpracy przy realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia profilaktycznego.

W ramach prowadzonej działalności profilaktycznej, wynikającej ze specyfiki programu, Specjaliści ds. Prewencji Kryminalnej KMP/KPP, wspólnie z podmiotami pozapolicyjnymi, prowadzili spotkania w szkołach.

W miastach, w których funkcjonują kluby kibica organizowane były spotkania prowadzone przez policjantów i piłkarzy z członkami klubów kibica. Założenia przedmiotowego programu prewencyjnego były promowane w lokalnych mediach.

W ramach programu prewencyjnego **„Przyjazne środowisko lokalne”** prowadzono m.in. następujące działania:

- dzielnicowi przeprowadzali spotkania z rodzicami uczniów (m. in. w porozumieniu z dyrekcją szkół, tworzenie na czas trwania wywiadówki punktów konsultacyjnych i prowadzenie rozmów z petentami). Łącznie zrealizowali ich 512,
- kierownicy rewirów dzielnicowych, kierownicy posterunków Policji oraz dzielnicowi przeprowadzili łącznie 1512 spotkań organizowanych z mieszkańcami. Spotkania te były głównie prowadzone w ramach rad osiedli oraz zebrań wiejskich,
- dokonywano przeglądu terenów pod kątem poprawy stanu przestrzeni publicznych przez powołane do tego celu grupy robocze.

„Stop patologiom – Razem bezpieczniej”

W ramach programu prewencyjnego „Stop patologiom – Razem bezpieczniej”, w pierwszym półroczu 2011r. wdrożono do realizacji wojewódzki konkurs prac plastycznych pod hasłem „Bezpieczne Wakacje 2011” oraz wojewódzki konkurs na profilaktyczny spot filmowy, które były adresowane do dzieci i młodzieży z terenu Podkarpacia.

Organizatorem konkursów była Komenda Wojewódzka Policji w Rzeszowie, Kuratorium Oświaty w Rzeszowie oraz Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie. Konkursy były organizowane pod patronatem Wojewódzkiego Zespołu ds. Bezpiecznego Wypoczynku Dzieci i Młodzieży.

Podjęte przez KMP /KPP, w ramach programu prewencyjnego, przykładowe działania:

- Organizowanie na szczeblu lokalnym międzyinstytucjonalnych działań kontrolnych w sklepach i lokalach gastronomicznych podających, sprzedających napoje alkoholowe oraz wyroby tytoniowe. Skontrolowano łącznie 1589 lokali gastronomicznych, w tym z podmiotami pozapolicyjnymi 643. Kontroli poddano również sklepy, których skontrolowano łącznie 6531, w tym z podmiotami pozapolicyjnymi 2328.
- Prowadzenie przez specjalistów ds. prewencji kryminalnej oraz dzielnicowych prelekcji z uczniami szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, których ilość przedstawiono poniżej:
 - w zakresie profilaktyki alkoholowej z uczniami:
 - szkół gimnazjalnych – 977,
 - szkół ponadgimnazjalnych – 430.
 - w zakresie profilaktyki nikotynowej z uczniami:
 - szkół gimnazjalnych – 943,
 - szkół ponadgimnazjalnych – 375.
 - w zakresie profilaktyki dotyczącej zjawiska handlu ludźmi z uczniami szkół ponadgimnazjalnych – 280.
- Prowadzenie przez dzielnicowych, w ramach obchodu, systematycznych rozmów z pracownikami i właścicielami lokali gastronomicznych oraz sklepów sprzedających alkohol papierosy, w celu informowania ich o konsekwencjach prawnych naruszenia ww. ustaw. Dzielnicowi przeprowadzili przedmiotowe rozmowy: w tym w lokalach gastronomicznych – 1245, w sklepach – 6357.

W czerwcu 2011 r. zorganizowano konferencję pn. „Razem bezpieczniej” – w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych w woj. podkarpackim”. Celem spotkania było kształtowanie świadomości w zakresie skutków prawnych i społecznych zjawiska alkoholizmu oraz utrwalenie wiedzy odnośnie regulacji prawnych dotyczących reklamy, podawania oraz sprzedaży napojów alkoholowych ze wskazaniem

konieczności podejmowania międzyinstytucjonalnych działań dających możliwość kompleksowej realizacji profilaktyki alkoholowej.

W konferencji wzięli udział przedstawiciele: Samorządów, Policji, Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej, Przewodniczący Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Uniwersytetu Rzeszowskiego, oraz Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Województwo podlaskie

Działania ukierunkowane na dzieci i młodzież:

„Bezpieczne wakacje/ferie” - w ramach realizacji działań mających na celu zapewnienie bezpiecznego spędzania czasu wolnego w okresie letniego i zimowego wypoczynku – policjanci garnizonu podlaskiego ukierunkowali podejmowane działania głównej mierze na:

- Ujawnianie i kontrolowanie miejsc gromadzenia się najmłodszych pod kątem zagrożenia przestępczością i demoralizacją, a także rozpoznanie bazy wypoczynkowej.
- Udział w interdyscyplinarnych wizytacjach placówek wypoczynku dokonywanych wspólnie z Kuratorium Oświaty w Białymstoku oraz Wojewódzką Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną.
- Prowadzenie zintegrowanych spotkań informacyjno – edukacyjnych z dziećmi, młodzieżą oraz ich rodzicami i opiekunami. W 2011 roku przeprowadzono odpowiednio - 1.009 spotkań w sezonie letnim (3.6920 odbiorców) oraz 640 – w sezonie zimowym (2.045 odbiorców).
- Uruchomienie w okresie wakacyjnym - punktów informacyjnych w miejscach o nasilonym ruchu turystycznym, gdzie udzielane były porady dla turystów oraz innych zainteresowanych osób oraz przekazywane były materiały informacyjne (KMP w Suwałkach, KPP w Hajnówce, KPP w Bielsku Podlaskim).
- Organizację z ramienia Wydziału Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji Białymstoku akcji informacyjnej pn. **„Nie spędzaj wakacji w Komisariacie”**. Prowadzona ona była wielotorowo, poruszając zagadnienia związane z bezpieczeństwem dzieci i młodzieży na koloniach, podczas wyjazdów za granicę, w środkach komunikacji oraz nad wodą.
- Działania informacyjne pn. **„Czerwony punkt na wodzie”**. Mając na uwadze zapewnienie bezpieczeństwa osobom wypoczywającym nad wodą - w 2011 roku Wydział Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku przygotował tablicę informacyjno – ostrzegawczą, która jest odpowiednikiem **„Czarnego punktu”** na drogach.

Działania na rzecz bezpieczeństwa osób starszych:

W 2011 roku na terenie woj. podlaskiego z okazji Dnia Babci i Dnia Dziadka dzieci przygotowały specjalne laurki. Do uczestnictwa w akcji profilaktycznej zaproszono podlaskie przedszkola. Dzieci rozdawały ulotki przestrzegające Dziadków i Babcię przed oszustami. Przedszkolaki, malując przekazane im laurki – ulotki, stały się współautorami materiałów profilaktycznych, podnosząc ich wartość w oczach samych odbiorców. Powyższe działanie, połączone z szeroko zakrojoną akcją medialną, spotkało się z dużym zainteresowaniem przedszkoli.

W pierwszym kwartale 2011 roku na terenie woj. podlaskiego przeprowadzono działania informacyjne zainicjowane przez KMP w Białymstoku, polegające na metodzie tzw. „łańcuszka”. Polegały one na rozesłaniu drogą elektroniczną do białostockich urzędów, szkół, i innych placówek informacji nt. metod działania oszustów. Wiadomość e – mail zawierała także prośbę o przesłanie informacji do wszystkich pracowników, celem dalszego jej przekazania członkom rodzin, narażonym na zagrożenie tzw. „oszustwa na wnuczka”. Na terenie KMP w Białymstoku akcja była powiawiana.

Komenda Miejska Policji w Białymstoku w październiku 2011 roku prowadziła akcję odblaskową skierowaną do dorosłych mieszkańców powiatu białostockiego - zwłaszcza osób starszych i niepełnosprawnych. W ramach projektu dystrybuowane były ekologiczne torby odblaskowe z dołączonymi do nich ulotkami: „Bądź widoczny. Bądź bezpieczny” oraz „Bądź eko – chroń środowisko”. Odbiorcami powyższych materiałów byli seniorzy skupieni w: klubach osiedlowych, miejskich i gminnych ośrodkach kultury, klubach seniora itp. i informacji na temat szeroko rozumianego bezpieczeństwa otrzymali odblaskowe Eko – torby i ulotki.

KMP w Łomży we współpracy z Urzędem Miejskim w Łomży, Duszpasterstwem Ratownictwa Medycznego Diecezji Łomżyńskiej oraz Grupą Ratowniczą działającą przy Stowarzyszeniu Pomocy Rodzinom „Nadzieja” w Łomży, zainicjowała kampanię społeczną pn. „Łomżyńscy seniorzy”. Kampania swoimi celami realizowała

założenia ogólnopolskiego programu „Razem bezpieczniej”. Elementami jej były spotkania z seniorami realizowane m.in. na terenie kościołów, w kołach seniorów, Uniwersytecie Trzeciego Wieku oraz akcja kolporterska opracowanych ulotek i plakatów w miejscach publicznych, przychodniach lekarskich, przy współpracy z pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łomży. Spotkania z seniorami realizowane były również we współpracy z Duszpasterstwem.

W Wydziale Prewencji KWP w Białymstoku przygotowano Apel, który został przekazany przedstawicielom Kurii Metropolitalnej oraz Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego Diecezji Białostockiej i Gdańskiej oraz Warszawsko – Bielskiej. Idea jego opracowania i upowszechnienia wśród wiernych podyktowana była potrzebą **ograniczenia oszustw** popełnianymi na szkodę osób starszych. Na terenie całego województwa podlaskiego cyklicznie prowadzone były **spotkania edukacyjno – informacyjne z seniorami**.

Działania przeciwdziałające zjawisku rasizmu i ksenofobii:

Mając na uwadze przeciwdziałanie przestępstwom z nienawiści w Wydziale Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku zainicjowane zostały działania pod nazwą „**Szkoła Tolerancji**”, które obejmowały:

- Seminarium szkoleniowe dla pedagogów i psychologów szkolnych zorganizowane dnia 27 października 2011 roku w Podlaskim Urzędzie Wojewódzkim.
- Konkurs na działania profilaktyczne dot. tolerancji, którego rozstrzygnięcie planowane jest w II połowie 2012 roku. Szkoły, które przeprowadzą najciekawsze działania zostaną nagrodzone.
- Działania z Liceum Plastycznym w Supraślu – przygotowanie przez uczniów prac dot. tolerancji oraz organizacja (z ich wykorzystaniem) kampanii społecznej (billboardu) promującej poszanowanie inności drugiego człowieka – także w kontekście Euro 2012.
- Światowy Dzień Tolerancji – debata oxfordzka pt. „**Nie umiemy być Tolerancyjni**” zorganizowana wspólnie z XVI Liceum Ogólnokształcącym w Białymstoku. Prowadzącymi debatę byli uczniowie klas maturalnych XVI Liceum Ogólnokształcącego w Białymstoku, którzy przedstawiali argumenty za lub przeciw postawionej tezie. W trakcie debaty pytania zadawała również publiczność, w której skład wchodził uczniowie białostockich szkół ponadgimnazjalnych.

Województwo pomorskie

W 2011 roku policjanci służby prewencyjnej, kryminalnej zatrzymali łącznie 1864 sprawców przestępstw na gorącym uczynku lub w bezpośrednim pościgu. Kolejnym ważnym zadaniem było utrzymanie na dotychczasowym poziomie wypracowanych form bezpośredniej współpracy pomiędzy podmiotami odpowiedzialnymi za stan bezpieczeństwa i porządku.

W 2011 roku na terenie województwa pomorskiego przeprowadzono wzmożone działania w zakresie kontroli stanu trzeźwości kierujących pn. „Alkohol”, „Narkotyki”. Głównym celem tych działań było zmniejszenie liczby zdarzeń drogowych powodowanych przez kierujących w stanie nietrzeźwości bądź środków działających podobnie jak alkohol.

W okresie wakacyjnym na terenie województwa pomorskiego realizowano również działania pn. „Bezpieczny wypoczynek dzieci i młodzieży”. Głównym celem tych działań było zapewnienie bezpieczeństwa i porządku w ruchu drogowym podczas przejazdów wakacyjnych.

Województwo śląskie

Ważnym zadaniem podjętym w tym obszarze w województwie śląskim była organizacja – wspólnie z Komendantem Wojewódzkim Policji w Katowicach i przy współudziale Prezydenta Miasta Sosnowca – IV Konferencji „**Razem Bezpieczniej w Regionie. Strategia, programy bezpieczeństwa – teoria i praktyka**”. Jak co roku celem konferencji było propagowanie idei programu „Razem bezpieczniej” oraz inicjatyw na rzecz bezpieczeństwa, podejmowanych w województwie śląskim przez jednostki samorządowe. Na terenie Centrum Wystawienniczego EXPO SILESIA w Sosnowcu odbyła się konferencja, w której uczestniczyli przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, środowisk akademickich, Straży Pożarnej, Straży Miejskiej, Straży Granicznej, Żandarmerii Wojskowej oraz młodzież szkół z tzw. „klas maturalnych”. Pierwszy dzień konferencji poświęcony był kampanii na rzecz osób niepełnosprawnych pn. „**Pełnosprawne bezpieczeństwo**”, natomiast drugiego dnia propagowano bezpieczeństwo pieszych uczestników ruchu drogowego i założenia kampanii pn. „**Rok pieszego**”. W trakcie konferencji Wojewoda

Śląski uroczyście wręczył logogryfy programu "Razem bezpieczniej" przedstawicielom gmin, które w 2011 r. uzyskały dofinansowanie z budżetu państwa na realizację projektów poprawy bezpieczeństwa.

W ramach realizacji założeń kampanii pn. „*Pełnosprawne bezpieczeństwo*” opracowano broszurę informacyjną dotyczącą kontaktów z osobami niepełnosprawnymi - dla funkcjonariuszy służb mundurowych pt. „*Policja bez barier – lepiej rozumiem, sprawniej pomagam*”, której druk w nakładzie 5.000 egz. został sfinansowany przez Wojewodę Śląskiego. W 2011 roku rozpoczęto nową kampanię społeczną pn. „*Nie reagujesz – akceptujesz!*”, a jej założenia zaprezentowane zostały podczas konferencji prasowej zorganizowanej w Komendzie Wojewódzkiej Policji w Katowicach. Kampania ma na celu ograniczenie liczby przestępstw pospolitych, poprzez zwiększenie świadomości obywatelskiej i wzmocnienie reakcji mieszkańców regionu na naruszenia prawa szczególnie dla nich uciążliwe (takie jak: kradzieże, kradzieże z włamaniem, bójki, pobicia, rozboje). W ramach działań TVP Katowice wyemitowała spoty reklamowe promujące kampanię, a „Dziennik Zachodni” załączył specjalny dodatek informacyjny do jednego ze swoich wydań. Na stronach internetowych zaangażowanych podmiotów oraz poprzez inne formy (plakaty, zakładki do książek, plany lekcji, wklejki) promowane były założenia i działania realizowane w ramach kampanii. W przedsięwzięcie włączyli się między innymi: Marszałek Województwa Śląskiego, kościoły i związki wyznaniowe, podmioty gospodarcze (Telekomunikacja Polska S.A. SKOK Silesia – Centrum, TAURON Dystrybucja S. A. KZK GOP, Polskie Sieci Elektroenergetyczne – Południe S.A. – jako mecenas kampanii). Patronat medialny nad kampanią objęły: „Dziennik Zachodni”, „Gość Niedzielny”, Polskie Radio Katowice i „Echo Miasta”. W ramach kampanii Wojewoda Śląski sfinansował druk plakatów promujących prowadzone działania.

W ramach programu „Razem bezpieczniej” wspólnie ze Śląskim Oddziałem Polskiego Towarzystwa Informatycznego w Katowicach, Polskim Radiem w Katowicach i Dziennikiem Zachodnim prowadzono liczne działania informacyjne na rzecz bezpieczeństwa.

Funkcjonariusze Komendy Wojewódzkiej Policji i Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej opracowali zestaw porad dot. bezpiecznych zachowań - adresowanych do „seniorów”, który przedstawia sposoby postępowania w wybranych sytuacjach życia codziennego. Zasady te ujęto w poradniku pt. „*Bezpieczeństwo trzeciego wieku*” oraz zamieszczono na stronie internetowej KWP w Katowicach, w dedykowanej zakładce „*Dla Seniora*”. Informację o poradniku przekazano do Uniwersytetów Trzeciego Wiek, katowickiej filii Polskiego Związku Emerytów i Rencistów oraz mediów.

Województwo świętokrzyskie

W Świętokrzyskim Urzędzie Wojewódzkim w Kielcach w 2011 roku został podpisany przez Wojewodę Świętokrzyskiego, Marszałka Województwa Świętokrzyskiego, Świętokrzyskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji w Kielcach, Przewodniczącego Konwentu Starostów województwa świętokrzyskiego oraz Prezesa Stowarzyszenia Związku Miast i Gmin Regionu Świętokrzyskiego Program „*Bezpieczne Świętokrzyskie*” na lata 2011-2015”. Zakłada on kontynuację tworzenia lokalnych strategii bezpieczeństwa na poziomie gmin i powiatów. Zadania oraz cele zawarte w nowym programie są spójne z założeniami programu „Razem bezpieczniej” oraz lokalnymi strategiami bezpieczeństwa. Wieloletnia realizacja Programu pozwala określić kierunki działań dla podmiotów zaangażowanych w ideę tworzenia bezpiecznego województwa świętokrzyskiego.

W Korytnicy po raz jedenasty odbyło się podsumowanie programu „Bezpieczne Świętokrzyskie, podczas którego wręczono statuetki „Koziołka”. W 2011 roku spośród powiatów województwa świętokrzyskiego ubiegających się o symboliczną statuetkę nagrody „Koziołka”.

Wojewoda Świętokrzyski, Komenda Wojewódzka Policji w Kielcach, Świętokrzyskie Kuratorium Oświaty oraz Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w lutym 2011 roku ogłosili konkurs na realizację sztuki teatralnej dotyczącej tematyki szeroko pojętego bezpieczeństwa oraz ukazywania alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla uczniów szkół gimnazjalnych z województwa świętokrzyskiego. Tematem przedstawień teatralnych było ukazanie wizerunku młodego człowieka sprzeciwiającego się negatywnym zjawiskom społecznym takim jak: przemoc, alkoholizm, narkomania oraz nietolerancja. W finale wzięło udział 13 zespołów – laureatów etapów powiatowych.

W siedzibie Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach zorganizowano Konferencję „*Bezpieczeństwo publiczne – perspektywa lokalna*”. W spotkaniu udział wzięli m.in. przedstawiciele służb mundurowych, instytucji pozarządowych i samorządowych działających na rzecz bezpieczeństwa w województwie. Tematem przewodnim spotkania było podniesienie poziomu bezpieczeństwa w lokalnych społecznościach w kontekście działań prewencyjnych wpływających na funkcjonowanie instytucji, gremiów i zespołów prawnie odpowiedzialnych za stan bezpieczeństwa.

W okresie ferii letnich i zimowych w 2011 roku kontynuowano Kampanię profilaktyczno - edukacyjną pn. „**Pilnuj swojej szklanki**”, skierowaną głównie do młodych ludzi uczęszczających do dyskotek, klubów muzycznych, pubów i innych lokali, którzy mogą stać się potencjalnymi ofiarami działań przestępczych polegających na dodaniu do napoju substancji powodującej utratę świadomości. Priorytetem kampanii było przekazanie informacji dot. zagrożeń, jak również uświadomienie młodym ludziom negatywnych skutków niebezpiecznych zachowań. Aby wzmocnić działanie kampanii został przygotowany spot radiowy i telewizyjny, który był emitowany w lokalnych mediach oraz szeroko rozpowszechniony w Internecie.

W 2011 roku realizowano program „**Policja ostrzega- policja radzi**”. W ramach programu, w oparciu o hasło „**Razem bezpieczniej**”, Komenda Powiatowa Policji w Starachowicach wspólnie z Telewizją Starachowice, Starostwem Powiatowym, Stowarzyszeniem Bezpieczny Powiat Starachowicki oraz Starachowickim Centrum Kultury realizowały działania profilaktyczno-ostrzegawcze polegające na cyklicznym prezentowaniu zagrożeń występujących na terenie powiatu starachowickiego. Formą przekazu były krótkie filmiki opatrzone odpowiednim komentarzem policjanta. W roku 2010 w ramach ww. akcji zrealizowano trzy filmy „**Bankomat**”, „**Na wnuczka**” i „**Bójka**”, które były prezentowane również w 2011 roku. W ramach ww. programu w roku 2011 powstał kolejny film pt. „**Grill**”, którego celem było przesłanie dla kierowców, by nie wsiadać za kierownicę w stanie po spożyciu alkoholu.

W 2011 r. Komenda Wojewódzka Policji w Kielcach współrealizowała projekt pn. „**Szybuj bezpiecznie w internetowej chmurze**”, którego głównym zadaniem jest ochrona dzieci i młodzieży przed przestępczością internetową. Przedsięwzięcie przeprowadzono wspólnie z Kuratorium Oświaty, Świętokrzyskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli oraz Urzędem Marszałkowskim oraz zostało ono objęte honorowym patronatem przez Wojewodę Świętokrzyskiego i Marszałka Województwa Świętokrzyskiego. Działania te były spójne z ogólnopolskim programem edukacyjnym „**W sieci**”, opracowanym przez Microsoft i Fundację Dzieci Niczyje. Pierwszym elementem tego przedsięwzięcia było przeszkolenie w marcu ponad 50 policjantów wydziałów prewencji i kryminalnego, którego celem było przygotowanie tych funkcjonariuszy do samodzielnego prowadzenia zajęć dla dzieci i młodzieży, dotyczących zasad bezpiecznego korzystania z sieci Internet. Szkolenie przeprowadzili pracownicy firmy Microsoft.

Województwo wielkopolskie

W związku z realizacją rządowego programu „**Razem bezpieczniej**”, kontynuowana była współpraca Policji z przedstawicielami **Okręgowych Zarządów Ogrodów Działkowych** i działkowcami - jej skala była uzależniona od występujących zagrożeń, jak i od potrzeb wskazywanych przez działkowców.

Wzmacnianie podejmowanych działań następowało także poprzez współpracę z podmiotami pozapolicyjnymi (straże miejskie i gminne, SOK, ŻW), która w głównej mierze odbywała się na szczeblu powiatowym i miejskim. Z poziomu Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu koordynowano działania Komisariatu Kolejowego Policji Poznań - Główny ze Strażą Ochrony Kolei oraz działania Komisariatu Wodnego Policji w Poznaniu z Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym i Strażą Miejską w Poznaniu oraz jednostkami Państwowej i Ochotniczej Straży Pożarnej, Państwową Strażą Łowiecką, Państwową i Społeczną Strażą Rybacką, Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Środowiska i Zarządem Lasów Państwowych.

W ramach zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa w miejscach publicznych pod nadzorem Sztabu Policji KWP w Poznaniu realizowane były także działania w kontekście zabezpieczania imprez masowych. W tym celu przeprowadzane były między innymi: systematyczne lustracje obiektów sportowych, planowanie i kierowanie odpowiednich sił i środków na obszarze całego województwa wielkopolskiego do zabezpieczenia środków i ciągów komunikacyjnych.

Województwo zachodniopomorskie

Działania realizowane przez Policję:

W 2011 roku kontynuowana była współpraca ze Szkołami Policji w Pile i Słupsku w zakresie praktyk zawodowych policjantów, które realizowane były w formie służb patrolowych na terenie województwa zachodniopomorskiego. Było to możliwe dzięki wsparciu samorządów lokalnych, które zabezpieczyły na ten cel środki finansowe na wyżywienie i zakwaterowanie. Ogółem, w minionym roku do służb tych skierowanych zostało 320 słuchaczy ze Szkoły Policji w Pile i 293 słuchaczy ze Szkoły Policji w Słupsku.

Realizując program „**Świadomi i bezpieczni**”, który ma na celu ograniczenie kradzieży i włamań poprzez znakowanie urządzeniem do grawerowania, Wydział Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Szczecinie przygotował nową inicjatywę, która polegała na tym, że osoby, które oznakują swoje cenne przedmioty,

w celu zapobieżenia kradzieżom czy włamaniom, otrzymały do umieszczenia na swojej posesji, np. na oknie czy drzwiach wejściowych budynku naklejkę (projekt został opracowany przez Wydział Prewencji KWP w Szczecinie) z informacją o tym, że w danym lokalu/budynku znajdują się przedmioty oznakowane przez Policję. Naklejki formatu A5 (przyklejana na okno - na zewnątrz) i A6 (przyklejana na drzwi - na zewnątrz) są widoczne nie tylko w dzień, ale również w nocy. Przedsięwzięcie to pilotażowo wprowadzono w Szczecinie, gdzie do jednostek terenowych Policji przekazano łącznie 1500 naklejek.

Wydział Kryminalny KWP w Szczecinie nawiązał ścisłą współpracę z jednostkami policji niemieckiej w zakresie współdziałania w poszukiwaniach osób i zwalczania przestępczości samochodowej. W związku z tym odbyto szereg spotkań roboczych z funkcjonariuszami landów Meklemburgii i Brandenburgii w ramach tzw. Joint Investigation Team. Również w tym zakresie prowadzono na dużą skalę działania na stronach internetowych, w ramach zespołu poszukiwań celowych redagowano Top Listę osób najbardziej poszukiwanych.

Jak co roku prowadzono również działania w ramach akcji **Bezpieczne Wakacje / Ferie**, polegające na kontynuowaniu akcji profilaktycznej skierowanej do wszystkich, a w szczególności do dzieci, młodzieży oraz rodziców. Do akcji zaangażowano funkcjonariuszy Straży Miejskiej, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Żandarmerii Wojskowej, Ochotniczej Straży Pożarnej i WOPR. Prowadzono prelekcje w okresie poprzedzającym wakacje w szkołach oraz w okresie letnim w placówkach wypoczynku z dziećmi i młodzieżą obejmujących tematy zagrożeń nad wodą, w ruchu drogowym, patologii społecznych. Prowadzone były także wizyty w miejscach organizowanych półkolonii, pod kątem bezpieczeństwa przebywających tam dzieci.

W ramach zapewnienia bezpieczeństwa w ruchu drogowym podejmowano i kontynuowano szereg poczynąń w tym zakresie, z których najbardziej kluczowe to:

- kontynuacja działań w zakresie rozbudowy systemu automatycznego pomiaru prędkości na terenie województwa,
- kontynuacja działań w zakresie ujawniania i eliminowania z ruchu kierujących pod wpływem alkoholu bądź narkotyków,
- organizacja Turnieju Bezpieczeństwa o Ruchu Drogowym,
- udział w działaniach „Bezpieczna droga do szkoły”,
- udział w corocznej akcji ZNICZ,
- kontynuowanie współpracy z mediami w zakresie kreowania i propagowania bezpiecznych zachowań na drodze, budowania pozytywnego wizerunku policji zachodniopomorskiej oraz kształtowanie polityki informacyjnej,
- udział w konkursie organizowanym przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska w Szczecinie,

Działania realizowane przez Straż Graniczną:

- Realizowano działania w zakresie przygotowania powiatów i gmin do okresu wakacyjnego i związanego z nim zwiększonego ruchu turystycznego oraz samochodowego.
- Prowadzono działania na rzecz zapewnienia właściwego stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego podczas imprez masowych organizowanych przez władze samorządowe dla społeczności lokalnej, a szczególnie w okresie zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży.
- Promowano i kontrolowano bezpieczne korzystanie i przestrzeganie przepisów na akwenach wodnych morskich i śródlądowych, a w tym kontrola osób obsługujących sprzęt wodny i infrastrukturę rekreacyjno-sportową.
- Prowadzono działalność informacyjno – edukacyjną i profilaktyczną na rzecz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w okresie letniego i zimowego wypoczynku.
- Zorganizowano działania BEZPIECZNE WAKACJE ZIMOWE: w ramach programu, GAMBIT realizowano działania prewencyjno - kontrolne w zakresie kontroli ruchu drogowego we współdziałaniu z Policją i innymi służbami. Przeprowadzono w ramach tego programu 8 działań pod kryptonimem: „Bezpieczne wakacje”, „Truck”, „Bus”, „Prędkość”, „Bezpieczny weekend”, „Alkohol i narkotyki”, „Pasy”.

Działania realizowane przez Państwową Straż Pożarną:

- Prowadzono akcje „Bezpieczne wakacje” i „Bezpieczne ferie” w ramach, których propagowano wśród dzieci i młodzieży zagadnienia dotyczące bezpieczeństwa w okresie letniego i zimowego wypoczynku.
- Komenda Powiatowa PSP w Choszczynie zorganizowała cykl spotkań w ramach programu „Ja potrafię pomóc” dla klas I-III szkół podstawowych. Na spotkaniu omawiano między innymi zasady zachowania się

- podczas pożaru, wypadku drogowego oraz podczas niebezpieczeństw spowodowanych warunkami atmosferycznymi wraz z prawidłowym alarmowaniem służb ratowniczych.
- Komenda Powiatowa PSP w Drawsku Pomorskim uczestniczyła w realizacji jednego z elementów projektu „**Bezpieczny Przedszkolak**” organizowanego przez Szkołę Podstawową w Drawsku Pomorskim. Ponadto dzieci odwiedziły komendę zapoznając się ze sprzętem stosowanym obecnie przez Państwową Straż Pożarną. Ponadto rozdysponowano kalendarze na rok 2011 z konkursem „Porady Myszkę dobre dla wszystkich”.
 - W lipcu 2011 r. jednostki Państwowej Straży Pożarnej wzięły udział w corocznym festynie „Bezpieczna woda” w Mrzeżynie, współorganizowanym przez KP PSP Gryfice.
 - W miesiącu grudniu 2011 r. Komenda Powiatowa PSP w Gryficach organizowała „**Strażacki Turniej Mikołajkowy**” dla dzieci szkół podstawowych powiatu gryfickiego, w celu propagowania bezpieczeństwa pożarowego.
 - Tematykę związaną z akcją „*Razem bezpiecznie*” poruszono na sympozjum szkoleniowym zorganizowanym przez Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Koszalinie wraz z kołem Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Pożarnictwa w dniu 14 października 2011 r. w Galerii KOSMOS w Koszalinie.
 - Komenda Miejska PSP w Koszalinie w ramach działań popularyzacyjno – propagandowych elementy bezpieczeństwa ujęła w „**Ogólnomiejskim programie przedszkolnym – Edukacja Przeciwpożarowa**”. Komenda współpracowała również z Biurem Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego w Koszalinie w ramach programu przeciwdziałania zagrożeniom „**Bezpieczny Koszalin**”.
 - Przeprowadzono czynności kontrolno – rozpoznawcze w obiektach przeznaczonych na letni wypoczynek dzieci i młodzieży. Ponadto przed sezonem zimowym zostały przeprowadzone kontrole w schroniskach i noclegowniach dla bezdomnych.
 - Współpracowano z administracją samorządową. Na sesjach rady miast i powiatów przedstawione były informacje dot. działań prewencyjnych w zakresie przygotowań do sezonu turystycznego pod kątem zapobiegania powstawaniu pożarów oraz ograniczania ich ewentualnych skutków. Materiały zostały włączone do ogólnych informacji samorządowych. Na stronach internetowych w większości powiatów umieszczone zostały podstawowe informacje m.in. dot. organizacji bezpiecznego wypoczynku.
 - W poszczególnych powiatach zorganizowano konkurs plastyczny, pod egidą Komendanta Głównego PSP pt.: „**Wiatr, wypadek, ogień, woda – strażak zawsze rękę poda**”.

II. Przemoc w rodzinie

1. MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

W ramach zadania dotyczącego promowania odpowiednich wzorców życia rodzinnego opartych na wzajemnej pomocy, szacunku, partnerstwie, umiejętności rozwiązywania konfliktów bez przemocy, Ośrodek Rozwoju Edukacji upowszechniał program pn. ***Szkoła dla Rodziców i Wychowawców***.

Program ten ma na celu zwiększanie kompetencji wychowawczych rodziców i nauczycieli oraz uświadomienie im, że budowanie silnej więzi między dorosłymi a dziećmi, to najważniejszy czynnik chroniący przed zachowaniami problemowymi. Uczy również jak dorośli powinni wprowadzać zdrową dyscyplinę i prawidłowo reagować na niewłaściwe zachowania dziecka, bez stosowania kar, w tym fizycznych. W 2011 r. ramach programu zrealizowano:

- 40 godzinne szkolenia dla 376 grup rodziców i nauczycieli. Łącznie szkoleniem objęto 4425 osób, w tym 604 nauczycieli z 199 szkół,
- 40 godzinne szkolenia dla 53 grupy psychologów i pedagogów ze szkół i placówek, przyszłych realizatorów programu. Łącznie przeszkolono 799 osób,
- 2 seminaria - 26 godzinne dla edukatorów - koordynatorów programu. Łącznie przeszkolono 83 osoby.

Dla odbiorców wszystkich szkoleń wydrukowano materiały do prowadzenia zajęć, a dla zainteresowanych udostępniono e-poradnik pn. ***Jak kochać i wymagać***, który podobnie jak wszystkie materiały został udostępniony na stronie www.ore.edu.pl.

Ponadto na 8 wojewódzkich konferencjach oraz 9 seminariach, 2050 uczestnikom zaprezentowano ideę i koncepcję programu *Szkoły dla rodziców i wychowawców*.

Kadra pedagogiczna szkół i placówek może korzystać z poradnika dotyczącego zjawiska przemocy w rodzinie pt. ***Przemoc w rodzinie wobec dziecka. Procedury interwencyjne w szkole***. Poradnik zawiera opracowania przygotowane przez zespół profesjonalistów na temat różnych aspektów krzywdzenia dzieci

w rodzinie - rozpoznawania, zapobiegania i przeciwdziałania skutkom przemocy wobec dziecka. Szczegółowo omawia formy krzywdzenia dzieci, charakterystyki ofiar i sprawców, konsekwencje przemocy doświadczanej w dzieciństwie. Zawiera także opis regulacji prawnych i możliwości interwencji podejmowanych przez szkoły i placówki oświatowe oraz wzory pism procesowych.

W 2011 roku Ministerstwo Edukacji Narodowej kontynuowało działanie związane z zapobieganiem i przeciwdziałaniem skutkom braku lub niedostatecznej opieki nad dzieckiem ze strony rodziców, w związku z ich **emigracją zarobkową**.

W dniach 29 - 30 września 2011 roku Ministerstwo Edukacji Narodowej we współpracy z Wielkopolskim Kuratorem Oświaty zorganizowało w Poznaniu dwudniową międzynarodową konferencję pn. *Dziecko rodziców migrujących zarobkowo*. Konferencja skierowana była do kuratoriów oświaty, organów prowadzących szkoły, nauczycieli. Wzięli w niej udział zaproszeni goście z zagranicy tj. z Estonii, Ukrainy i Niemiec.

Na konferencji zostały zaprezentowane wyniki badań problemu eurosieroctwa, zrealizowane w 2010 roku na zlecenie Ministerstwa Edukacji Narodowej. Wskazano, że w szkole podejmowane są różnorodne działania mające na celu udzielenie pomocy i wsparcia dzieciom, których jedno lub dwoje rodziców przebywa za granicą.

2. MINISTERSTWO ZDROWIA

Działania w obszarze przeciwdziałania **przemocy w rodzinie Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**, koncentrowały się wokół następujących zadań określonych w Programie:

- organizowanie szkoleń tematycznych dla osób pracujących nad ograniczeniem zjawiska,
- zlecanie organizacjom pozarządowym zadań w zakresie szkoleń, poradnictwa pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,
- podniesienie wiedzy na temat. symptomów przemocy w rodzinie wśród personelu medycznego podstawowej opieki zdrowotnej oraz szpitali.

W ramach powyższych zadań:

1. Kontynuowało pracę – działającego na zlecenie PARPA – Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” w ramach, którego funkcjonowały:

- telefon dla ofiar przemocy (0801-12-00-02) czynny od poniedziałku do soboty w godz. 8.00-22.00, a w niedziele i święta w godz. 8.00-16.00,
- telefoniczna poradnia prawna czynna poniedziałki i wtorki w godz. 17.00-21.00 pod numerem telefonu 022/6662850, a w środy w godz. 18.00-22.00 (0801-12-00-02)
- poradnia e-mailowa (niebieskalinia@niebieskalinia.info)
- strona internetowa (www.niebieskalinia.info).

W omawianym okresie w Telefonie „Niebieska Linia” przeprowadzono 12.846 rozmów, które dotyczyły problemów rodzinnych, głównie związanych z przemocą domową w tym także przemocą wobec dzieci, a także nadużywaniem alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz uzależnieniem. Uruchomiono 308 interwencji w sprawach przemocy w rodzinie.

2. Przeprowadzono szkolenia dla przedstawicieli ochrony zdrowia nt. diagnostyki dziecka krzywdzonego oraz procedury „Niebieskie Karty”. W szkoleniach organizowanych we współpracy z Mazowieckim Urzędem Wojewódzkim wzięło udział 120 osób. We współpracy ze Śląskim Urzędem Wojewódzkim zorganizowano konferencje na temat medycznych i psychologicznych aspektów przemocy w rodzinie. W konferencji wzięło udział 111 przedstawicieli środowisk medycznych.

3. Przeprowadzono szkolenia dla przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości:

- **dla kuratorów sądowych** nt. kontaktu i pracy z podopiecznym - sprawcą przemocy w rodzinie oraz motywowania do zmiany osób skazanych za przestępstwo znęcania się nad rodziną. W szkoleniu wzięło udział 58 kuratorów.
- **dla prawników udzielających porad w punktach konsultacyjnych** i innych placówkach świadczących pomoc dla osób doznających przemocy w rodzinie. W szkoleniu nt. zjawiska przemocy w rodzinie i wpływu mechanizmów przemocy na funkcjonowanie rodziny oraz wykorzystywania prawa w pomaganiu osobom krzywdzonym przez najbliższych udział wzięło 40 osób.

4. Zlecono realizację „Interdyscyplinarnego szkolenia dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, które ukończyło 73 osoby. Szkolenie trwało 120 godz. miało na celu zwiększenie wiedzy uczestników nt. zjawiska przemocy domowej i przygotowanie ich do pracy w tzw. pierwszym kontakcie z członkami rodzin, w których dochodzi do przemocy. Szkolenie zostało

zlecone w formie powierzenia w oparciu o ustawę o pożytku publicznym i o wolontariacie – Stowarzyszeniu na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”

5. **Przeprowadzono XV Ogólnopolską Konferencję przeciw przemocy w rodzinie** nt. interwencji w sytuacji przemocy w rodzinie. Wykłady i zajęcia warsztatowe dotyczyły m.in. problematyki kryzysu w życiu człowieka, pracy z rodziną w kryzysie, konsekwencji doświadczania kryzysu i traumy (PTSD). W konferencji wzięły udział 153 osoby
6. We współpracy z Ministerstwem Sprawiedliwości i Komendą Główną Policji **uruchomiono interwencje wobec osób, już skazanych za przemoc w rodzinie**, a które nadal krzywdzą swoich bliskich. Uruchomiono 42 interwencje, których celem było podjęcie działań zmierzających do odwieszenia kary pozbawiania wolności lub odwołania warunkowego zwolnienia.
7. **Przeprowadzono kampanię promującą** działającą na zlecenie PARPA **Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”**. Do wszystkich samorządów lokalnych, komend i komisariatów Policji oraz do prokuratur zostały przesłane plakaty i ulotki informujące o ofercie Pogotowia „Niebieska Linia” dla ofiar i świadków przemocy w rodzinie.
8. Rozpoczęto pracę nad przygotowaniem wytycznych /rekomendacji do realizacji zadań wynikających z rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

3. MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI

Ministerstwo Sprawiedliwości kontynuuje program pomocowy **„Sieć Pomocy Ofiarom Przestępstw”**, w ramach którego aktualnie istnieje 15 Ośrodków Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przestępstwem oraz 13 ich filii. Ośrodki zapewniają wsparcie w uzyskaniu bezpłatnej pomocy prawnej, psychologicznej, socjalnej i innych świadczeń osobom pokrzywdzonym przestępstwem. W tym celu podejmują działania mające służyć nawiązaniu współpracy z innymi podmiotami realizującymi zadania związane z pomocą osobom pokrzywdzonym przestępstwem. Ośrodki są zlokalizowane przy obecnie funkcjonujących organizacjach pozarządowych świadczących pomoc osobom pokrzywdzonym przestępstwem, z wykorzystaniem ich bazy lokalowej. Praca w Ośrodkach odbywa się zgodnie z *Jednolitymi Standardami Pracy z Osobami Pokrzywdzonymi w Ośrodkach Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przestępstwem, działających w ramach projektu „Sieć Pomocy Ofiarom Przestępstw”*.

W 2011 roku Ministerstwo Sprawiedliwości kontynuowało realizację zawartego w dniu 29 listopada 2010 roku przez Ministra Sprawiedliwości, Komendanta Głównego Policji oraz Dyrektora Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych *Porozumienia dotyczącego funkcjonowania telefonu interwencyjno-informacyjnego dla osób pokrzywdzonych przemocą w rodzinie* stosowaną przez osoby uprzednio skazane za przestępstwo popełnione z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej wobec członka rodziny, działającego w ramach Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie **„Niebieska Linia”**.

Mając na względzie konieczność stworzenia warunków do jak najbardziej efektywnej realizacji znowelizowanej ustawy o **przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie**, Ministerstwo Sprawiedliwości w 2011 roku opracowało **wzory wniosków kuratorów sądowych** w przedmiocie zarządzenia wykonania warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności oraz w przedmiocie odwołania warunkowego zwolnienia w związku z art. 12 d wyżej wymienionej ustawy. Z myślą o pokrzywdzonych opracowano informator przekazywany pokrzywdzonemu przez kuratora sądowego przy pierwszym kontakcie z pokrzywdzonym.

W celu wzmocnienia ochrony osób pokrzywdzonych przemocą w rodzinie, edukacji w/w osób oraz służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, w 2011 roku rozbudowana została strona internetowa www.ms.gov.pl, na której uruchomiono dwie *nowe zakładki* poświęcone przemocy w rodzinie oraz przemocy wobec dzieci. W zakładkach tych umieszczono m.in. akty prawne związane z przedmiotową problematyką oraz informacje o placówkach pomocowych – Ośrodkach Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przestępstwem oraz Specjalistycznych Ośrodkach Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.

W dniu 15 września 2011 roku Minister Sprawiedliwości podpisał z Sekretarzem Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej **„Porozumienie o współpracy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie”**. Celem Porozumienia jest zwiększenie ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w szczególności przy wykorzystaniu środków i form zawartych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o *przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.), jak również skoordynowanie działań w zakresie przeciwdziałania temu rodzajowi przemocy.

Przedmiotem Porozumienia jest nawiązanie i kontynuowanie ścisłej współpracy między stronami na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez zintensyfikowanie działań w kierunku maksymalnego wykorzystania instrumentów służących pomocy osobom pokrzywdzonym.

Ministerstwo Sprawiedliwości w ramach współpracy z Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej oraz Komendą Główną Policji i Fundacją „**Porozumienie bez barier**” opracowało **Kartę Praw Osoby Dotkniętej Przemocą w Rodzinie**. Karta Praw została wydrukowana w liczbie ok. 178.000 egzemplarzy. Jesienią 2011 roku została rozpowszechniona w sądach powszechnych, jednostkach Policji, Ośrodkach Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przestępstwem oraz - za pośrednictwem marszałków województw - w placówkach pomocowych, w tym Specjalistycznych Ośrodkach Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Karta Praw stanowi podręczny informator dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Zawiera zestaw podstawowych praw przysługujących w/w osobom, numery telefonów do Policji, Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” oraz wykaz powołanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości Ośrodków Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przestępstwem, a także Specjalistycznych Ośrodków Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie wraz z danymi teleadresowymi obu rodzajów Ośrodków. Ponadto problematyka dotycząca przeciwdziałania **przemocy w rodzinie** w 2011 roku była również przedmiotem szkoleń organizowanych przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury – np. szkolenie adresowane do prokuratorów, asesorów prokuratury oraz sędziów orzekających w sprawach karnych pn: „*Prawno-karne i psychologiczne aspekty przemocy w rodzinie. Metodyka prowadzenia postępowań karnych w sprawach o przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece*”.

4. KOMENDA GŁÓWNA POLICJI

W 2011 roku komórki organizacyjne Komendy Głównej Policji zrealizowały następujące zadania w omawianym obszarze:

- uczestniczono w pracach legislacyjnych dotyczących *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”*. Opracowano również wytyczne nr 2 Komendanta Głównego Policji z dnia 07 grudnia 2011 roku w sprawie sposobu postępowania policjantów podczas realizacji procedury „Niebieskie karty”;
- przekazano kompleksowe informacje dotyczące m.in. obowiązków Policji wynikających z wymienionych wyżej przepisów, a także kwestii nieuregulowanych, które budziły wątpliwości co do sposobu ich realizacji - do komend wojewódzkich Policji oraz Komendy Stołecznej Policji;
- uczestniczono w pracach Zespołu Monitorującego realizację Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przygotowującym zmiany do przedmiotowego programu, a także Rady ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działającej przy Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- prowadzono analizy i przygotowano raporty problemowe z zakresu dotyczącego przemocy w rodzinie oraz współdziałało z podmiotami pozapolicyjnymi, a także wspierano jednostki organizacyjne Policji w podejmowanych inicjatywach i realizowanych działaniach na rzecz ograniczenia tego zjawiska;
- uczestniczono w pracach zespołu pracującego w ramach Platformy międzyresortowej „Stop przemocy seksualnej w Polsce” powołanej przez Pełnomocnika Rządu ds. Równego Traktowania;
- uczestniczono w pracach przy projekcie European Police College (CEPOL) przygotowującym platformę e-learningową na potrzeby szkolenia policjantów w zakresie przemocy domowej (przemocy zorientowanej na płeć);
- inicjowano, opracowywano i współrealizowano kampanie informacyjno-edukacyjne, inicjatywy profilaktyczne, angażujące podmioty pozapolicyjne, w tym m.in. konkurs „**Policjant, który mi pomógł**”, konkursy „**Złoty telefon**” i „**Biała wstążka**”;

5. URZĘDY WOJEWÓDZKIE

Województwo dolnośląskie

W ramach działań zawierających się w priorytecie dotyczącym przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, policjanci garnizonu dolnośląskiego aktywnie włączyli się w realizację akcji pod nazwą „**Tydzień Pomocy Ofiarom Przestępstw**”. Działania te zostały zainicjowane przez Ministerstwo Sprawiedliwości. W ramach akcji, podczas pełnionych dyżurów policjanci udzielili wielu porad ofiarom przestępstw. Uczestniczyli ponadto w spotkaniach ze społecznościami lokalnymi organizowanymi przy współudziale lokalnych samorządów, parafii, klubów seniora. W jednostkach Policji, w pomieszczeniach dostępnych dla interesantów, umieszczono plakaty promujące działania oraz inne materiały informacyjno-edukacyjne dotyczące praw ofiar, instytucji pomocowych, itp. Obchody Tygodnia Pomocy Ofiarom Przestępstw były rozpropagowane na stronie internetowej Policji dolnośląskiej.

Ponadto w grudniu 2011 roku funkcjonariusze KWP we Wrocławiu wsparli ogólnopolską Kampanię Białej Wstążki „Mężczyźni przeciw przemocy wobec kobiet”.

Organizowano również szkolenia tematyczne dla osób pracujących nad ograniczeniem zjawiska przemocy w rodzinie. Do najważniejszych inicjatyw z tego zakresu w roku 2011 należy realizacja przez KWP we Wrocławiu odprawy szkoleniowej dla policyjnych koordynatorów procedury Niebieskie Karty z poszczególnych Komend Powiatowych i Miejskich Policji garnizonu dolnośląskiego. W jej trakcie omówiono nowe przepisy prawne w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz problemy związane z realizacją procedury wynikające stąd, że nie powołano we wszystkich gminach powołano zespoły interdyscyplinarne.

Ogółem w 2011 roku funkcjonariusze Policji dolnośląskiej uczestniczyli w 159 szkoleniach, konferencjach i seminariach poświęconych zjawisku przemocy domowej, podczas których prezentowali ogólne informacje dot. przemocy. Wystąpienia miały charakter edukacyjny oraz poznawczy. Zorganizowano również 78 szkoleń skierowanych do ofiar przemocy domowej.

Województwo kujawsko-pomorskie

W ramach realizacji działań w przedmiotowym obszarze pomógł projekt Urzędu Gminy Włocławek, jako jednostki samorządowej, który wsparł działania administracji rządowej w ramach programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpiecznie”. Przedsięwzięcie miało wpływ na poprawę świadomości i ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie i najbliższym otoczeniu na terenie Gminy Włocławek. Projekt miał na celu integrację środowiska lokalnego na rzecz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży. Realizacja projektu znacząco wpłynęła na wzrost świadomości społecznej w zakresie przemocy, agresji uzależnień w szkole i zbudowania przekonania w społeczeństwie o potrzebie wspólnej walki z tymi zjawiskami.

Województwo lubelskie

Za realizację działań dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie w województwie lubelskim odpowiada Wydział Polityki Społecznej Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie. W ramach tych działań w 2011 r. przekazano samorządom powiatowym dotację celową w kwocie 169.000 zł na realizację zadania zleconego z administracji rządowej na wykonanie programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Na bieżąco monitorowano powstawanie zespołów interdyscyplinarnych poprzez zbieranie od samorządów gminnych sprawozdań.

Pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego przeprowadzili szkolenie dla kadry kierowniczej jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z powiatów tomaszowskiego, hrubieszowskiego, zamojskiego i biłgorajskiego dotyczące realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Województwo lubuskie

W województwie lubuskim w ramach obszaru dotyczącego zapobiegania przemocy w rodzinie:

- odbyły się dyżury terapeutyczne dla osób doznających przemocy w rodzinie (100 godzin);
- odbyły się dyżury interwencyjno-wspierające (48 godzin dla 30 uczniów i 12 rodziców);
- udzielono 366 porad psychologicznych i prawnych ofiarom przemocy domowej;
- zorganizowano Zebrania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Dzieci Krzywdzonych w czasie, których ustalono strategię postępowania wobec 8 dzieci krzywdzonych lub zagrożonych przemocą oraz członków ich rodzin;
- zorganizowano szkolenia dla pracowników instytucji pierwszego kontaktu na temat przeciwdziałania przemocy domowej (przeszkolono 11 osób);
- zorganizowano szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej dla kadry placówek opiekuńczo-wychowawczych (przeszkolono 43 osoby);
- przeprowadzono warsztaty dla zastępowych, przybocznych i drużynowych z terenu Województwa Lubuskiego nt. promowania wzorców życia rodzinnego wolnego od agresji i przemocy (w warsztatach udział wzięło 140 osób);

- przeprowadzono szkolenie dla policjantów z terenu Województwa Lubuskiego pn. „Podniesienie kompetencji policjantów w zakresie postępowania wobec przemocy w rodzinie” (przeszkolono 124 policjantów);
- przeprowadzono Międzynarodową Konferencję pn. „Nie zamykajmy oczu – razem przeciwko krzywdzeniu dzieci” (udział w szkoleniu wzięli policjanci, pracownicy socjalni, psycholodzy, pedagodzy, nauczyciele, kuratorzy sądowi – łącznie 96 osób);
- przeprowadzono zajęcia z uczniami szkół ponadgimnazjalnych – nt. zapobiegania przemocy w rodzinie (w 85 szkołach przeprowadzono 388 spotkań, w których udział wzięło 9.539 uczniów);
- przeprowadzono 103 spotkania informacyjno-edukacyjne nt. przemocy w rodzinie z mieszkańcami wsi oraz przedstawicielami lokalnych środowisk – dzielnicowi, nauczyciele, przedstawiciel urzędów gmin;
- zorganizowano konkurs plastyczny pt. „Przemocy – NIE” – uczestnikami konkursu były dzieci z placówek wsparcia dziennego;
- od lipca 2011 roku uruchomiony był całodobowy telefon zaufania – z telefonu skorzystało 600 osób;
- wydrukowano i rozdystrybuowano 10.000 sztuk poradnika – „Bądź bezpieczna od przemocy domowej”;
- opracowano i rozdystrybuowano 770 sztuk ulotek-poradnika nt. „Jak sobie radzić z przemocą w rodzinie”;
- opracowano i rozdystrybuowano 20.000 sztuk ulotek oraz 3.000 sztuk broszur informacyjno-edukacyjnych dla ofiar przemocy w rodzinie i społeczeństwa Województwa Lubuskiego.

Województwo łódzkie

W ramach realizacji zadań wynikających z rządowego programu ograniczania przestępczości i społecznych zachowań „Razem bezpiecznie” na obszarze województwa łódzkiego służby Wojewody Łódzkiego podjęły działania mające na celu promowanie programów o zasięgu krajowym i wojewódzkim, dotyczące opieki nad dzieckiem i rodziną. Organizowane były także narady szkoleniowo-informacyjne dla dyrektorów całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych, jak również monitorowano zjawiska dotyczące przemocy w rodzinie wynikające z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W ramach wykonywanych bieżących zadań pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, prowadzili nadzór pedagogiczny w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, ośrodkach opiekuńczo – adopcyjnych oraz w zakresie opieki nad dzieckiem pozbawionym całkowicie lub częściowo opieki rodziców. Jednym z działań o charakterze szkoleniowo – informacyjnym była narada pn. „**Trudności dzieci porzuconych - zachowania dzieci wynikające z pozabezpiecznego stylu przywiązania**” zorganizowana wspólnie z Regionalnym Centrum Pomocy Społecznej w Łodzi przy Urzędzie Marszałkowskim w Łodzi.

W 2011 roku Wojewoda Łódzki przekazał do jednostek samorządu terytorialnego 487.000 zł na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie województwa łódzkiego. Powyższe środki pozwoliły na zrealizowanie powiatowych programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz na podjęcie działań, mających na celu zmianę zachowań sprawców przemocy, jak również promowanie odpowiednich wzorców życia rodzinnego. Dodatkowo fundusz przeznaczony został na prowadzenie łódzkiego Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie oraz na organizację szkolenia dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. W szkoleniach udział wzięli głównie pracownicy placówek oświatowych, funkcjonariusze Policji, pielęgniarki szkolne, a także strażnicy miejscy. Opiniowano również przekazywane przez samorządy programy osłonowe takie jak: „**Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**”, oraz uchwały w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania przedmiotowych zespołów interdyscyplinarnych. W związku z wejściem w życie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „**Niebieskie Karty**” oraz wzorów formularzy „**Niebieska Karta**” (Dz. U. 2011 nr 209 poz. 1245) zebrane dane opublikowano na stronie internetowej Wydziału Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi.

Województwo mazowieckie

W województwie mazowieckim w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowano wiele zadań, do najistotniejszych przedsięwzięć realizowanych przez Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego należało:

- przygotowanie dla podmiotów działających w Specjalistycznej Grupie Zadaniowej informacji w zakresie procedury „Niebieska karta”;
- sporządzenie oceny stanu realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy rodzinie na terenie Mazowsza, w tym realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie;
- przygotowanie na stronie internetowej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego bazy teled adresowej instytucji pomagających osobom dotkniętym przemocą w rodzinie na terenie województwa.

Podejmowane działania doprowadziły do opracowania i opublikowania na stronie internetowej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego raportu na temat wyników nadzoru i kontroli z zakresu pomocy dziecku i rodzinie; pozwoliły zwiększyć skuteczność w zakresie tworzenia w gminach zespołów interdyscyplinarnych oraz doprowadziły do zorganizowania II Wojewódzkiej Konferencji „**Razem – wobec przemocy w rodzinie**”.

Województwo opolskie

W województwie opolskim, policjanci w ramach realizowanej procedury „Niebieskie Karty” współpracowali na bieżąco z instytucjami, których zadania mają na celu m.in. ograniczenie zjawiska przemocy domowej. Przekazano 1.323 (1600 w 2010 r.) informacji do Ośrodków Pomocy Społecznej, 625 (789 w 2010 r.) do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Ogółem w ramach procedury skierowano 3.406 (4.300 w 2010 r.) wystąpień do podmiotów pozapolicyjnych. Obecnie w związku ze zmianą przepisów policjanci są członkami każdego zespołu interdyscyplinarnego i grupy roboczej. Policjanci aktywnie uczestniczyli w działaniach pn. „Tydzień Pomocy Ofiarom Przestępstw”.

W Komendzie Powiatowej Policji w Kędzierzynie-Koźlu policjanci obsługiwali całodobowy Telefon Zaufania, pod którego numerem można było uzyskać zarówno informację jak i pomoc.

Policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Strzelcach Opolskich brali udział w programie Ośrodka Pomocy Społecznej pn. „**Moja i twoja szansa**”, który skierowany był do rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie.

Dzielnicowi z Komendy Powiatowej Policji w Kluczborku z pracownikami Ośrodka Pomocy Społecznej realizowali program pn. „Pomóż mi”, którego działania skupione były na wspólnym wizytowaniu rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”, szczególnie w okresie wypłacanych zasiłków.

Zaznaczyć należy, iż w 2011 r. dzielnicowa z Komisariatu Policji w Głucholazach sierż. Beata Rudzińska, dzięki swojej pracy na płaszczyźnie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, została laureatką konkursu „Policjant, który mi pomógł”. Ponadto policjantka brała udział w spotkaniu zorganizowanym przez Biuro Prewencji Komendy Głównej Policji, którego celem było wypracowanie zaleceń pozwalających skutecznie walczyć ze zjawiskiem przemocy.

Opolscy policjanci uczestniczyli również w spotkaniach i szkoleniach organizowanych przez podmioty pozapolicyjne zajmujące się procedurą „Niebieskie Karty”. W ramach współpracy Komendy Wojewódzkiej Policji z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Opolu wyznaczeni funkcjonariusze brali udział w studium przeciwdziałania przemocy w rodzinie, trwającym od sierpnia do grudnia 2011 r.

W związku ze zmianą przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, policjanci Wydziału Prewencji KWP w Opolu i Zespołu Psychologów przeprowadzili na przełomie 2010 i 2011 r. cykl szkoleń skierowanych do wszystkich dzielnicowych garnizonu opolskiego pn. „Psychologiczne aspekty kontaktu z ofiarą i sprawcą przemocy w rodzinie”. W 2011 r. powiatowi koordynatorzy realizowali szkolenia dla dzielnicowych z zakresu Rozporządzenia procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularza „Niebieska Karta”, jak również Wytycznych KGP w sprawie sposobu realizacji procedury. Tematyka ta przedstawiana była również podczas XI Forum Dzielnicowych, w którym uczestniczyli kierownicy rewirów dzielnicowych, posterunków Policji, jak również powiatowi koordynatorzy procedury „Niebieskie Karty”.

W 2011 r. wszystkie Komendy Powiatowe Policji i Komendy Miejskie Policji organizowały spotkania z Prezesami Sądów, kuratorami sądowymi w celu wypracowania wzajemnej współpracy w ramach „Procedury współpracy służby kuratorskiej oraz funkcjonariuszy Policji w stosunku do osób wobec których wykonywane jest orzeczenie sądu w związku z popełnieniem czynów karalnych polegających na stosowaniu przemocy lub groźby bezprawnej”, jak i „Porozumienia dotyczącego funkcjonowania telefonu interwencyjnego dla osób pokrzywdzonych przemocą w rodzinie stosowaną przez osoby uprzednio skazane za przestępstwa popełnione z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej”. Ustalono wzajemną współpracę, a dzielnicowi otrzymali wykazy kuratorów sądowych. Na każdej stronie internetowej jednostek Policji pojawiła się informacja o działającej infolinii dla osób pokrzywdzonych przemocą. Sposób realizowania

przedstawionej wyżej problematyki został w 2011 r. sprawdzony we wszystkich Komendach Powiatowych Policji i Komendzie Miejskiej Policji.

Województwo podkarpackie

W grudniu 2011 r. w siedzibie Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie odbyła się wojewódzka konferencja pn. **„Zespoły interdyscyplinarne jako narzędzie zintegrowanych działań instytucji lokalnych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie”**. Spotkanie dotyczyło kwestii przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Według analiz przeprowadzonych przez Podkarpacki UW w Rzeszowie, co roku w województwie przemocy domowej doświadcza ponad 5 tys. osób, w tym ponad 500 osób powyżej 60 roku życia. Jedną z najbardziej skutecznych metod pomocy ofiarom są zespoły interdyscyplinarne. Wydział Polityki Społecznej PUW przekazał **„Procedury postępowania interwencyjnego** w sytuacjach kryzysowych związanych z przemocą w rodzinie, zalecenia, materiały instruktażowe – dla osób realizujących te zadania” Przekazano je do zastosowania wszystkim jednostkom organizacyjnym pomocy społecznej, a także miejskim i gminnym komisjom rozwiązywania problemów alkoholowych, instytucjom oświaty i służby zdrowia.

Na stronie internetowej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie, w zakładce „Informacje z zakresu polityki społecznej” znajduje się baza teleadresowa, w której zamieszczono dane: specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, ośrodków interwencji kryzysowej, punktów interwencji kryzysowej oraz punktów konsultacyjnych, realizatorów programów korekcyjno – edukacyjnych dla ofiar przemocy w rodzinie. Ponadto w zakładce tej znajduje się informator „Przeciw Przemocy”. Baza teleadresowa jest na bieżąco aktualizowana.

Wydział Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie w 2011 r. przeprowadził coroczne badanie skali zjawiska przemocy domowej na Podkarpaciu, w oparciu o dane przekazane przez ośrodki pomocy społecznej – analiza dotyczyła 2010 r.

Od 2009 r. funkcjonuje telefon informacyjno-koordynacyjny o numerze 987, przeznaczony dla osób z problemami przemocy domowej. Numer jest bezpłatny dla osób dzwoniących z aparatów stacjonarnych oraz automatów i budek telefonicznych. Funkcjonuje całodobowo. Jego obsługa była kontynuowana w 2011 r. W ramach numeru 987 przekazywane są dane teleadresowe o miejscach, gdzie osoby poszkodowane w wyniku przemocy domowej mogą uzyskać pomoc. Udostępniane są również informacje o instytucjach i organizacjach pracujących z osobami stosującymi przemoc domową. Procedury działania w/w telefonu dostępne są na stronie internetowej tut. Urzędu.

Informacje o prawach osób uwikłanych w problem przemocy domowej zamieszczone są na stronie internetowej PUW w zakładce „Informacje z zakresu polityki społecznej”, a także w zakładce „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie”.

Województwo podlaskie

W 2011 roku zorganizowano wojewódzką konferencję pn. **„Dziecko krzywdzone – pomoc i interwencja”**, w której uczestniczyli pedagodzy, psycholodzy, nauczyciele szkół podstawowych i gimnazjalnych oraz wychowawcy placówek opiekuńczo-wychowawczych z terenu województwa podlaskiego. Tematyka spotkania dotyczyła rozpoznawania i procedur pomocy w sytuacji podejrzenia Zespołu Dziecka Krzywdzonego oraz dziecka wykorzystywanego seksualnie.

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku wraz z Komendą Wojewódzką Policji w Białymstoku rozpoczął cykl szkoleniowy z zakresu problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie, pn. **„WIDZĘ, WIEM, REAGUJĘ”**, który skierowany był do pracowników ochrony zdrowia. Swym zasięgiem objął trzy okręgi województwa podlaskiego: białostocki, łomżyński, suwalski w sumie około 150 osób. Cykl poruszał najistotniejsze sprawy w związku z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która nałożyła na niektóre instytucje obowiązek realizacji procedury „Niebieskie Karty” w związku z Lokalnymi Zespołami Interdyscyplinarnymi w tym również na pracowników ochrony zdrowia.

Zorganizowano cykl 1 – dniowych warsztatów superwizyjnych pn. **„Superwizja w zakresie terapii rodzin dotkniętych przemocą”** dla grupy terapeutów rodzin oraz przedstawicieli instytucji bezpośrednio zajmujących się pracą z osobami dotkniętymi przemocą. Warsztaty miały na celu dostarczenie uczestnikom umiejętności radzenia sobie z trudnymi przypadkami, jak również pogłębienie wiedzy na temat form i metod pracy z osobami uwikłanymi w przemoc. Superwizja objęła w sumie 48 terapeutów z województwa podlaskiego.

W Sali Sądu Rejonowego w Białymstoku, zorganizowano seminarium pn.: **„Udział i rola kuratorów sądowych w funkcjonowaniu Lokalnych Zespołów Interdyscyplinarnych”**, w związku z tworzeniem i funkcjonowaniem gminnych zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W seminarium udział wzięło około 191 społecznych kuratorów sądowych z terenu województwa podlaskiego. Tematyka seminarium dotyczyła mechanizmów i aspektów diagnostycznych zjawiska oraz systemu zapobiegania przemocy w rodzinie.

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku zorganizował cykl szkoleń podstawowych dla członków Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Szkoleniem objęto 3 powiaty województwa podlaskiego: wysokomazowiecki, zambrowski i bielski – podlaski. W sumie przeszkolonych zostało 52 osoby w zakresie profilaktyki uzależnień, mechanizmów uzależnień, form motywowania do leczenia oraz tematyki z zakresu zapobiegania przemocy w rodzinie

Kontynuując zapoczątkowane w 2002 roku Podlaskie Dni Rodziny w miesiącach maj – sierpień 2011 roku zorganizowano **IX PODLASKIE DNI RODZINY** pod hasłem „Rodzina najcieplejszym miejscem na Ziemi”.

W ramach „Diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie Przemoc jako element dezintegracji społecznej” Obserwatorium Integracji Społecznej zorganizowało Seminarium pn.: **„Dzieci i młodzież z terenu woj. podlaskiego w kontekście współczesnych problemów”** w celu prezentacji wyników przeprowadzonego badania nt. przemocy, uzależnień, eurosieroctwa i przemocy wśród dzieci i młodzieży szkół podlaskich. W seminarium uczestniczyły 129 osoby, przedstawiciele m.in.: instytucji pomocy społecznej, organizacji pozarządowych, pedagogów, pracownicy poradni psychologiczno-pedagogicznych. Zorganizowano również konferencję pn. **„Wiemy o przemocy. Co dalej? – przykłady dobrych praktyk na terenie gmin i powiatów”**. W konferencji wzięło udział 113 osób, przedstawiciele m.in.: administracji rządowej, samorządów lokalnych, instytucji pomocy społecznej, Policji, Wojewódzkiego Urzędu Pracy, organizacji pozarządowych.

W ramach działań informacyjnych, dotyczących problematyki pomocy ofiarom przestępstw przygotowano baner pn. **„Pomoc ofiarom przestępstw”**, który został umieszczony na stronie www.podlaska.policja.gov.pl. Kolportowano także materiały informacyjne (plakaty „Jeśli widziałeś, jeśli słyszałeś... powiadom nas o tym” i informatory „Zostałem pokrzywdzony przestępstwem...”) oraz publikowano informacje nt. pomocy ofiarom przestępstw w lokalnych mediach.

We współpracy KWP i KMP w Białymstoku w centrum Białegostoku – na Rynku Kościuszki – uruchomiono mobilny punkt informacyjny (z wykorzystaniem busa profilaktycznego), w ramach którego od poniedziałku do soboty w godzinach 12.00 – 14.00 wspólnie dyżurowali funkcjonariusze prewencji, dochodzeniowo – śledczy i ruchu drogowego. Przed uruchomieniem w/w punktu przygotowano informacje nt. jego działania, które były wyświetlane na miejskich bilbordach.

Województwo pomorskie

W województwie pomorskim w 2011 roku działały dwa specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie w Gdyni i w Rusocinie w powiecie gdańskim ziemskim oraz w pięciu powiatach: kartuskim, gdańskim ziemskim, tczewskim i Gdyni, a także w Gdańsku, gdzie realizowano programy korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy, z których w ramach konsultacji indywidualnych i grup skorzystało ponad 122 osób tj. dwa razy więcej niż w 2010 r.

Ponadto na terenie województwa pomorskiego został otwarty **„Niebieski Pokój”**, który umożliwia bezpieczne, ograniczające traumę, przesłuchanie dziecka - ofiary przemocy oraz **„Niebieski Pokój dla Sprawców”**, dzięki któremu jest możliwe izolowanie sprawców zgodnie z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Województwo warmińsko-mazurskie

W województwie warmińsko-mazurskim cele programu **„Razem bezpieczniej”** zawarte w priorytecie dotyczącym przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowano głównie poprzez usprawnianie i ulepszanie procedur, według których postępują pracownicy socjalni pracujący z niewydolnymi rodzinami oraz organizację konferencji poświęconych temu problemowi społecznemu. W ramach priorytetu „przemoc w rodzinie”:

- Opracowano i przyjęto procedurę postępowania pracownika socjalnego przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie oraz narzędzia pomocnicze w formie druków.

- Podjęto temat dotyczący roli przedstawiciela społecznego w systemie wsparcia ofiar przemocy w rodzinie.
- Wzięto udział w Warmińsko-Mazurskiej Konferencji „**Solidarni przeciw przemocy wobec kobiet - Biała Wstążka**”. Uczestnikami konferencji byli m.in. przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Policji, sądu i organizacji pozarządowych.

Konferencja zorganizowana została przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, w partnerstwie z Wydziałem Polityki Społecznej. Tematyka konferencji związana była z problemem przemocy wobec kobiet i obejmowała m.in. zagadnienia:

- społeczno-kulturowe uwarunkowania przemocy wobec kobiet,
- podniesienie poziomu wrażliwości społecznej na zjawisko przemocy w rodzinie poprzez kampanie społeczne,
- przemoc wobec kobiet w znowelizowanych przepisach i praktyce orzeczniczej.

Województwo wielkopolskie

Policja wielkopolska inicjowała i współuczestniczyła w przedsięwzięciach na rzecz pomocy ofiarom oraz zapobiegania i przeciwdziałania przemocy. W 2011 roku należały do nich między innymi:

- Prowadzenie porad w Miejskim Centrum Interwencji Kryzysowej w Poznaniu w ramach cotygodniowych dyżurów (każdy poniedziałek).
- Utrzymywanie telefonów zaufania dla ofiar i świadków przemocy w jednostkach policyjnych województwa wielkopolskiego.
- Czynny i aktywny udział policjantów w pracach zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Aktywny udział policjantów w pracach komisji rozwiązywania problemów alkoholowych – wszystkie jednostki województwa wielkopolskiego.
- Wspólne patrole policjantów z pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Poznaniu. Policjanci w czasie interwencji koncentrowali się na sprawcy przestępstwa, a pracownicy MOPS na ofierze przemocy.

Dzięki wsparciu finansowemu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego Wydział Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu zorganizował kampanię medialną pod hasłem „A Ty (śpij)”, której głównym celem było przeciwdziałanie zjawiskom przemocy w rodzinie. W jej realizacji zostały wykorzystane wielkoformatowe reklamy.

Niezmennie od lat w każdy poniedziałek policjanci z Wydziału Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu i Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Poznaniu pełnią dyżury w Punkcie Interwencji Kryzysowej w Poznaniu, gdzie udzielają porad i informacji na temat patologii społecznych zainteresowanym.

Województwo zachodniopomorskie

Na terenie województwa zachodniopomorskiego w roku 2011 zostały zaktualizowane procedury postępowania interwencyjnego w przypadku występowania przemocy w rodzinie pod kątem realizacji procedury „Niebieskiej Karty”. Procedury zostały umieszczone na stronie Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, o czym zostali powiadomieni koordynatorzy powiatowi na spotkaniu, które odbyło się w dniu 07 grudnia 2011 r. oraz przewodniczący gminnych zespołów interdyscyplinarnych na spotkaniu w dniu 08 grudnia 2011 r.

Wojewódzki Zespół Ekspertski ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie powołany przez Wojewodę w 2009 r. zajmował się pracą nad uaktualnieniem procedur postępowania interwencyjnego, nad procedurami postępowania z dzieckiem krzywdzonym oraz nad informatorem kompetencyjnym dla służb i osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Procedury postępowania interwencyjnego zostały zaktualizowane i zamieszczone na stronie Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, procedury postępowania z dzieckiem krzywdzonym również zostały opracowane, są w trakcie korekty graficznej i w drugiej połowie lutego również zostaną zamieszczone na stronie Urzędu. Kompetencje służb zostały przedstawione na naradzie szkoleniowej, która odbyła się w dniu 08 grudnia 2011 r. i zamieszczone na stronie Urzędu.

Przez cały rok monitorowano na bieżąco tworzenie gminnych zespołów interdyscyplinarnych, co spowodowało, że województwo zachodniopomorskie jest pod tym względem w czołówce na terenie kraju. W chwili obecnej zespoły funkcjonują w 109 gminach. W trakcie tworzenia zespołów są dwie kolejne gminy.

Jednym z podstawowych zadań realizowanych przez gminny zespół interdyscyplinarny jest prowadzenie procedury Niebieskiej Karty. W związku z licznymi wątpliwościami w tym zakresie monitorowanie realizacji tej procedury jest jednym z priorytetów na rok 2012.

W roku 2011 przeprowadzono 11 kontroli w powiatach, w zakresie realizacji programów korekcyjno – edukacyjnych oraz 2 w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

Działania podejmowane na rzecz propagowania wśród społeczeństwa problematyki dotyczącej przeciwdziałania przemocy w rodzinie to m.in.:

- Zorganizowanie wojewódzkiej narady szkoleniowej dla przewodniczących gminnych zespołów interdyscyplinarnych.
- Omówienie zagadnień związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem procedury „Niebieskiej Karty” na naradzie dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych i ośrodków adopcyjno – opiekuńczych.
- Omówienie zagadnień związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem zmian w obowiązujących przepisach prawa na naradzie dyrektorów powiatowych centrów pomocy rodzinie.
- Zapoznanie dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych i ośrodków adopcyjno – opiekuńczych oraz koordynatorów powiatowych z procedurami postępowania z dzieckiem krzywdzonym.
- Przygotowanie wykazu przewodniczących gminnych zespołów interdyscyplinarnych oraz osób odpowiedzialnych za realizację programów korekcyjno – edukacyjnych w poszczególnych powiatach.
- Zamieszczenie na stronie Urzędu działań podejmowanych przez Miasto Koszalin i gminę Bobolice oraz powiaty białogardzki i policki na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie jako przykład dobrych praktyk.
- Dyżury podczas Tygodnia Pomocy Ofiarom Przestępstw w Prokuraturze Okręgowej w Szczecinie.

Komenda Wojewódzka Policji w Szczecinie jest koalicjantem Stowarzyszenia „**SOS dla Rodziny**” w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej i w związku z tym w 2011 roku zachodniopomorscy policjanci uczestniczyli czynnie w spotkaniach zespołu eksperckiego, ale także kolejnej konferencji szkoleniowej „Pomoc dzieciom krzywdzonym-procedury pomocy dla wszystkich służb” zorganizowanej przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, Stowarzyszenie „SOS dla rodziny”, Fundację „Dzieci Niczyje”, poświęconej problematyce krzywdzenia dzieci i udzielenia im interdyscyplinarnej pomocy. Podczas konferencji krajowi eksperci przedstawiali modelowe rozwiązania zapobiegania przestępstwom wobec dzieci, w szczególności projekty i inicjatywy praktycznej pomocy dzieciom – ofiarom przestępstw i ich rodzinom.

W lutym 2011 r. policjanci pełnili dyżury w Prokuraturze Rejonowej w ramach „Tygodnia pomocy ofiarom przestępstw”, podczas których udzielano informacji ofiarom w zakresie procedury „Niebieskiej Karty”, wskazywano instytucje i organizacje udzielające pomocy w tym obszarze.

W ramach zapobiegania problemom przemocy w rodzinie, w 2011 roku powołano również do życia program „**Żółta Karta dla rodziny**”, w którego realizacji uczestniczyła również Komenda Wojewódzka Policji w Szczecinie.

III. Bezpieczeństwo w szkole

1. MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Nadzór pedagogiczny nad realizacją powyższych zadań w szkołach i placówkach systemu oświaty sprawuje kurator oświaty.

W ramach działań profilaktycznych związanych z bezpieczeństwem, szkoły i placówki oświatowe korzystały z ogólnodostępnej oferty *Programów spełniających kryteria dobrej jakości* zamieszczonych na stronie internetowej www.ore.edu.pl Ośrodka Rozwoju Edukacji (zwanego dalej ORE).

W odniesieniu do zadania *Bezpieczeństwa w szkole* dotyczącego upowszechniania w szkołach programów profilaktycznych ukierunkowanych na wyeliminowanie agresji wśród młodzieży oraz używania przez nią substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki), ORE w 2011 roku, upowszechnił następujące programy:

1. *Jak sobie radzić z prowokacyjnymi zachowaniami uczniów. Metoda konstruktywnej konfrontacji.*

Program adresowany był do rad pedagogicznych i zainteresowanych nauczycieli szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Jego celem jest zapobieganie konfliktom pomiędzy nauczycielem a uczniami, poszerzenie repertuaru reakcji nauczyciela o nowe, bardziej efektywne metody reagowania

w sytuacjach prowokacji i innych agresywnych zachowań ucznia. Część I programu – szkolenie rad pedagogicznych - jest upowszechniane poprzez sieć ponad 300 realizatorów w 16 województwach. W III i IV kwartale 2011 roku szkoleniem objęto rady pedagogiczne 11 młodzieżowych ośrodków wychowawczych i 5 młodzieżowych ośrodków socjoterapii. Łącznie w szkoleniach uczestniczyło 257 pracowników pedagogicznych placówek.

2. **Szkolna Interwencja profilaktyczna**

Program adresowany bezpośrednio do rad pedagogicznych i nauczycieli ze szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Służy przygotowaniu nauczycieli do podejmowania działań interwencyjnych wobec uczniów sięgających po substancje psychoaktywne takie jak: nikotyna, alkohol, narkotyki, środki zastępcze tzw. dopalacze lub w inny sposób łamiących regulamin szkoły. Program skierowany jest również do rodziców, którzy czynnie współuczestniczą w procesie zmiany zachowań swoich dzieci. W 2011 r. w ramach programu zrealizowano kurs doskonalący dla pracowników poradni psychologiczno – pedagogicznych i ośrodków doskonalenia nauczycieli, jako instruktorów programu. Po przeprowadzonym kursie, instruktorzy, w ramach szkoleń kaskadowych, mieli za zadanie przeszkolić 2 rady pedagogiczne i 1 grupę warsztatową nauczycieli – realizatorów metody interwencji profilaktycznej.

3. **Golden Five**

Program adresowany jest do nauczycieli i uczniów gimnazjum upowszechniany przez sieć około 100 instruktorów z terenu całego kraju. Instruktorzy szkolą nauczycieli i wspierają ich w trakcie realizacji programu w klasach. Program przygotowuje nauczycieli do wspierania procesu adaptacji uczniów w gimnazjach, zwłaszcza w I klasach, budowania pozytywnego klimatu, w tym prowadzenia działań integracyjnych zapobiegających agresji i przemocy. W 2011 r. w ramach programu: przeszkolono 54 nauczycieli-realizatorów, którzy wdrożyli program w klasach gimnazjalnych, przygotowano dla nich pakiet materiałów na płycie CD, a dla 18 instruktorów programu przeprowadzono superwizję.

4. **Pilotażowa realizacja europejskiego programu profilaktyki uniwersalnej „Unplugged”**

Program adresowany jest do uczniów w wieku 12-14 lat i ich rodziców oraz nauczycieli. Celem programu jest opóźnianie wieku inicjacji alkoholowej, narkotykowej i tytoniowej wśród wczesnych nastolatków. W 2011 r. Ośrodek Rozwoju Edukacji we współpracy z Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii zorganizował kurs doskonalący dla realizatorów programu tj. nauczycieli oraz pedagogów i psychologów szkolnych. W kursie uczestniczyło 21 osób z terenu kilku województw, które od marca do czerwca 2011 r. wdrażali program w 14 klasach w szkołach podstawowych i gimnazjalnych. W zajęciach wzięło udział łącznie ok. 420 uczniów. Przeprowadzone zostały także warsztaty dla rodziców uczniów biorących udział w programie.

5. **Rozwiązywanie konfliktów w szkole**

Program ma na celu promowanie idei konstruktywnego rozwiązywania konfliktów w szkole. W ramach programu odbywają się seminaria i kursy doskonalące dla pracowników szkół i placówek oświatowych. W 2011 roku został przygotowany pakiet materiałów edukacyjnych dotyczący tego projektu, jak również przeprowadzono szkolenie pn. *Rozwiązywanie konfliktów w szkole z uwzględnieniem metody negocjacji i mediacji* dla nauczycieli-konsultantów, doradców metodycznych oraz pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznych, łącznie dla 22 osób.

Ponadto Ośrodek Rozwoju Edukacji dla nauczycieli i szkolnych specjalistów zaktualizował materiały i e-poradniki: ***Profilaktyka agresji i przemocy w szkole, Profilaktyka uzależnień w szkole. Nowe zagrożenia – dopalacze oraz „Dopalacze - scenariusz spotkania z rodzicami.***

Szczegółowy opis wszystkich programów, projektów i materiałów jest udostępniony na stronie internetowej Ośrodka Rozwoju Edukacji www.ore.edu.pl.

2. **MINISTERSTWO SPORTU I TURYSTYKI**

Zadania resortu realizowane były we współpracy z podmiotami działającymi w obszarze bezpieczeństwa w sporcie, w tym w ramach Rady Bezpieczeństwa Imprez Sportowych oraz funkcjonującej w jej obrębie Stałej Grupy Ekspertckiej. Rada Bezpieczeństwa Imprez Sportowych działała jako organ pomocniczy Prezesa Rady Ministrów i pełniła funkcję doradczą w sprawach bezpieczeństwa imprez sportowych, edukacji poprzez sport, współpracy ze środowiskami kibiców piłki nożnej. W skład Rady Bezpieczeństwa Imprez Sportowych weszli m.in. przedstawiciele MSiT, reprezentując Ministra Sportu i Turystyki. Ponadto w ramach Rady została powołana Stała Grupa Ekspertcka pełniąca funkcję opiniotwórczą i doradczą, w której aktywnie uczestniczą eksperci wskazani przez Ministra Sportu i Turystyki. Należy nadmienić,

że w ramach grupy eksperckiej działa Zespół ds. Profilaktyki również z udziałem przedstawicieli Ministra Sportu i Turystyki.

3. MINISTERSTWO ZDROWIA

Działania w obszarze zwiększania bezpieczeństwa w **szkole** koncentrowały się wokół następujących zadań określonych w wyżej wymienionym Programie:

- Ograniczenie dostępu do alkoholu i narkotyków w środowisku szkolnym.
- Upowszechnienie w szkołach programów profilaktycznych ukierunkowanych na wyeliminowanie agresji wśród młodzieży oraz używania przez nią substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki).

W ramach powyższych zadań PARPA zorganizowała:

- **Cykl konferencji regionalnych dla nauczycieli**, wychowawców, realizatorów działań profilaktycznych. Konferencje odbyły się dzięki współpracy z samorządami wojewódzkimi w trzech regionach: śląskim (83 osoby), łódzkim (78 osób) oraz małopolskim (92 osoby). 3-dniowe konferencje obejmowały warsztaty przygotowujące do wprowadzania do szkół procedury „**Przeciwdziałanie niepożądanym zachowaniom w szkole**” (m.in. agresji) oraz wykłady poświęcone m.in. skali zachowań ryzykownych, skutecznej pracy profilaktycznej z grupą, utrzymaniu dyscypliny w klasie, trudnościom z jakimi zmagają się wychowawcy.
- **Kolejną edycję Młodzieżowego Ogólnopolskiego Przeglądu Spektakli Profilaktycznych „MOPS”**. Do Przeglądu zgłosiło się około 40 zespołów, w finałowym koncercie wzięło udział 19 zespołów i ok. 250 młodych ludzi z całego kraju. Ideą konkursu jest przygotowywanie spektakli o tematyce profilaktycznej, od początku do końca przez młodzież – od tworzenia scenariuszy, aż po próby i prace nad scenografią. Na zlecenie PARPA przygotowywany jest również materiał video wraz z książką nt. wykorzystania technik teatralnych w profilaktyce. Ostateczny druk publikacji przesunięto na rok 2012.
- Pracownicy działu uczestniczyli w pracach Zespołu ds. Rekomendacji i Oceny Programów. We współpracy z Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Ośrodkiem Rozwoju Edukacji i Instytutem Psychiatrii i Neurologii pracowano nad wdrażaniem Systemu Rekomendacji Programów Profilaktyki i Promocji Zdrowia Psychicznego. Zajmowano się zasadami promowania i upowszechniania Systemu, weryfikacją dotychczasowo istniejących baz rekomendowanych programów profilaktycznych oraz oceną programów aplikujących do Systemu.

W celu przeciwdziałania uzależnieniom w szkołach Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii rozpoczęło upowszechnianie programu „**Unplugged**”. Jest to program uniwersalnej profilaktyki używania substancji psychoaktywnych (alkohol, tytoń, narkotyki) adresowany do uczniów szkół gimnazjalnych, a realizowany w formie 12 lekcji (45 min.) prowadzonych w klasie szkolnej przez nauczyciela oraz 3 spotkań dla rodziców prowadzonych przez nauczyciela lub pedagoga/psychologa szkolnego. Do realizacji programu służą podręczniki i gotowe scenariusze zajęć: przewodnik do wdrażania programu, podręcznik dla nauczyciela, zeszyt ćwiczeń dla ucznia, scenariusz spotkań z rodzicami. W 2012 roku Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii przeszkoliło 18 trenerów z 12 województw, zadaniem których będzie szkolenie bezpośrednich realizatorów programu w szkołach (nauczycieli, pedagogów), we współpracy z samorządami wojewódzkimi i gminnymi. W 2011 roku przygotowani trenerzy programu przeprowadzili pierwsze szkolenia dla realizatorów - w Kielcach, Bydgoszczy i Jeleniej Górze.

Krajowe Centrum ds. AIDS – realizowało następujące zadania:

- Szkolenia skierowane do osób, które prowadzą szkolenia, prelekcje, pogadanki w tym między innymi do kadry pedagogicznej, nauczycieli, katechetów, instruktorów itp.
- Bloki tematyczne: epidemiologia, polityka państwa w zakresie walki z epidemią HIV/AIDS, aspekty medyczne, profilaktyka i punkty konsultacyjno-diagnostyczne, aspekty psychospołeczne, seksuologia, zagadnienia etyczno-prawne, narkotyki, spotkanie z osobą żyjącą z HIV.
- Utworzenie elektronicznej wersji podręcznika „Zapobieganie HIV/AIDS i chorobom przenoszonym drogą płciową. Edukacja młodzieży szkolnej”. Na podstawie istniejącego podręcznika „Zapobieganie HIV/AIDS i chorobom przenoszonym drogą płciową” został uruchomiony interaktywny podręcznik zawierający teksty, odsyłacze, grafiki/zdjęcia, nagrania dźwiękowe, filmy, animacje, ćwiczenia.

Poradnik przeznaczony jest dla osób zamierzających opracowywać program edukacyjny dla młodzieży szkolnej dotyczący zapobiegania HIV i innym chorobom przenoszonym drogą płciową. Publikacja składa się z trzech części:

- część I: „Poradnik dla twórców programu edukacyjnego”,
- część II: „Poradnik dla nauczycieli,

- część III: „Ćwiczenia”.

- Udział przedstawiciela Krajowego Centrum ds. AIDS w opracowaniu *Procedur postępowania Policji i Placówek Medycznych z ofiarami przemocy seksualnej*.

4. KOMENDA GŁÓWNA POLICJI

Z danych statystycznych Komendy Głównej Policji wynika, że w 2011 roku na terenie placówek oświatowych i wychowawczych stwierdzono ogółem 31 596 przestępstwa tj. o 1 303 więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego (30 293 przestępstwa w 2010 r.). Stwierdzone przestępstwa popełniono na terenie: szkół podstawowych i gimnazjalnych - 28 019 (21 040 w 2010r.), szkół średnich i zawodowych - 2 043 (2 486 w 2010 r.), internatów i burs szkolnych - 1 534 (1 610 w 2010 r.).

W minionym roku Komenda Główna Policji realizowała bądź inicjowała w omawianym obszarze m.in. niżej wymienione przedsięwzięcia:

- prowadzono analizy i przygotowano raporty problemowe dotyczące stanu zagrożenia przestępczością nieletnich oraz zadań realizowanych w tym zakresie przez jednostki organizacyjne Policji;
- prowadzono analizy i przygotowano okresowe informacje dotyczące przestępczości na terenie placówek oświatowych i wychowawczych;
- koordynowano działania Policji w ramach Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym inicjowano, monitorowano i wspierano działania podejmowane w ramach profilaktycznych programów przeciwdziałania alkoholizmowi o zasięgu regionalnym i lokalnym, inicjowanych oraz współrealizowanych przez jednostki Policji;
- uczestnictwo w realizowanych ogólnokrajowych kampaniach profilaktycznych „Alkohol – nieletnim dostęp wzbroniony” – edycja pod nazwą „**Pozory mylą, dowód nie**”, „**Zachowaj Trzeźwy Umysł**”, „**Odpowiedzialna sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych**” – powyższe kampanie objęte były honorowym patronatem Komendanta Głównego Policji lub jego zastępcy;
- uczestniczono w działaniach Ministerstwa Edukacji Narodowej, Głównego Inspektoratu Sanitarnego, Krajowego Biura Przeciwdziałania Narkomanii oraz Ośrodka Rozwoju Edukacji przy opracowywaniu propozycji działań w zakresie przeciwdziałania narkomanii pod nazwą: „Profilaktyka używania nowych narkotyków tzw. dopalaczy przez młodzież. Oferta działań profilaktycznych adresowanych do dyrektorów szkół, kadry pedagogicznej, rodziców, uczniów oraz organów prowadzących”.
- koordynowano działania przy realizacji ogólnopolskiego programu edukacyjnego kształtującego pozytywne zachowania dzieci i młodzieży jako uczestników imprez masowych pn. **Jestem kibicem przez duże „K”**, prowadzone na szczeblu lokalnym.

5. PAŃSTWOWA STRAŻ POŻARNA

Realizując zadania w obszarze **edukacji dla bezpieczeństwa** Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej - Szef Obrony Cywilnej Kraju nadzoruje realizację programu edukacyjnego „**Bezpieczne Życie**”, dedykowanego do dzieci klas 1 - 3 szkół podstawowych. Zarówno założenia programu, jak i cele do osiągnięcia wpisują się do programu „**Razem bezpiecznie**”.

Celem programu jest poprawa bezpieczeństwa w placówkach oświatowych oraz zwrócenie uwagi na bezpieczne zachowania dzieci w najbliższym otoczeniu. Program edukacyjny realizowany w oparciu o harmonogram, w którym zaplanowane są przedsięwzięcia na cały rok szkolny i obejmują one między innymi: prowadzenie zajęć przez nauczycieli, spotkania dzieci z przedstawicielami PSP i Policji i innymi służbami, pokaz sprzętu ratowniczego, wycieczki do jednostek ratowniczo-gaśniczych PSP, konkursy z zakresu bezpieczeństwa przeprowadzane w różnych formach, przegląd placówek oświatowych pod względem bezpieczeństwa.

Program edukacyjny „**Bezpieczne Życie**” jest jedną z form edukacji społeczeństwa, realizowanym przy współpracy ze Szwedzką Ligą Obrony Cywilnej, na podstawie Protokołu Inwencyjnego podpisanego 20 września 2001 r. między Komendantem Głównym Państwowej Straży Pożarnej - Szefem Obrony Cywilnej Kraju, a sekretarzem generalnym Szwedzkiej Ligi Obrony Cywilnej. Program ten ma na celu poprawę bezpieczeństwa dzieci i młodzieży przebywających w różnych miejscach o różnych porach roku.

W roku 2011 przeprowadzono instruktaż wdrożenia i realizacji programu „Bezpieczne życie” we Włocławku i Świebodzinie, w Warszawie Ursynów rozpoczęto program, a w Warszawie Rembertów, Myślenicach i Gdyni dokonano podsumowania i uroczystego zakończenia programu.

W ceremoniach uroczystego rozpoczęcia i zakończenia programu udział brali przedstawiciele władz samorządowych, placówek oświatowych, Państwowej Straży Pożarnej, Policji, Straży Miejskiej i innych

zaangażowanych w realizację programu organizacji i instytucji oraz media. Uroczystości były uświetnione występami artystycznymi dzieci i młodzieży z lokalnych szkół.

W roku 2011 zostało przeszkolonych i wydano stosowne zaświadczenia 645 nauczycielom.

W roku szkolnym 2011/2012 do realizacji programu przystąpiła Gmina Ursynów, Mokotów i Śródmieście (Warszawa) oraz Kartuzy i Wejherowo.

Dla dzieci i nauczycieli z miast objętych po raz pierwszy programem „Bezpieczne życie”, w roku szkolnym 2011/12 zostało wydanych 12.577 kompletów materiałów dydaktycznych do realizacji programu (podręczniki) oraz zakupiono i sukcesywnie przekazywane są do realizacji programu kaski, czujki dymu i czadu, kamizelki odblaskowe, opaski odblaskowe, gwizdki itp. których zakup były współfinansowany ze środków programu „Razem bezpiecznie”.

Wydrukowano również 3 tys. egzemplarzy edukacyjnej kolorowanki dla dzieci pt: „*Mądre Myszki radzą wszystkim*”, której celem jest upowszechnianie wśród dzieci wiedzy i umiejętności z zakresu zachowania się w sytuacji zagrożenia oraz wyrobienie umiejętności i nawyków zachowania się w trudnych sytuacjach. Materiały te są przekazywane dzieciom podczas pikników rodzinnych w których uczestniczą strażacy.

W ramach programu „Razem bezpiecznie” zadania realizowały również komendy i jednostki PSP na terenie całego kraju.

6. STRAŻ GRANICZNA

Funkcjonariusze SG brali aktywny udział w spotkaniach (ponad 500 spotkań) z dziećmi i młodzieżą z placówek oświatowych, promując prospołeczne wzorce zachowań i postawy eliminujące. Spotkania z uczniami prowadzone były w formie pogadanek. W trakcie spotkań funkcjonariusze SG przedstawili również zasady przekraczania granicy państwowej oraz poruszania się po strefie Schengen. Odbywały się także pokazy sprzętu będącego na wyposażeniu SG i psów służbowych, cieszących się największym zainteresowaniem wśród dzieci. Przeprowadzono również konkursy, których celem była edukacja poprzez zabawę („*Zielone pogranicze*”, „*Praca służb mundurowych*”).

Działania w omawianym obszarze ukierunkowane były na zwiększenie skuteczności ochrony szkół, poprzez:

- patrole w rejonach i placówkach najbardziej zagrożonych;
- kontrolowanie pod względem bezpieczeństwa szkół i okolic w szczególności dróg do i ze szkoły;
- edukację w celu poprawy bezpieczeństwa, w tym także edukację medyczną ze szczególnym uwzględnieniem pierwszej pomocy;
- upowszechnianie w szkołach programów profilaktycznych ukierunkowanych na wyeliminowanie agresji wśród młodzieży oraz używania przez nią substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki).

Zadania prewencyjne w przedmiotowym zakresie realizowane były przede wszystkim we współdziałaniu z Policją i Strażą Miejską.

Placówki SG wizytowane były przez uczniów i studentów, podczas których odbywały się prezentacje multimedialne, zapoznawano uczestników z zadaniami Straży Granicznej oraz zasadami zachowania w strefie nadgranicznej i pasie drogi granicznej. Podejmowano wspólne inicjatywy ze szkołami, w których prowadzone są klasy o profilu Straż Graniczna (m.in. patrole graniczne z młodzieżą).

7. ŻANDARMERIA WOJSKOWA (MON)

Zajęcia profilaktyczne w szkołach prowadzone były głównie w oparciu o następujące autorskie programy profilaktyczne Żandarmerii Wojskowej:

- „*Program profilaktyczny z zakresu przeciwdziałania narkomanii na lata 2011 – 2016*”,
- „*Program profilaktyczny z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym na lata 2008– 2012*”,
- „*Program profilaktyczny Żandarmerii Wojskowej z zakresu przeciwdziałania problemom alkoholowym w Siłach Zbrojnych RP na lata 2008 – 2012*”.

Zajęcia te odbywały się w ramach spotkań na zaproszenie zainteresowanych placówek oświatowych, jak również podczas różnego rodzaju uroczystości, do których zaliczyć należy m.in.:

- „*Dni otwartych koszar*”,
- „*Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy*”,
- „*Międzynarodowy Dzień Dziecka*”,
- „*Międzynarodowy Dzień Osób Niepełnosprawnych*”
- „*Pożegnanie lata*”.

Czynności profilaktyczne realizowane były w formie pogadarek oraz pokazów multimedialnych, w oparciu o najnowsze materiały **Żandarmerii Wojskowej** i Policji. Podczas spotkań organizowano stoiska promocyjne, na których rozpowszechniano: foldery, ulotki oraz książki edukacyjne z zakresu profilaktyki narkotykowej, alkoholowej i ruchu drogowego.

W minionym roku przeprowadzono 628 czynności profilaktycznych w placówkach oświatowych.

8. URZĘDY WOJEWÓDZKIE

Województwo lubelskie

Chcąc zapobiec eskalacji zachowań świadczących o demoralizacji dzieci i młodzieży, związanych z częstymi uciezkami z zajęć lekcyjnych, które są zwykle krokiem do inicjacji alkoholowej, narkotykowej oraz wejścia na drogę przestępczą, wprowadzono zintegrowane działania Policji i Straży Miejskiej pod kryptonimem **„GIMBUS PATROL”**. Formą realizacji tych działań były wspólne interdyscyplinarne patrole policjantów i funkcjonariuszy Straży Miejskiej. Zasadniczym celem wymienionych działań było zaktywizowanie i zintegrowanie wspólnie prowadzonych przedsięwzięć, skierowanych głównie na bezpieczeństwo dzieci i młodzieży przed negatywnymi zachowaniami poza szkołą.

Przeprowadzono XI Wojewódzki Konkurs „Jestem Bezpieczny”, skierowany do dzieci i młodzieży klas 4 ÷ 6 wszystkich szkół podstawowych z terenu województwa. Głównym jego celem jest przedstawienie dzieciom i młodzieży wiedzy na temat służby i roli policjanta na rzecz bezpieczeństwa, odpowiedzialności za czyny zabronione, szkodliwości działania środków odurzających, narkotyków, alkoholu i nikotyny na organizm człowieka oraz zasad bezpiecznego zachowania w sytuacjach zagrażających życiu, zdrowiu i mieniu.

Funkcjonariusze Państwowej Straży Pożarnej prowadzili szereg działań propagujących i popularyzujących tematykę bezpieczeństwa pożarowego, współuczestnicząc i organizując takie przedsięwzięcia jak np.:

- Ogólnopolski Turniej Wiedzy Pożarniczej ph. **„Młodzież zapobiega pożarom”**,
- Ogólnokrajowy Konkurs **„Bezpieczne Gospodarstwo Rolne 2011”**.

Funkcjonariusze NOSG brali udział w prewencyjnym zabezpieczeniu imprez szkolnych oraz miejsc gromadzenia się młodzieży, celem przeciwdziałania zażywaniu przez nią narkotyków. Prowadzono pogadanki z młodzieżą, podczas których każdorazowo poruszano zagadnienia dot. bezpieczeństwa w szkole i miejscu zamieszkania, realizacji rządowego programu **„Razem bezpiecznie”**, Bezpieczne ferie oraz Bezpieczne Wakacje.

W ramach propagowania szeroko rozumianego bezpieczeństwa, przeprowadzono m.in.:

- spotkania z młodzieżą w szkołach podstawowych w miejscowościach położonych w strefie nadgranicznych, w trakcie których przedstawiono m.in. założenia programu pod nazwą **„Bezpieczna droga do szkoły 2011”**, mającego na celu podniesienie bezpieczeństwa w drodze do i ze szkoły,
- podejmowano wspólne inicjatywy ze szkołami, w których prowadzone są klasy o profilu Straż Graniczna tj.: zorganizowano patrol graniczny dla uczniów z Technikum w Zamościu o profilu Straż Graniczna, celem którego było zaznajomienie z problemem ochrony granicy państwowej, specyfiką służby na granicy oraz pragmatyką służbową,
- uczestniczono w spotkaniach organizowanych z okazji Dnia Dziecka w trakcie, których omawiano specyfikę służby Straży Granicznej oraz zasady zachowania się w rejonie granicy państwowej,
- uczestniczono w imprezach okolicznościowych i konkursach z udziałem dzieci i młodzieży takich jak **„Zielone Pogranicze”**, **„Praca Służb Mundurowych”**, których głównym celem jest edukacja przez zabawę,
- zorganizowano spotkania na terenie placówek SG, podczas których organizowano pokazy sprzętu służbowego oraz tresury psów służbowych, omawiano zadania i uprawnienia Straży Granicznej, a także zasady zachowania się w rejonie granicy państwowej oraz strefie nadgranicznej,
- uczestniczono w spotkaniach organizowanych dla Drużyn Harcerskich Służb Granicznych w trakcie których realizowano zajęcia z musztry jak również omawiano bezpieczne poruszanie się podczas trudnych warunków pogodowych,
- uczestniczono w spotkaniach z młodzieżą gimnazjalną w ramach programów profilaktycznych pod nazwą **„Bezpieczne Gimnazjum”**.

Wydział Żandarmerii Wojskowej w ramach programu realizował działania profilaktyczne, które ukierunkowane były na zwiększenie świadomości środowisk pedagogicznych i rodziców oraz uczulenia dzieci i młodzieży na kontakty z substancjami psychoaktywnymi (alkohol, środki odurzające).

Na terenie województwa lubelskiego przeprowadzone zostało działanie Pat/E w ramach programu Komendy Głównej Policji **„Profilaktyka a Ty”**. Celem projektu realizowanego we współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej, było utworzenie **wojewódzkiego ruchu społecznego**, przeciwstawiającego się zjawiskom patologii społecznej i tym samym promującego życie wolne od uzależnień, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży szkolnej. W ramach projektu PaT/E w województwie lubelskim:

- powstała młodzieżowa obsada spektakli „Blockout” i „Sekret”;
- zostały przeprowadzone działania profilaktyczne z udziałem młodzieży gimnazjalnej, ponadgimnazjalnej i rodziców;
- przeprowadzono szkolenie uczestniczące nauczycieli/animatorów z zakresu wykorzystania spektaklu teatralnego w działaniach edukacyjno-profilaktycznych.

Województwo lubuskie

W województwie lubuskim o obszar związany z poprawą bezpieczeństwa w szkole troszczono się między innymi poprzez organizację:

- zajęć w formie warsztatów z uczniami gimnazjów – jak sobie radzić z agresją, złością i nadpobudliwością – dla około 1600 uczniów;
- warsztatów wyjazdowych w formie obozów harcerskich – dla 440 osób;
- spotkań z młodzieżą w Domu Wspólnoty „BARKA” – 22 grupy po 4 godziny. Spotkania odbywały się bezpośrednio w Domu Wspólnoty. Składały się z części teoretycznej z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom oraz z części tzw. praktycznej czyli bezpośredniego spotkania z mieszkańcami Domu Wspólnoty, którzy opowiadali swoje historie (jak doszło do nałogu, jakie są jego skutki i jak trudno jest z niego wyjść);
- Treningów Zastępowania Agresji – dla młodzieży, która nie radzi sobie ze swoimi negatywnymi emocjami;
- mediacji rówieśniczych uczących rozwiązywania konfliktów i porozumiewania się;
- V edycji Wojewódzkiego Turnieju Wiedzy o Bezpieczeństwie pn. **„Bezpieczna Zerówka”** – w spotkaniach profilaktycznych przygotowujących dzieci do finału turnieju przeszkolono 12.266 dzieci z terenu Województwa Lubuskiego;
- Międzynarodowego Konkursu pt. „Jestem e-ambasadorem w Sieci” na spot telewizyjny mówiący o przeciwdziałaniu cyberprzemocy. W konkursie udział wzięło 11 twórców (gimnazjalistów);
- konkursu na monodramat „Pomoc w dwóch aktów” – finał konkursu odbył się w Lubuskim Teatrze w Zielonej Górze;
- kursów pierwszej pomocy przedmedycznej;
- Konferencji Naukowo-Metodycznej pt. „Młodzież Ziemi Lubuskiej, czyli z jaką młodzieżą pracujemy” (udział w niej wzięło 35 osób);
- koncertu dla młodzieży, podczas którego rozdawano materiały profilaktyczne nt. uzależnień i zorganizowano punkt konsultacyjny (udział w koncercie wzięło około 500 osób).

Województwo łódzkie

W ramach realizacji działań zawartych w priorytecie „Bezpieczeństwo w szkole”, w województwie łódzkim zrealizowano między innymi dwa kluczowe projekty.

W powiecie piotrkowskim – projekt pn. **„Widzę -Reaguję 2011”**. Celem kampanii społecznej realizowanej w obszarze – bezpieczeństwo w szkole było zmniejszenie skali zjawisk o charakterze patologii społecznej poprzez zaangażowanie dzieci i młodzieży, a także nauczycieli i rodziców do aktywnego reagowania na określone zachowania. Działania podejmowane w ramach zadania takie jak konkursy szkolne, kampanie informacyjne i promocyjne oraz treningi radzenia sobie z agresją, badania ankietowe oraz współpraca z partnerami projektu, powinny mieć znaczący wpływ na eliminowanie zjawiska obojętności wobec zaistniałych patologii w środowisku szkolnym.

W powiecie skierniewickim - projekt pn. **„Sieć bezpieczeństwa”**. Zasadniczym celem kampanii społecznej realizowanej w obszarze – bezpieczeństwo w szkole było zwiększenie skutecznej ochrony szkół, jak również zapobieganie przestępczości oraz patologii społecznej poprzez kształtowanie umiejętności poprawnego komunikowania się, rozwiązywania konfliktów, a także radzenia sobie z przemocą.

Województwo małopolskie

Na terenie Małopolski w 2011 roku policjanci realizowali działania profilaktyczne, uczestniczyli w spotkaniach z młodzieżą szkolną, rodzicami, nauczycielami i pedagogami. W czasie tych spotkań poruszana była problematyka dotycząca m.in. zjawiska przestępczości i demoralizacji nieletnich, patologii społecznych oraz innych nowych zagrożeń, a także sposobów ich unikania. W działania profilaktyczne zaangażowani byli nie tylko specjaliści ds. nieletnich, również funkcjonariusze innych pionów służbowych, szczególnie dzielnicowi.

Wszyscy specjaliści ds. nieletnich, prewencji kryminalnej, w ramach prowadzonych działań profilaktycznych, współpracują z wieloma istniejącymi na danym terenie instytucjami pozapolicyjnymi, które działają na rzecz dzieci, młodzieży i rodziny.

Bieżąca współpraca z Kuratorium Oświaty w Krakowie pozwoliła na przeprowadzenie m.in. działań ukierunkowanych na bezpieczeństwo dzieci i młodzieży: „Bezpieczne ferie”, „Bezpieczne wakacje”, „Bezpieczna droga do szkoły”. Prowadzona była wymiana informacji z Kuratorium Oświaty na temat zjawisk związanych z przemocą i agresją w szkole oraz pomoc w realizacji działań o charakterze profilaktycznym.

„Bezpieczny przedszkolak”

Policjanci Zespołu ds. Prewencji Kryminalnej, Nieletnich i Patologii z Wydziału Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie odwiedzili między innymi Przedszkole nr 7 w Olkuszu. W trakcie wizyty dzieci dowiedziały się m. in.: na czym polega praca w Policji. Zapoznały się z zasadami bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Policjanci ustalili z nimi zasady i miejsca bezpiecznej zabawy w domu, na świeżym powietrzu oraz starali się uświadomić im niebezpieczeństwa, na jakie narażone są podczas niewłaściwie zorganizowanej zabawy. Zwrócono również uwagę na zagrożenia wynikające z kontaktu z osobą obcą oraz przypomniano numery alarmowe służb interwencyjnych. Na zakończenie, każdy przedszkolak miał możliwość zrobienia sobie pamiątkowego zdjęcia z maskotką małopolskiej Policji „*Inspektorem Wawelkiem*”. Akcja w przyszłości zostanie rozszerzona na inne przedszkola.

Województwo mazowieckie

Realizowane w 2011 roku zadania w ramach zapewnienia bezpieczeństwa w szkole, w województwie mazowieckim polegały w szczególności na podjęciu szeregu działań ukierunkowanych na poprawę bezpieczeństwa dzieci i młodzieży min. takich jak :

- uruchomienie telefonu zaufania dla uczniów i ich rodziców oraz nauczycieli;
- prowadzenie Rejestru zdarzeń drastycznych oraz monitorowanie działań, które w tym zakresie podejmowały szkoły i placówki;
- upowszechnianie oraz współorganizowanie konkursów, turniejów oraz olimpiady dla dzieci i młodzieży, dotyczące przeciwdziałania zagrożeniom: „*Turniej Bezpieczeństwo w Ruchu Drogowym*”, „*Młodzieżowy Turniej Motoryzacji*”;
- upowszechnianie programu poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego na Mazowszu „**Gambit Mazowiecki**” - opracowany przez Mazowiecką Radę Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego;
- promowanie akcji oraz przedsięwzięć na rzecz kształtowania świadomego i kulturalnego uczestnictwa dzieci i młodzieży w ruchu drogowym, podnoszenia kultury motoryzacyjnej społeczeństwa oraz ogólnego stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- zorganizowanie Wojewódzkiej Konferencji „*Bezpieczeństwo w ruchu drogowym*” we współpracy m.in. z Wojewódzkim Ośrodkiem Ruchu Drogowego w Warszawie, gdzie adresatami byli dyrektorzy przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów oraz nauczyciele przygotowujący uczniów do uzyskania karty rowerowej i motorowerowej;
- kontrola przestrzegania praw dziecka i praw ucznia w szkołach oraz placówkach. m. in. pod względem bezpieczeństwa w zakresie zgodności ich funkcjonowania z zapisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 ze zmianami);
- inspiracja dyrektorów placówek wychowania pozaszkolnego do poszerzenia oferty zajęć, z uwzględnieniem dzieci zagrożonych patologią i niedostosowaniem społecznym, jako formy wspomagającej szkoły w zakresie realizacji zadań profilaktyczno-wychowawczych;

- zapewnienie warunków sprzyjających organizacji wypoczynku zgodnie, z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa;
- propagowanie bezpiecznych zachowań podczas wypoczynku, m.in. poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Warszawie pełnej informacji zawierającej ważne i przydatne dane, takie jak, numery telefonów do służb i instytucji uprawnionych do interwencji w przypadku wystąpienia nieprawidłowości w czasie trwania wypoczynku oraz listów instruktarzowych Mazowieckiego Kuratora Oświaty do: dyrektorów szkół i placówek województwa mazowieckiego, organizatorów wypoczynku dzieci i młodzieży;
- upowszechnianie plakatów informujących o ogólnopolskiej akcji „Bezpieczny Stok” oraz „Wypoczynek dzieci i młodzieży”;
- zrealizowanie w ramach zapobiegania zjawiskom patologicznym podczas letniego wypoczynku programów: „Bezpiecznie wypoczywam w miejscu zamieszkania”, „Bezpiecznie wypoczywam nad wodą”, „Bezpiecznie poruszam się po drodze – moja pierwsza karta rowerowa” oraz akcję „Pogodne Lato 2011”, w ramach której z wypoczynku korzystały dzieci z rodzin dotkniętych alkoholizmem, ubóstwem i przemocą;

Województwo opolskie

W obszarze profilaktyki skierowanej do dzieci i młodzieży na terenie województwa opolskiego kontynuowano realizację programu pn. „Bezpieczne dziś – Bezpieczne jutro”, w znacznym stopniu przyczyniającego się do tego, że dzieci uczyły się zasad poprawnego zachowania, w tym w sytuacjach trudnych i niebezpiecznych. Wszystkie przedsięwzięcia profilaktyczne ujęte w programie zostały podzielone chronologicznie na działania skierowane do poszczególnych grup wiekowych z uwzględnieniem poziomu wiedzy odbiorców oraz stopnia rozwoju emocjonalno-poznawczego. Oddzielną kategorię w całokształcie działań stanowią działania skierowane do rodziców i nauczycieli.

Realizując założenia programu „**Bezpieczne dziś – bezpieczne jutro**”, Wydział Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji opracował wydawnictwa profilaktyczne, które wykorzystywane były przez podległe jednostki do prowadzonych akcji profilaktycznych, w tym:

- książeczka „Bezpieczny Przedszkolak” skierowana do dzieci w wieku przedszkolnym. Dzieci uczyły się z niej podstawowych znaków drogowych, zasad bezpiecznego poruszania się po drodze oraz ogólnych zasad bezpiecznego zachowania się (11 000 egz.),
- książeczka „Pierwszaki” będąca efektem konkursu rysunkowego o tematyce bezpieczeństwa pn. „**Pierwszy dzień w szkole? Więc opowiem Ci o bezpieczeństwie**”, ogłaszanego co roku dla uczniów klas I-II szkół podstawowych województwa. Zawiera ona rysunki, które wskazują dzieciom zagrożenia w drodze do i ze szkoły, na placu zabaw oraz w domu (10 000 egz.),
- książeczka „Dziewiątka”, przeznaczona dla dzieci klas III szkół podstawowych. Są w niej rysunki informujące o zagrożeniach związanych z drogą do i ze szkoły, w domu i w trakcie zabaw na podwórku (10 000 egz.),
- książeczka „**Bezpieczny Rowerzysta**” - skierowana do uczniów klas IV szkół podstawowych. Zawiera ona podstawowe informacje o obowiązujących znakach drogowych i zasadach uczestniczenia w ruchu drogowym (5 000 egz.).

Dodatkowo, na potrzeby prowadzonych działań profilaktycznych skierowanych do rodziców i pedagogów, zostały przygotowane zestawy 12 walizek narkotykowych. Zawierały one ulotki, materiały poglądowe, atrapy narkotyków, które pomagały uświadomić dorosłym, jakie rzeczy znalezione przy dziecku powinny wzbudzić czujność i zaniepokojenie. Wyposażone były one również w przewodnik dla rodziców i nauczycieli pn. „Informacje i wskazówki dla tych, którzy chcą uchronić dziecko przed uzależnieniem”.

Książeczki i materiały profilaktyczne trafiały do szkół za pośrednictwem policjantów, którzy rozdawali je w trakcie spotkań z dziećmi. Walizki narkotykowe prezentowane były m.in. podczas wywiadówek i zebrań rodziców w szkołach. Powyższe materiały zostały opracowane i wydane przez Wydział Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Opolu w oparciu o środki finansowe pozyskane z Urzędu Wojewódzkiego, Urzędu Marszałkowskiego oraz innych instytucji, w tym również we współpracy z Fundacją PRO-LEGE w Opolu.

Na poziomie województwa był realizowany również program pn. „**Narkotyki – terazniejszość bez przyszłości**”, w ramach którego policjanci zachęcali młodzież szkół ponadgimnazjalnych do udziału w konkursie literackim pn. „**Dorastam i jest to dla mnie ważne**” oraz przeprowadzali spotkania z młodzieżą, na których poruszano tematykę m.in. wpływu dopalaczy na bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia, a także wskazując konsekwencje używania dopalaczy w oparciu o regulacje prawne.

Z ciekawszych działań profilaktycznych realizowanych przez podległe jednostki Komendy Wojewódzkiej Policji Opolu można wymienić:

- Komenda Miejska Policji w Opolu była współorganizatorem projektu pn. „Wolny od uzależnień-myślący rozsądnie”, w ramach którego przeprowadzono kilka przedsięwzięć profilaktycznych:
 - rajd przedszkolaka – „*Bezpiecznie po Opolu*”,
 - olimpiadę sportową dla uczniów klas III szkół podstawowych – „*Zdrowo i bezpiecznie*”,
 - turniej rowerowy dla uczniów klas IV szkół podstawowych – „*Jeżdżę bezpiecznie*”,
 - konkurs literacki dla uczniów klas VI szkół podstawowych – „*Po prostu świadomy*”,
 - konkurs pływacki dla uczniów szkół gimnazjalnych – „*Świadomy i odpowiedzialny*”,
 - konkurs plastyczny dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych – „*Stop przemocy – Stop agresji*”
- Bezpośredni udział w powyższych przedsięwzięciach wzięło 276 uczestników;
- przy współpracy z Fundacją PRO-LEGE w Opolu przeprowadzono konkursy, dla uczniów szkół gimnazjalnych, na scenariusz i realizację małych form teatralno-filmowych pn. „*W Opolu chcę żyć, mieszkać i uczyć się bezpiecznie*” (dla m. Opolu) i „*Chcę żyć, mieszkać i uczyć się bezpiecznie*” (dla powiatu opolskiego). Tematyka konkursu zawierała treści dotyczące zjawisk patologicznych i przestępczych, zagrożeń związanych z sięganiem po alkohol i narkotyki, zagrożeń związanych ze zjawiskiem przemocy, zarówno rówieśniczej jak i domowej.

Komenda Miejska Policji w Opolu kontynuowała kampanię pn. „**Tak sobie życia nie ustawisz**”, w ramach której przeprowadzono, przy współudziale Fundacji PRO-LEGE w Opolu oraz Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Opolu, VIII Turniej Piłki Nożnej Gimnazjalistów o Puchar Komendanta Miejskiego Policji w Opolu. Pomoc w organizacji turnieju udzieliły również PCK w Opolu i klub sportowy OKS Odra Opole. Celem turnieju była promocja zdrowego i trzeźwego stylu życia, szeroko pojęte działania na rzecz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, aktywizacja środowiska szkolnego w zakresie szerzenia bezpieczeństwa wśród młodych ludzi oraz kształtowanie właściwych zachowań podczas imprez sportowych. W rozgrywkach udział wzięło 8 drużyn;

Policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Namysłowie wspólnie z pracownikami Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie przeprowadzili pod patronatem Starosty Namysłowskiego konferencję dotyczącą zjawiska demoralizacji wśród młodzieży szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z terenu powiatu namysłowskiego. Debata toczyła się wokół zagadnień związanych z dopalaczami, edukacji seksualnej oraz zjawiska wagarowania wśród nieletnich. W konferencji uczestniczyli przedstawiciele Sanepidu, kuratorzy ds. nieletnich z Sądu Rejonowego w Kluczborku oraz psycholog z PCPR w Namysłowie.

Ponadto mając na uwadze bezpieczeństwo w szkołach z uwzględnieniem ograniczenia liczby przestępstw i wykroczeń w szkołach i ich otoczeniu, zainteresowaniem objęto osoby zajmujące się detaliczną dystrybucją narkotyków w szkołach i ich rejonie. Prowadzone rozpoznanie w środowisku handlarzy jak i osób zażywających narkotyki doprowadziło do spektakularnego zatrzymania siatki przestępczej działającej na terenie powiatów opolskiego, prudnickiego i nyskiego.

Na stronie internetowej Kuratorium Oświaty utworzono zakładkę „**DOBRE PRAKTYKI**”, której głównym założeniem funkcjonowania było stworzenie bazy opracowanych przykładów i sprawdzonych działań włączanych w proces dydaktyczno-wychowawczy o charakterze profilaktycznym. Pozyskane w ten sposób i upowszechniane dobre praktyki pomagały innym podmiotom w rozwiązywaniu konkretnych problemów, jakie występowały w lokalnych ośrodkach.

Ponadto utworzono zakładkę „**EDUKACJA DLA BEZPIECZEŃSTWA**”, mającą na celu promocję przedsięwzięć podejmowanych w ramach bezpieczeństwa dzieci i młodzieży.

Województwo podkarpackie

Kuratorium Oświaty w Rzeszowie zorganizowało dla nauczycieli Przysposobienia Obronnego i Edukacji dla Bezpieczeństwa województwa podkarpackiego konferencję szkoleniową pt. „*Bezpieczeństwo indywidualne i zbiorowe oraz procedury postępowania w zdarzeniach kryzysowych-powódź, ewakuacja, pierwsza pomoc*”. W konferencji wzięło udział 172 nauczycieli.

Kuratorium Oświaty podjęło wiele działań w celu przeprowadzenia akcji bezpiecznych wakacji dla dzieci i młodzieży w tym:

- Seminarium dla przedstawicieli samorządów w sprawie bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży.
- Spotkanie członków Zespołu ds. Bezpiecznego Wypoczynku i organizatorów wypoczynku nt. zadań poszczególnych instytucji w zakresie zapewnienia bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży.
- Informacja dla organizatorów wypoczynku i rodziców, zamieszczona na stronie internetowej kuratorium.

Przeprowadzono wiele kontroli w zakresie:

- oceny dokumentacji wypoczynku.
- oceny realizacji programu wychowawczego.
- oceny kwalifikacji kadry pedagogicznej.
- dbałości o bezpieczeństwo dzieci i młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa w górach, w salach gimnastycznych, basenach i halach sportowych.

W Podkarpackim Urzędzie Wojewódzkim, odbyło się seminarium nt. „*Bezpieczne wakacje – bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w czasie letniego wypoczynku*”. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele placówek i ośrodków organizujących letni wypoczynek, Starostw z terenu województwa podkarpackiego, Kuratorium Oświaty w Rzeszowie, Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie, Wojewódzkiego Inspektoratu Transportu Drogowego w Rzeszowie, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Rzeszowie, Bieszczadzkiej Grupy GOPR w Sanoku, organizatorzy wypoczynku letniego.

Kuratorium Oświaty w Rzeszowie aktywnie włączyło się w społeczny program *Szkoła bez przemocy* realizowany przez Fundację Grupy Telekomunikacji Polskiej i Gazetę Codzienną Nowiny, realizowanego poprzez udział w dystrybucji materiałów informacyjnych i edukacyjnych do szkół i placówek. Z Podkarpacia w 2010/2011 r. udział w programie *Szkoła bez przemocy* zgłosiło 89 szkół i placówek.

W roku szkolnym 2011/2012 Program „*Moje Dziecko Idzie do Szkoły*” realizowano w szkołach i przedszkolach na terenie województwa podkarpackiego.

„*Moje Dziecko Idzie do Szkoły*” jest autorskim programem Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Poznaniu. Celem Programu jest podniesienie poziomu wiedzy rodziców dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym na temat wybranych elementów zdrowego stylu życia, ich roli w kształtowaniu prawidłowych nawyków prozdrowotnych u dzieci oraz przekonanie o słuszności podejmowanych działań profilaktycznych zarówno w domu, jak i w środowisku szkolnym.

W grudniu 2011 r. Na Podkarpaciu zainaugurowano kampanię „*Nie przegraj!*” dotyczącą problemu komercyjnego wykorzystywania seksualnego małoletnich w perspektywie Euro 2012. W Podkarpackim Urzędzie Wojewódzkim w Rzeszowie odbyła się konferencja zorganizowana wspólnie przez Wojewodę Podkarpackiego i Fundację Dzieci Niczyje. W spotkaniu uczestniczyli nauczyciele, przedstawiciele Policji, Straży Granicznej, Straży Gminnych. Głównym celem kampanii będzie ograniczenie występowania problemu poprzez podniesienie świadomości społecznej oraz ochronę dzieci i młodzieży przed komercyjnym wykorzystywaniem seksualnym.

Województwo podlaskie

Władze województwa podlaskiego uznały, iż najlepszą formą realizowania priorytetu „Bezpieczna szkoła” będzie włączenie dzieci i młodzieży w realizację działań i połączenie tej formy edukacji z zabawą. Dzięki takiemu podejściu powstały ciekawe inicjatywy.

Przegląd małych form teatralnych „*Dramat i tragedię pozostaw teatrowi*”, to inicjatywa realizowana przez Kuratorium Oświaty w Białymstoku w ramach projektu działań profilaktycznych i wychowawczych dla młodzieży gimnazjów województwa podlaskiego we współpracy z Komendą Wojewódzką Policji w Białymstoku, Młodzieżowym Domem Kultury w Białymstoku, Teatrem Dramatycznym im. Aleksandra Węgierki w Białymstoku, Teatrem Lalki i Aktora w Łomży oraz Regionalnym Ośrodkiem Kultury i Sztuki w Suwałkach pod patronatem Wojewody Podlaskiego i Marszałka Województwa Podlaskiego.

Program edukacyjny „*Szkoła dobrego wyboru*” jest przedsięwzięciem prowadzonym wspólnie z Komendą Wojewódzką Policji w Białymstoku, Młodzieżowym Ośrodkiem Terapii i Readaptacji „Etap” w Białymstoku, Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Białymstoku oraz Miejskim Ośrodkiem Doradztwa Metodycznego w Białymstoku. Program dotyczy profilaktyki uzależnień (alkohol, narkotyki, tytoń), a jego celem jest kompleksowe przygotowanie kadry pedagogicznej szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych do prowadzenia działań profilaktycznych.

Honorowy Certyfikat „*Szkoła bezpieczna i przyjazna uczniom*” to działanie prowadzone z Podlaskim Urzędem Wojewódzkim, Komendą Wojewódzką Policji w Białymstoku, Komendą Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku, Okręgowym Inspektoratem Pracy w Białymstoku oraz Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Białymstoku mające na celu zwiększenie poziomu bezpieczeństwa w szkołach.

Projekt edukacyjny „*TeoDoradzi*” realizowany wraz z Komendą Miejską Policji w Białymstoku, skierowany został do dzieci klas 0 - III szkół podstawowych z powiatu białostockiego. Ma on na celu wyposażanie

młodego człowieka w wiedzę, rozwój aktywności intelektualnej oraz postaw i zachowań cenionych i pożądaných w społeczeństwie.

Oprócz programów edukacyjnych, podjęte zostały również działania propagujące bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w czasie wypoczynku, w szczególności zimowego i letniego.

Upowszechniane były informacje na temat zagrożeń występujących w ruchu drogowym, w szczególności podczas wycieczek szkolnych. Publikowane na stronie internetowej Kuratorium (marzec-maj 2011r.) były także zmiany w przepisach prawa dotyczącego tego obszaru oraz informacje o możliwości sprawdzenia stanu technicznego pojazdu oraz trzeźwości kierującego przed wyjazdem „w trasę”.

Na stronie internetowej zamieszczono apele Rzecznika praw Dziecka, Podlaskiego Kuratora Oświaty oraz materiały instruktażowo - informacyjne w zakresie organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży szkolnej oraz wykaz aktów prawnych dotyczących organizowania wypoczynku (kwiecień 2011r.)

W czasie ferii letnich tradycyjnie Kuratorium Oświaty w Białymstoku zorganizowało konkurs **„Moje wakacje zawsze bezpieczne”**, którego celem było propagowanie bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży w okresie wakacji.

Bardzo atrakcyjną częścią akcji edukacyjnej promującej bezpieczny wypoczynek były zorganizowane wraz z Wojewódzką Komendą Policji w Białymstoku konkursy:

- **„Bezpieczne wakacje na rowerze”** Konkurs plastyczny adresowany do uczniów kl. IV – VI szkół podstawowych w województwie podlaskim mający na celu utrwalenie treści przekazywanych dzieciom podczas spotkań edukacyjnych z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym poprzez wyrażenie wiedzy w tym zakresie w formie plastycznej.
- **„(Nie)bezpieczny Internet”** Konkurs informatyczny na stronę www. poświęconą zagrożeniom internetowym adresowany do uczniów szkół ponadgimnazjalnych w województwie podlaskim.
- **„Dobre rady Żółwia Teo”** Konkurs plastyczny, który został przeprowadzony w ramach realizacji projektu edukacyjnego „TeoDoradzi”, **„Szkoła Tolerancji”**, adresowany do uczniów i nauczycieli wszystkich szkół publicznych i niepublicznych z terenu woj. podlaskiego. Głównym założeniem konkursu jest zachęcenie młodzieży szkolnej do refleksji na temat znaczenia dyskryminacji oraz aktywizacja działań szkoły w zakresie szeroko rozumianej tolerancji, **„i Ja i Ty możesz zostać kibicem”**. Przewidziany w planie pracy konkurs piosenki **„Żyj z pasją”** decyzją Komendy Miejskiej Policji w Białymstoku został zastąpiony projektem **„i Ja i Ty możesz zostać kibicem”**, mający na celu zapewnienie młodym ludziom bezpiecznego i atrakcyjnego spędzenia wolnego czasu.

Zwieńczeniem prowadzonych działań była zorganizowana przez Kuratorium Oświaty w Białymstoku Delegatura w Suwałkach, Komendę Miejską Policji w Suwałkach, Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Suwałkach i Zespół Szkół nr 8 w Suwałkach w dniu 19 grudnia 2011r. Konferencja „Bezpieczeństwo dziecka w szkole”. Podczas spotkania skierowanego do dyrektorów szkół podstawowych i gimnazjów z terenu województwa podlaskiego zostały omówione źródła trudnych zachowań dzieci i młodzieży, procedury współpracy oraz postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa ucznia oraz przykłady dobrych praktyk. Przedstawiona także została realizacja projektu dla uczniów klas I-III „Bezpieczna droga do szkoły”.

Wraz z Polskim Stowarzyszeniu Pedagogów i Animatorów KLANZA promowano realizację programu **„Bezpieczny Przedszkolak”**, którego celem jest ograniczenie ilości niebezpiecznych zdarzeń z udziałem dzieci. Adresatami działania są dzieci w wieku 4-6 lat, rodzice, opiekunowie oraz kadra pedagogiczna przedszkoli i studenci pedagogiki.

Dzięki pomocy Fundacji „Dzieci Niczyje” rozesłano informacje do szkół odnośnie telefonu zaufania dla dzieci i młodzieży „116 111”, obsługiwanego przez wykwalifikowanych psychologów i pedagogów, którzy udzielają porad i pomocy w sytuacjach kryzysowych oraz mogą podjąć interwencję poprzez współpracę z ogólnopolską siecią instytucji i organizacji właściwych do podejmowania działań w sprawach dzieci.

Województwo pomorskie

W zakresie niniejszego zadania Pomorski Kurator Oświaty przeprowadził badania ankietowe dotyczące stanu współpracy straży gminnych (miejskich) ze szkołami w zakresie bezpieczeństwa w szkołach. Z przeprowadzonych badań wynika, że straż gminna (miejaska) współpracowała i współpracuje ze szkołami oraz placówkami w zakresie bezpieczeństwa uczniów. Jako główne obszary współpracy wymienione zostały:

- Programy prewencyjne, poprawiające bezpieczeństwo w szkole, np.: **„Bądź bezpieczny na drodze”**, itp.
- Spotkania z młodzieżą, których tematyką były: narkomania, alkoholizm wśród młodzieży, wzrost przestępczości wśród dzieci i młodzieży oraz konsekwencje prawne popełnianych przestępstw

i wykroczeń, bezpieczeństwo w drodze do i ze szkoły, zachowanie szczególnej ostrożności podczas wakacji letnich i zimowych.

Należy podkreślić, że od 2009 r. w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych są realizowane zajęcia z edukacji dla bezpieczeństwa. Gimnazjaliści i licealiści podczas tych zajęć dowiadują się, jak postępować w przypadku pożaru, powodzi, wypadku drogowego. Uczą się, jak udzielać pierwszej pomocy i jak postępować w przypadku ewakuacji szkoły, a także jak reagować w przypadku poparzenia, wyziębienia i przegrzania, zatrucia pokarmowego i chemicznego, porażenia prądem oraz złamania i zwichnięcia.

Jednocześnie grupa ta po raz kolejny zajęła się upowszechnianiem w szkołach programów profilaktycznych ukierunkowanych na wyeliminowanie agresji wśród młodzieży oraz używania przez nią substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki). Upowszechnienie to ukierunkowane było na eliminowanie agresji wśród młodzieży oraz używanie przez nią substancji psychoaktywnych i odbywało się poprzez przeprowadzenie pogadanek z policjantami oraz pedagogami zajmującymi się tą tematyką.

Województwo śląskie

W województwie śląskim zrealizowano szereg przedsięwzięć z zakresu profilaktyki przeciw agresji i przemocy. Na szczególną uwagę zasługuje organizacja *„III Wojewódzkiego konkursu na małą formę teatralną o charakterze profilaktycznym dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, dotyczącego profilaktyki agresji i przemocy w domu, szkole, środowisku...”*.

Należy nadmienić, że realizacja konkursu jest pomysłem autorskim Zespołu do realizacji programu „Razem bezpieczniej” w woj. śląskim, a w jego organizację włączają się aktywnie przedstawiciele Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach, Regionalnego Ośrodka Kultury w Katowicach oraz Miejskiego Domu Kultury w Mysłowicach. W ubiegłorocznym konkursie udział wzięło 110 szkolnych zespołów teatralnych (blisko 1100 uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych).

W 2011 roku kontynuowano współpracę ze Śląskim Kuratorem Oświaty w Katowicach, Komendantem Wojewódzkim Policji w Katowicach oraz Dyrektorem Regionalnego Ośrodka Metodyczno-Edukacyjnego „METIS” w Katowicach w zakresie organizacji i wdrażania wspólnych przedsięwzięć profilaktycznych, w szczególności szkoleniowych w województwie śląskim, w tym:

- inicjowanie przedsięwzięć profilaktycznych i edukacyjnych adresowanych do środowiska oświatowego oraz dzieci, młodzieży i opiekunów,
- wsparcie merytoryczne przy opracowywanych materiałach szkoleniowych, edukacyjnych i profilaktycznych,
- promocja inicjatyw za pośrednictwem strony internetowej Kuratorium Oświaty i „Magazynu Szkolnego”.

W wyniku współpracy zorganizowano cykl zajęć poświęconych budowaniu **„Systemu Bezpieczeństwa Szkoły / Placówki”**, w tym roli personelu administracyjnego i obsługi. Zajęcia odbywały się podczas konferencji szkoleniowych organizowanych przez delegatury Kuratorium Oświaty w miastach: Bielsko-Biała, Katowice, Częstochowa, Rybnik i Dąbrowa Górnicza. Odbiorcami były dwie grupy personelu szkół podstawowych, tj. kadra kierownicza oraz pracownicy administracyjni i obsługi. Dla każdej z grup przygotowano odrębną prezentację multimedialną. Łącznie w zajęciach uczestniczyło ok. 1200 osób.

Dla laureatów ubiegłorocznego konkursu na małą formę teatralną o charakterze profilaktycznym zorganizowano warsztaty teatralne z udziałem profesjonalnych aktorów.

W celu promocji bezpiecznych zachowań dzieci i młodzieży poprzez film, zorganizowano wojewódzki konkurs na spot reklamowy. Laureaci otrzymali wyróżnienia od Wojewody Śląskiego i Śląskiego Kuratora Oświaty.

Województwo warmińsko-mazurskie

Warmińsko – Mazurski Kurator Oświaty przed feriami zimowymi i wakacjami wystosował apel o właściwą organizację wypoczynku zimowego dzieci i młodzieży.

W roku 2011 został rozstrzygnięty konkurs, w ramach którego przyznano certyfikaty W-MKO **„Szkoła promująca bezpieczeństwo”**.

Do VI edycji Programu „Szkoła bez przemocy” przystąpiło 146 szkół z terenu województwa warmińsko – mazurskiego. Działania podejmowane przez szkoły w ramach programu to:

- inicjowanie przedsięwzięć promujących ideę kibicowania fair play,
- spotkania na temat profilaktyki agresji z rodzicami,
- wprowadzanie programów integracji nowych uczniów i rodziców,

- przeprowadzanie zajęć profilaktycznych, dotyczących przemocy i uzależnień,
- przeprowadzanie warsztatów dla wszystkich pracowników szkoły na temat profilaktyki i agresji,
- organizowanie „Dnia szkoły bez Przemocy”.

Szkoły województwa warmińsko – mazurskiego przystąpiły do programu grantowego „Szkoła bez przemocy”. Trzy z nich otrzymały środki na realizację swoich działań.

Województwo wielkopolskie

W województwie wielkopolskim działania realizowane były głównie w formie programów prewencyjnych dostosowywanych do struktury występujących zagrożeń.

Instytucjami wiodącymi w tym obszarze są jednostki Policji szczebla wojewódzkiego i powiatowego, a także Kuratorium Oświaty.

Podmioty te w 2011 roku realizowały następujące przedsięwzięcia:

- policjanci Wydziału Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu przeprowadzili cykl szkoleń dla dyrektorów wielkopolskich szkół. Zagadnienia poruszane w trakcie spotkań dotyczyły wybranych problemów związanych z rolą i zadaniami szkoły na tle poszczególnych przepisów prawa. W sumie w ramach realizowanego przedsięwzięcia przeszkolonych zostało około 3,5 tysiąca dyrektorów placówek;
- w maju 2011 roku policjanci Wydziału Prewencji KWP w Poznaniu przy współpracy z Kuratorium Oświaty w Poznaniu zorganizowali konferencję na temat „**Zachowań samobójczych dzieci i młodzieży**”. Przedmiotowe przedsięwzięcie skierowane do pedagogów, miało na celu zaprezentowanie determinantów wpływających na podejmowanie tak dramatycznych decyzji przez dzieci i młodzież;
- Wydział Prewencji KWP w Poznaniu zorganizował i przeprowadził przy wsparciu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego konkurs filmowy skierowany dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych na temat „**Uzależnienia w obiektywie kamery**”;

Podczas Światowego Dnia Bezpiecznego Internetu, odbyła się gala oraz wręczenie nagród laureatom III Wielkopolskiego Konkursu Filmowego „Bezpieczny Internet”, której współorganizatorem był Wydział Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu.

W marcu 2011 roku Wydział Prewencji KWP w Poznaniu zorganizował szkolenie dla specjalistów ds. nieletnich i patologii komend miejskich i powiatowych Policji województwa wielkopolskiego. Tematem przewodnim szkolenia były metody i formy wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji przestępczości nieletnich na tle nowych uregulowań prawnych.

Województwo zachodniopomorskie

Dążąc do eliminowania lub minimalizowania negatywnych zjawisk na terenie szkół, bezpieczeństwo w nich jest utrzymywane nie tylko poprzez działania edukacyjno – informacyjne, ale także prewencyjne, poprzez objęcie terenu szkoły służbą patrolową i utrzymywanie stałej współpracy ze Strażą Miejską/Gminną, w zakresie:

- organizowania wspólnych patroli ze Strażnikami Szkolnymi na terenie i w okolicy placówek oświatowych,
- prowadzenia wspólnych pogadarek dla uczniów, rodziców i grona pedagogicznego,
- stałej wymiany informacji uzyskanych podczas wykonywania czynności służbowych,
- organizowania cyklicznych działań prewencyjnych ukierunkowanych na zapobieganie i zwalczanie przestępczości i demoralizacji wśród nieletnich,
- organizowania wspólnych spotkań mających na celu wypracowanie jednolitych algorytmów postępowania z nieletnimi i usprawnienie pracy.

Nową inicjatywą zmierzającą do poprawy bezpieczeństwa w szkole jest program „Monitoring wizyjny”, w ramach którego w placówkach instaluje się kamery, rejestrujące zachowania na terenie szkoły. Informacje o takich przedsięwzięciach przekazywane są sukcesywnie Policji.

Nowością roku 2011 roku jest program pn. „**Życie, czyli film w reżyserii własnej**” zainicjowanego wspólnie przez Komendę Miejską Policji w Szczecinie i kino Helios. Program zakłada emisję określonego filmu – dobranego w zależności od potrzeb i poruszanego tematu – omówienie ważnych kwestii, które się w nim pojawiły, przedstawiając je w życiu realnym w oparciu o doświadczenia. W dyskusji poruszane są przyczyny określonych zachowań, popełnione błędy oraz sposoby rozwiązywania problemu lub unikania ryzykownych sytuacji. Najważniejszym i najcenniejszym elementem takiej formy przekazu jest możliwość wskazania

określonych skutków, które często nie są brane pod uwagę podczas podejmowania życiowych decyzji. Prowadzący spotkanie ma inicjować dyskusję - młodzież i zaproszeni goście - w niej uczestniczyć.

IV. Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej

1. MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY (MINISTERSTWO TRANSPORTU, BUDOWNICTWA i GOSPODARKI MORSKIEJ)

PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. w ramach realizacji programu podejmowały następujące działania zmierzające do ograniczenia zjawisk negatywnych w obszarze „bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej”, w tym m.in. planowanie i kierowanie patroli SOK oraz organizacja wspólnych działań (w szczególności z Policją oraz z innymi służbami mundurowymi) na szlakach kolejowych, w pociągach, na dworcach, stacjach i przystankach kolejowych, w miejscach szczególnie zagrożonych kradzieżami, wybrykami chuligańskimi oraz łamaniem przepisów porządkowych.

Na podstawie analizy zagrożeń Komendy Regionalnej SOK wspólnie z Policją, Żandarmerią Wojskową, Strażą Graniczną oraz Służbą Celną realizowano patrole w pociągach zgodnie z miesięcznymi planami patroli skoordynowanymi z planami opracowanymi przez Policję. Monitorowane były przejazdy i pobyty uczestników imprez masowych na obszarze kolejowym. Szczególny nacisk położono na działania na szlakach kolejowych zagrożonych kradzieżami elementów sieci trakcyjnej. Dodatkowo organizowano kontrole dokumentacji punktów skupu złomu i metali kolorowych pod kątem ujawnienia kradzionych elementów pochodzenia kolejowego.

W Spółce „**PKP Intercity**” zintensyfikowano działania profilaktyczne zmierzające do wyeliminowania obrzuć pociągów w postaci monitorowania tj. prowadzenia ciągłej statystyki obrzuć, wyłaniania okresów i miejsc najbardziej narażonych na tego typu zdarzenia i przekazywania informacji na ten temat Policji i SOK. Decyzją nr 2/2011 z dnia 19 stycznia 2011r. wprowadzono „*Program zapewnienia bezpieczeństwa podróży w Spółce „PKP Intercity” S.A. na 2011 r.*” Na podstawie tej decyzji opracowano i wdrożono w formie decyzji zakładowe programy bezpieczeństwa podróży.

PKP Szybka Kolej Miejska w Trójmieście Sp. z o.o. wyznaczyła główne cele prowadzące do:

- ograniczenia liczby zdarzeń na obszarze PKP SKM w Trójmieście Sp. z o.o. oraz w eksploatowanych pociągach SKM, poprzez m.in. planową i celową całodobową dyslokację służby średnio w miesiącu 135 patroli Straży Ochrony Kolei SKM,
- zwiększenia poczucia bezpieczeństwa pasażerów pociągów SKM, poprzez m.in. bezwzględne reagowanie, stosując „**ZASADĘ ZEROWEJ TOLERANCJI**”, wobec sprawców wykroczeń, a w szczególności spożywających alkohol, palących tytoń, zanieczyszczających i zaśmiecających przedziały, dworce i przystanki osobowe SKM, zakłócających krzykiem, hałasem lub innym wybrykiem porządek publiczny i spokój podróży lub innym osobom korzystającym z usług SKM,
- poszerzenia współpracy ze społeczeństwem i organizacjami społecznymi, poprzez m.in. uczestnictwo w realizacji programu „Razem bezpiecznie”, udział w organizowanych spotkaniach dot. bezpieczeństwa na obszarze kolejowym z zainteresowanymi podmiotami, niezwłoczne reagowanie funkcjonariuszy SOK SKM na wskazywane negatywne zjawiska zlecając zadania doraźne, okresowe i planowe,
- kontynuacji współpracy z Policją, Żandarmerią Wojskową, Strażą Graniczną i Strażami Miejskimi,
- *inne działania zapobiegawcze*, m.in. takie jak rozbudowa monitoringu oraz doskonalenie jego wykorzystywania w pracy wykrywczo – prewencyjnej, ocena technicznego zabezpieczenia obiektów PKP SKM w Trójmieście Sp. z o.o. narażonych na włamania i kradzieże, okresowe kontrole infrastruktury SKM ukierunkowane na stan oznaczeń zakazów, nakazów i informacji dla podróżnych rozmieszczonych na dworcach stacjach i przystankach osobowych, umieszczenie na stronie internetowej PKP SKM w Trójmieście Sp. z o.o. numeru telefonu alarmowego Straży Ochrony Kolei SKM oraz uruchomienie infolinii.

„Przewozy Regionalne” Sp. z o. o. - na bieżąco prowadzono rejestrację wszystkich wydarzeń związanych z bezpieczeństwem podróży i na obszarach kolejowych, które po analizie przedkładane były organom porządkowym, w tym wykazy pociągów pasażerskich najbardziej zagrożonych przestępczością. Ponadto m.in.: dokonywano na poziomie jednostek wykonawczych, przy współudziale przedstawicieli Policji i SOK okresowej analizy stanu bezpieczeństwa na obszarach kolejowych i w pociągach, w szczególności przewożących kibiców sportowych. W spółce prowadzono również szkolenia pracowników bezpośrednio i pośrednio związanych z bezpieczeństwem ruchu kolejowego, w zakresie postępowania w przypadku

wystąpienia zagrożenia terrorystycznego oraz postępowania w przypadku stwierdzenia podejrzanego bagażu, mogącego być nośnikiem materiałów wybuchowych,

„Koleje Mazowieckie” Sp. z o. o. W Spółce „Koleje Mazowieckie – KM” sp. z o.o. intensyfikowano działania profilaktyczne zmierzające do zmniejszenia ilości obrzuć pociągów kamieniami. Dane dotyczące obrzuć są omawiane cyklicznie z przedstawicielami spółek PKP S.A. oraz służbami porządkowymi na szczeblu centralnym w ramach „Centralnego Zespołu ds. Bezpieczeństwa na obszarach kolejowych”. W pociągach należących do Spółki „Koleje Mazowieckie – KM” sp. z o.o. Policja oraz Straż Ochrony Kolei prowadziła działania operacyjne i prewencyjne na najbardziej zagrożonych trasach. Przedstawiciele Spółki brali udział w pracach Centralnego Zespołu ds. bezpieczeństwa na obszarach kolejowych, dokonywano jazd kontrolnych obejmujących przestrzeganie procedur przez drużyny konduktorskie w zakresie bezpieczeństwa podróży, ściśle współpracowano z Policją oraz SOK przy organizacji przejazdów kibiców KP Legia Warszawa pociągami specjalnymi.

Natomiast działania **Szybkiej Kolei Miejskiej w Warszawie** w zakresie bezpieczeństwa w komunikacji publicznej dotyczyły m.in. systematycznego wyposażania taboru w system monitoringu w tym m.in. prowadzenia szkoleń maszynistów i kierowników z zakresu obsługi wprowadzanych na wyposażenie pojazdów SKM, sytuacji kryzysowych i zagrożeń, szkoleń BHP z zakresu bezpieczeństwa, tj. zapoznania z procedurą postępowania w syt. zagrożenia, postępowania w czasie jazdy pociągu, awarii, omawiania wypadków i prawidłowego postępowania w przypadku pożaru.

2. KOMENDA GŁÓWNA POLICJI

Podjęte w 2011 roku przedsięwzięcia w celu ograniczenia przestępczości polegały na:

- realizowaniu działań zapobiegawczych wypracowanych podczas prac Centralnego oraz wojewódzkich/Stołecznego Zespołów ds. bezpieczeństwa na obszarach kolejowych. W 2011 roku odbyły się 3 posiedzenia Centralnego Zespołu ds. Bezpieczeństwa na obszarach kolejowych;
- monitorowaniu stanu bezpieczeństwa w środkach publicznej komunikacji kolejowej w celu stosowania rozwiązań w zakresie organizacji służby adekwatnej do zidentyfikowanych zagrożeń. Komendy wojewódzkie/Stołeczna Policja na podstawie przeprowadzanych analiz stanu bezpieczeństwa mając na celu efektywne wykorzystanie sił i środków, kierowały głównie patrole umundurowane na najbardziej zagrożone linie kolejowe, w tym do pociągów dalekobieżnych i międzynarodowych;
- prowadzeniu działań w formie tzw. patroli rajdujących, w skład których wchodził funkcjonariusze Policji, a także Straży Ochrony Kolei, Straży Granicznej oraz Żandarmerii Wojskowej. Nasilenie przedmiotowych działań występowało w szczególności w okresie wzmożonego ruchu w czasie letnich i zimowych wyjazdów turystycznych, jak również w czasie weekendów, przejazdów na imprezy masowe, zabezpieczenia przejazdów pociągów międzynarodowych;
- kontynuacji inicjatywy Biura Prewencji KGP związanej z realizowaniem w wyznaczonych terminach *wzmoczonych działań prewencyjnych Policji i podmiotów zewnętrznych na terenie najbardziej zagrożonych szlaków i węzłów komunikacyjnych*;
- udziale Policji w kolejnej edycji ogólnopolskiej kampanii „Bezpieczny przejazd – Zatrzymaj się i żyj”, którą patronatem objął Komendant Główny Policji. Oznaczało to czynne włączenie się policjantów w całym kraju do realizacji wzmożonego nadzoru nad ruchem drogowym w okolicach przejazdów kolejowych;
- prowadzeniu czynności badawczych dotyczących sposobu realizacji zadań przez funkcjonariuszy/żołnierzy służb i pracowników Spółek Grupy PKP na rzecz bezpieczeństwa na obszarach kolejowych. Badania przeprowadzono w dniach 18 - 28 luty i 26 październik – 3 listopad 2011 r., zgodnie z *Planem czynności badawczych dotyczących sposobu realizacji zadań (...)*.

3. STRAŻ GRANICZNA

Funkcjonariusze jednostek organizacyjnych SG prowadzili działania w tym obszarze przede wszystkim **w środkach komunikacji drogowej i kolejowej**. Działania realizowane były we współpracy z Policją, Inspekcją Transportu Drogowego oraz Strażą Ochrony Kolei.

Duży nacisk kładziony jest na kontrolę autokarów przewożących młodzież w okresie ferii zimowych, czy też wakacji letnich oraz zapewnianie w terytorialnym zasięgu przejść granicznych bezpieczeństwa podróży, przekraczającym granicę państwową autobusami rejsowymi i turystycznymi. W trakcie kontroli granicznej dokonywanej w przejściach granicznych w 2011 r. skontrolowano ponad 130 tys. autokarów i busów.

Straż Graniczna uczestniczy w realizacji założeń Centralnego Zespołu do spraw Bezpieczeństwa na obszarach kolejowych. Z inicjatywy Biura Prewencji Komendy Głównej Policji, funkcjonariusze SG uczestniczyli we wzmożonych działaniach prewencyjnych na obszarach kolejowych, ideą których jest zapewnienie bezpieczeństwa osobom wyjeżdżającym i powracającym z wypoczynku, w szczególności w momentach zwiększonego ruchu pasażerskiego (w święta, przedłużone weekendy, ferie szkolne i wakacje) na głównych, najbardziej zagrożonych szlakach i węzłach kolejowych.

Przedstawiciele Straży Granicznej, zgodnie z planem „czynności badawczych dotyczących sposobu realizacji zadań przez funkcjonariuszy/żołnierzy służb uczestniczących w procesie zapewnienia bezpieczeństwa na obszarach kolejowych i w pociągach oraz przestrzegania przepisów wewnętrznych przez pracowników drużyn konduktorskich podczas obsługi pociągów”, uczestniczyli w kontrolach wytypowanych w harmonogramie pociągów pospiesznych i osobowych na trasach ich przejazdu oraz w trakcie postoju na dworcach kolejowych.

W 2011 roku zostało zorganizowanych ponad 2 tys. patroli na obszarach kolejowych wspólnie z Strażą Ochrony Kolei, Żandarmerią Wojskową i Policją, przeprowadzono ponad 380 wspólnych działań prewencyjno-porządkowych, zatrzymanych 62 osoby, przeprowadzono niemal 3 700 kontroli taboru kolejowego oraz 530 kontroli bagażu.

W ramach prowadzonych wspólnie z funkcjonariuszami Policji i SOK działań prewencyjnych i przywracających porządek na obszarach kolejowych funkcjonariusze Straży Granicznej uczestniczyli w kampaniach społecznych i akcjach: *Bezpieczny przejazd – zatrzymaj się i żyj*, *Bezpieczna kolej*, *Bezpieczny transport*, *Bezpieczne wakacje*, *Bezpieczna podróż*, *Bezpieczne ferie*, *Pasażer*, *Celnik*, *Akcyza*, *Majówka 2011*, *Gwiazdka*, *Wielkanoc 2011*, *Przemytnik*, *Cudzoziemiec*, *Bezpieczeństwo obszarów kolejowych*.

4. ŻANDARMERIA WOJSKOWA (MON)

Główne działania zmierzające do poprawy bezpieczeństwa w środkach komunikacji publicznej, Żandarmeria Wojskowa realizowała wspólnie z funkcjonariuszami Policji, Straży Ochrony Kolei oraz Strażą Miejską. Działania powyższe prowadzone były w rejonach dworców oraz w środkach transportu PKP.

Stałym nadzorem objęto znaczące węzły komunikacyjne oraz następujące trasy: Warszawa – Kraków, Warszawa – Opole, Warszawa – Olsztyn, Warszawa – Terespol, Bydgoszcz – Włocławek, Bydgoszcz – Inowrocław, Poznań – Wrocław, Kraków – Wrocław, Gdynia- Bydgoszcz.

Głównym celem działań prewencyjnych było, zapewnienie bezpieczeństwa podróżnym, zapobieganie dewastacji i kradzieży mienia. Zwiększone liczby patroli Żandarmerii Wojskowej, Policji, Straży Ochrony Kolei i Straży Miejskiej, kierowane były w rejon obiektów i tras kolejowych PKP głównie podczas wzmożonego ruchu (weekendy) Nadzorem objęto również dworce autobusowe.

Żandarmeria Wojskowa w minionym roku, wystawiła w rejonie obiektów PKP, PKS oraz środkach komunikacji PKP ogółem 2554 patroli. Celem oceny zagrożeń oraz wypracowania wspólnych przedsięwzięć prewencyjnych systematycznie uczestniczono w spotkaniach zespołów ds. bezpieczeństwa na obszarach kolejowych.

5. URZĘDY WOJEWÓDZKIE

Województwo lubelskie

W województwie lubelskim policjanci we współpracy z lokalnymi przewoźnikami dokonali analizy stanu bezpieczeństwa w pojazdach komunikacji publicznej oraz w rejonach przystanków i dworców. Podejmowane działania ukierunkowane były na eliminowanie kradzieży kieszonkowych w środkach komunikacji społecznej a także przystankach oraz ograniczanie liczby przestępstw takich jak rozbój, niszczenie mienia oraz innych aktów wandalizmu.

Policjanci uczestniczyli w spotkaniach ze społeczeństwem, podczas których prezentowana była tematyka bezpiecznego podróżowania a także sposoby skutecznego zabezpieczenia się przed kradzieżą. Podczas spotkań z przedstawicielami przewoźników, policjanci udzielali instruktażu kierowcom, w jaki sposób zachować się w razie niebezpieczeństwa.

Województwo łódzkie

Służby Straży Ochrony Kolei w Łodzi w ramach rutynowych działań realizowanych na obszarach kolejowych w celu utrzymania właściwego poziomu bezpieczeństwa, podejmowały współpracę z innymi podmiotami głównie w celu ograniczenia kradzieży w infrastrukturze kolejowej oraz marginalizacji problemu bezdomności. Zadania te realizowane były dzięki organizacji wspólnych służb, przedstawiciele spółek kolejowych, Policji, Żandarmerii Wojskowej, Straży Granicznej, Straży Miejskiej oraz Urzędu Kontroli Skarbowej. Wspólne inicjatywy w zakresie utrzymania ładu i porządku publicznego, to także akcja „Celnik”, służąca wyeliminowaniu nielegalnego wjazdu osób do strefy Schengen i ograniczeniu przemytu wyrobów tytoniowych, alkoholowych oraz narkotyków.

W ubiegłym roku służby kolejowe na podstawie planów patroli opracowanych przez Policję, zrealizowały ok. 1800 służb porządkowych w pociągach osobowych oraz ok. 5000 w obiektach kolejowych. Prowadzone były także kampanie informacyjne, dotyczące lokalizacji noclegowni w ramach pomocy osobom bezdomnym w okresie zimowym. Jak wynika z analizy zagrożeń bezpieczeństwa w pociągach regionalnych na terenie województwa łódzkiego przeprowadzonej przez Łódzki Zakład Przewozów Regionalnych w porównaniu do roku 2010, sytuacja pod względem zaistniałych negatywnych wydarzeń w roku 2011 uległa pogorszeniu o 30%. Zanotowano również wzrost wypadków z udziałem osób oraz większą liczbę przypadków dewastacji i kradzieży mienia kolejowego. Pozytywnie natomiast ocenia się spadek zdarzeń w kategoriach obrzuceń pociągów kamieniami. Łódzki Zakład Linii Kolejowych realizując zadania dotyczące bezpieczeństwa na obszarach kolejowych przy współpracy z Policją, Strażą Miejską oraz placówkami SOK podejmował działania w zakresie zapobiegania przestępczości, kradzieżom przesyłek towarowych, części wagonowych, jak również utrzymania bezpieczeństwa na dworcach i stacjach.

Województwo małopolskie

W województwie małopolskim na bieżąco prowadzona jest realizacja „Strategii działań zmierzającej do poprawy stanu bezpieczeństwa na obszarach kolejowych”. Strategia ta wyznacza szereg zadań dla Policji i innych służb (Straż Ochrony Kolei, Żandarmeria Wojskowa, Straż Graniczna), a także spółek działających na terenach kolejowych. Bieżące kierunki działania wypracowywane są systematycznie na miesięcznych naradach roboczych Wojewódzkiego Zespołu ds. Bezpieczeństwa na terenach kolejowych. Podczas spotkań uczestnicy dokonują analizy zaistniałych zdarzeń oraz planują podjęcie wspólnych działań, m.in. wspólne patrole w pociągach, a także akcje przeprowadzane na terenach PKP, pod kątem zapobiegania i ujawniania przestępstw i wykroczeń.

Województwo mazowieckie

Podejmowane w 2011 roku w województwie mazowieckim zadania polegały w szczególności na zintensyfikowaniu działań pionów kryminalnych w zakresie ujawniania sprawców przestępstw i wykroczeń w miejskiej komunikacji publicznej oraz w kierunku rozpoznania osobowych grup przestępczych działających w rejonach głównych ciągów komunikacyjnych;

Szczególne nacisk został skierowany na rozwój podmiotowo-przedmiotowy, w przypadku prowadzonych postępowań przygotowawczych w sprawach o przestępstwa stwierdzone w miejskiej komunikacji publicznej, w celu wykrycia sprawców ich popełnienia:

- współdziałano z władzami samorządu terytorialnego oraz firmami transportowymi w zakresie poprawy bezpieczeństwa w miejskiej komunikacji publicznej m.in. poprzez szersze stosowanie systemów zabezpieczeń technicznych;
- zacieśniono współpracę pomiędzy pionami kryminalnymi jednostek terenowych z Wydziałem Wywiadowczo – Patrolowym Komendy Stołecznej Policji w zakresie dyslokacji służb w najbardziej zagrożonych rejonach;
- kierowano większą liczbę patroli operacyjnych w okolice ciągów komunikacyjnych w celu zwiększenia skuteczności w zatrzymywaniu sprawców na „gorącym uczynku”;
- zwiększano nasycenie środków miejskiej komunikacji publicznej funkcjonariuszami służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo;
- pełniej wykorzystywano nagrania z monitoringu miejskiego, jak również z kamer umieszczonych w autobusach, tramwajach, Metrze Warszawskim, pociągach Kolei Mazowieckich;

Zrealizowano ciekawe projekty w ramach podjętych inicjatyw- do najciekawszych akcji należy zaliczyć:

- „**Miasto Komunikacja**”,
- „**Pasażer**”,
- „**Truck**” i „**Bus**”.

Oprócz wymienionych powyżej działań zarówno Komenda Stołeczna Policji jak i Komenda Wojewódzka Policji aktywnie realizowała przedsięwzięcia edukacyjno - profilaktyczne na rzecz poprawy poczucia bezpieczeństwa osób korzystających ze środków transportu publicznego, takie jak:

- edukacja prewencyjna pasażerów korzystających ze środków transportu publicznego;
- kampania informacyjno - społeczna pn.: „**Reaguj! Nie Toleruj**”;
- umieszczanie w autobusach i tramwajach ulotek prewencyjnych „**Uwaga na kradzież**”, „**Uwaga na zagrożenie incydentem bombowym**”;
- opracowanie plakatów informacyjnych oraz umieszczenie ich w pojazdach tramwajowych „**Bądźmy razem bezpieczni**”;
- działania pn. „**Nie bądź karpim - Nie daj się złowić**”, polegające na kontrolowanym inscenizowaniu przez funkcjonariuszy momentów kradzieży kieszonkowych, w celu uświadomienia wytypowanym pasażerom komunikacji miejskiej, jak nieuwaga, brak nadzoru nad posiadanym bagażem może zachęcić potencjalnych złodziei do kradzieży.

Prezentacje filmowe o treści profilaktycznej:

- przygotowanie filmu edukacyjnego promującego zachowania pozwalające na uniknięcie kradzieży kieszonkowej.
- koncepcja działań profilaktycznych z zakresu propagowania zasad bezpiecznego i kulturalnego zachowania się na przystankach oraz w środkach komunikacji publicznej pn. „**Bezpieczny i kulturalny pasażer**”;
- wycieczka edukacyjna w formie przejażdżki tramwajem pn. „**Linia edukacyjna**”.

Województwo opolskie

W ramach bieżącej kontroli bezpieczeństwa w autobusach MZK w Opolu policjanci dokonywali przejazdów tymi środkami transportu. W okresach przedświątecznych (Święta Bożego Narodzenia, Święta Wielkanocne) realizowane były we współpracy z MZK w Opolu przejazdy patroli policyjnych, które ukierunkowane były na przeciwdziałanie kradzieżom kieszonkowym w środkach komunikacji publicznej.

Policjanci Komendy Powiatowej Policji w Krapkowicach realizowali zadania pod hasłem „Bezpieczne tory”, mające na celu zapewnienie zarówno bezpieczeństwa podróżnym, jak i porządku na obszarach kolejowych. Do tego przedsięwzięcia wytypowano najbardziej zagrożone trasy kolejowe na terenie powiatu. Ponadto w trakcie spotkań w szkole z młodzieżą informowali o konsekwencjach prawnych związanych z rzucaniem niebezpiecznymi przedmiotami w pociągi, dewastacją i niszczeniem taboru kolejowego.

Policjanci Komendy Powiatowej Policji w Nysie wspólnie ze Służbą Ochrony Kolei w szkołach podstawowych na terenie powiatu, prowadzili pogadanki i prelekcje pod hasłem „**Tory to nie plac zabaw**”.

Komenda Powiatowej Policji w Kluczborku realizowała wspólnie z Służbą Ochrony Kolei działania pn. „**Dławik**”, które miały na celu zapewnienie bezpieczeństwa w kolejowych środkach komunikacji.

Województwo podkarpackie

W 2011 roku przeprowadzono 1852 wspólnych patroli Straży Ochrony Kolei i Policji w pociągach i na dworcach na terenie całego województwa, w których brało udział 1918 policjantów.

Województwo podlaskie

W ramach przygotowań do zbliżających się Mistrzostw Europy w piłce nożnej „EURO 2012” organizowano w siedzibie Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku szereg spotkań członków grupy. Realizowane przedsięwzięcia prewencyjno – kontrolne odbywały się w połączeniu z działaniami wynikającymi z Porozumienia nr 9 o współdziałaniu w zakresie strategii zmierzającej do poprawy stanu bezpieczeństwa na obszarach kolejowych.

Do przedsięwzięć realizowanych przez Straż Ochrony Kolei należy zaliczyć:

- W okresach wzmożonego ruchu podróźnych, tj. okresach świątecznych przeprowadzono działania porządkowe pod kryptonimem, „Wielkanoc 2011”, „Znicz 2011”, „Gwiazdka 2011” wspólnie z Policją, Strażą Graniczną i Żandarmerią Wojskową w wytypowanych pociągach i stacjach.
- Zabezpieczano przejazdy podróźnych\uczestników imprez masowych odbywających się na terenie województwa podlaskiego (m.in. przejazdy kibiców sportowych piłki nożnej, „Przystanek Woodstock 2011”).
- Objęto patrolem prewencyjno-porządkowym **813** pociągów w komunikacji międzynarodowej i **7190** pociągów w komunikacji krajowej.
- Podjęto patrolem prewencyjno- porządkowym wytypowane stacje osobowe w ilości **2884** razy, stacje towarowe **1930** razy.
- W oparciu o bieżące analizy występujących zagrożeń, dokonano **1147** pieszych i zmotoryzowanych patroli szlaków na liniach kolejowych o największym zagrożeniu kradzieżami.
- Dokonano **274** kontroli w punktach skupu złomu pod kątem ujawnienia mienia PKP pochodzącego z kradzieży wspólnie z przedstawicielami Zakładu Linii Kolejowych, Policji, Straży Miejskiej.
- W miejscach, gdzie najczęściej dokonywane były kradzieże sieci trakcyjnej i jej elementów a także urządzeń sterowania ruchem kolejowym, przeprowadzono **337** działań przeciw kradzieżowych. Część działań była prowadzona wspólnie z Strażą Graniczną przy wykorzystaniu kamery i gogli noktowizyjnych.

Ponadto stosowano zasady „zerowej tolerancji” na wszelkie najdrobniejsze przejawy naruszania obowiązujących norm prawnych, poprzez ustawowe uprawnienia SOK.

Funkcjonariusze Żandarmerii Wojskowej podobnie jak funkcjonariusze Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej działalność skoncentrowali w dwóch obszarach:

- działalności patrolowej,
- uczestnictwie w szeregu akcji organizowanych przez Policję. Między innymi w działaniach pod kryptonimami: „PRĘDKOŚĆ”, „BUS”, „ZNICZ 2011”, „NIECHRONIENI UCZESTNICZY RUCHU DROGOWEGO”. Działania te, miały pozytywny wydźwięk w społeczeństwie oraz wpłynęły na poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym miasta i powiatu białostockiego.

Województwo warmińsko-mazurskie

W województwie warmińsko – mazurskim w ramach kampanii promującej bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej, zorganizowano na poziomie wojewódzkim 14 akcji porządkowo - represyjnych „**Bezpieczna Podróż**”. Działania zostały przeprowadzone przy współudziale KMP/KPP woj. warmińsko - mazurskiego, Oddziału Prewencji Policji w Olsztynie oraz Oddziału Regionalnego Straży Ochrony Kolei w Iławie. W trakcie działań zabezpieczono 170 pociągów pasażerskich poruszających się po terenie województwa warmińsko - mazurskiego. Do działań skierowano 53 policjantów OPP w Olsztynie, 56 funkcjonariuszy SOK oraz 2 funkcjonariuszy Straży Granicznej. Działania łącznie trwały 14 dni.

Wszelkie działania zmierzające do wyeliminowania zakłóceń porządku publicznego prowadzono również podczas przejazdów uczestników imprez masowych. Działania te polegały m.in. na organizowaniu patroli wahadłowych w pociągach rejsowych, zabezpieczeniu prewencyjnym dworców kolejowych, wnioskowaniu o przyłączenie do składu pociągu dodatkowych wagonów przeznaczonych wyłącznie dla kibiców.

Straż Ochrony Kolei jako priorytet w swoich działaniach traktuje zdarzenia związane z bezpieczeństwem podróźnych. Na dworcach i w komunikacji pociągowej o podwyższonym stopniu zagrożenia stosowana jest dyslokacja wspólnych sił służb porządkowych. Prowadzone są działania prewencyjne w pełnym umundurowaniu identyfikacyjnym, co wpływa na bardzo dobrą widoczność patroli Straży Ochrony Kolei wśród podróźnych i zwiększa ich poczucie bezpieczeństwa.

Samodzielnie lub we współdziałaniu ze Służbą Celną i Strażą Ochrony Kolei zabezpieczano przejazdy pociągów osobowych i towarowych na trasie od linii granicy państwowej do kolejowych przejść granicznych w Braniewie i w Skandawie pod kątem ujawnienia nielegalnej migracji oraz zdarzeń związanych z przemytem towarów akcyzowych.

W 2011 r. w ramach realizacji zadania ochrony szlaków komunikacyjnych o znaczeniu międzynarodowym W-M Oddział Straży Granicznej zorganizował wspólnie ze Strażą Ochrony Kolei 47 wspólnych działań. W wyniku przeprowadzonych czynności wylegitymowano 76 osób, nałożono 13 mandatów na łączną kwotę 1700 zł.

Funkcjonariusze Grup Mobilnych Wydziału Zwalczania Przeszeczności Izby Celnej w Olsztynie podejmowali działania ukierunkowane przede wszystkim na zwiększenie bezpieczeństwa w autobusach i na szlakach kolejowych. Działania kontrolne w odniesieniu do autobusów w większości przypadków prowadzone były samodzielnie przede wszystkim na terenie przejść granicznych, na drogach, parkingach i dworcach kolejowych. Przeprowadzono w sumie 366 kontroli, z czego 104 kontrole były pozytywne.

W wyniku ośmiu wspólnych działań na szlakach kolejowych przy współpracy z funkcjonariuszami Służby Ochrony Kolei skontrolowano 28 składów pociągów osobowych.

Oddział Żandarmerii Wojskowej w Elblągu wraz z podległymi Jednostkami Żandarmerii Wojskowej aktywnie uczestniczył w działaniach mających na celu poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym, poprzez realizację „Programu profilaktycznego Żandarmerii Wojskowej z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w siłach Zbrojnych RP na lata 2010-2012”. W ramach realizacji programu mającego na celu poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym Oddział Żandarmerii Wojskowej w Elblągu uczestniczył w akcjach policyjnych (600 akcji), pod kryptonimami: „Bezpieczny wypoczynek dzieci i młodzieży”, „Pasy bezpieczeństwa”, „Niechronieni uczestnicy ruchu drogowego”, „Prędkość”, „Alkohol i narkotyki”, „Dyskoteka”, „Bezpieczny Weekend”, „Bezpieczna droga do szkoły”, „Bus”, „Truck”, „Znicz”, „Trzeźwy Poranek”.

Prowadzone są również działania w ramach Kampanii **Bezpieczny Przejazd**, która ma na celu podnoszenie świadomości o zagrożeniach wynikających z niezachowania szczególnej ostrożności na przejazdach, kształtowanie zachowań i utrwalanie postaw społecznie pożądanych.

Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji Sp. z o.o. w Olsztynie w zakresie bezpieczeństwa w środkach komunikacji publicznej prowadziło działania, polegające na kierowaniu kierowców na szkolenia z prowadzenia autobusu w warunkach szczególnych. Ponadto monitorowano zachowania pasażerów w środkach komunikacji miejskiej, egzekwowano przestrzeganie przepisów porządkowych w pojazdach komunikacji zbiorowej przy pomocy firmy kontrolerskiej. Aktywnie współpracowano z służbami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo, w tym najczęściej z Dyżurnym Miasta Olsztyn.

Województwo wielkopolskie

W województwie wielkopolskim systematycznie przeprowadzano działania ukierunkowane na zapewnienie bezpieczeństwa podróżnym w pociągach oraz komunikacji miejskiej. Zadania te realizowane były głównie przez jednostki Policji przy udziale innych służb w tym: straży gminnych (miejskich), Izby Celnej w Poznaniu, Straży Granicznej oraz Żandarmerii Wojskowej.

Dokonując analizy stanu zagrożenia przestępczością na przestrzeni lat 2010 i 2011, liczba przestępstw stwierdzonych w obszarze komunikacji publicznej w województwie wielkopolskim zmniejszyła się o 178 czynów i ukształtowała się na poziomie 1011 przestępstw stwierdzonych (w roku 2010 na poziomie 1189 przestępstw), co stanowiło 1 % ogólnej liczby przestępstw stwierdzonych na terenie wielkopolski.

V. Bezpieczeństwo w ruchu drogowym

1. MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Ministerstwo Edukacji Narodowej wystąpiło w ub. roku do Ministerstwa Infrastruktury z prośbą o przypomnienie dyrektorom Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego o konieczności organizacji dla zainteresowanych nauczycieli specjalistycznego przeszkolenia z zakresu ruchu drogowego przez Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego.

Liczba wydanych kart rowerowych i motorowerowych w poszczególnych typach szkół w roku szkolnym 2010/2011 wg. Systemu Informacji Oświatowej na dzień 30 września 2011 r.

Lp.	Typ szkoły	Liczba wydanych kart rowerowych	Liczba wydanych kart motorowerowych
1.	Szkoły podstawowe	232.050	4.854
2.	Gimnazja	3.768	67.507
3.	Szkoły ponadgimnazjalne	875	915
4.	Ogółem	236.693	73.276

Minister Edukacji Narodowej, mając na uwadze bezpieczeństwo uczniów związane z utrudnieniem w dotarciu ucznia do szkoły lub placówki lub powrotem ze szkoły lub placówki lub organizacją zajęć w szkole lub placówce - w związku z organizacją i przebiegiem imprez ogólnopolskich lub międzynarodowych (EURO 2012) - znówelizował rozporządzenie z dnia 31 grudnia 2002 r. w *sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach*¹ umożliwiając organowi prowadzącemu zawieszenie zajęć na czas oznaczony, w przypadku wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa uczniów.

Podzielając w pełni troskę o poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego wśród dzieci i młodzieży szkolnej i propagując jej ideę w edukacji, Minister Edukacji Narodowej w 2011 r. objął patronatem następujące przedsięwzięcia, których celem była poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego:

- IV edycję akcji społecznej *Wypadki na drogach-porozmawiajmy*, zorganizowaną przez Stowarzyszenie na Rzecz Poprawy Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego,
- VII edycję kampanii społecznej *Bezpieczny Przejazd - Zatrzymaj się i żyj*, zorganizowaną przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.,
- VIII edycję Konkursu Bezpieczeństwa dla Dzieci i Młodzieży *Uczę się bezpiecznie żyć* zorganizowaną przez Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Nysa,
- program edukacyjny *Jeżdżę z głową* zorganizowany przez Fundację BGŻ.

2. MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY

Realizacja działań resortu w obszarze ruchu drogowego w 2011 roku opierała się m.in. na działalności Inspekcji Transportu Drogowego i obejmowała w głównej mierze prewencyjne kontrole drogowe obejmujące zagadnienia, które miały bezpośredni lub pośredni wpływ na stan bezpieczeństwa transportu drogowego, tj.:

- szczegółową kontrolę autokarów wycieczkowych, autobusów rejsowych oraz autokarów przewożących dzieci w ramach akcji „*Bezpieczny Autokar*” prowadzonej całorocznie, ze szczególnym nasileniem w okresie ferii zimowych, a także wzmożonych kontroli w ramach walki z „szara strefą” w transporcie osób;
- kontrolę przestrzegania przepisów ruchu drogowego przez kierowców wykonujących przewozy w ramach transportu drogowego lub niezarobkowego przewozu na potrzeby własne;
- ograniczenie liczby przemęczonych kierowców zawodowych, uczestniczących w ruchu drogowym poprzez kontrolę przestrzegania przepisów dotyczących czasu prowadzenia pojazdu, przerw i odpoczynków kierowcy – w transporcie międzynarodowym na podstawie umowy europejskiej dotyczącej pracy załóg pojazdów wykonujących międzynarodowe przewozy drogowe (AETR), w transporcie w granicach Wspólnoty Europejskiej – zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady (EWG) nr rozporządzenia (WE) nr 561/2006;
- ograniczenie ryzyka przewozu towarów niebezpiecznych poprzez kontrolę przewozu drogowego towarów niebezpiecznych zgodnie z przepisami ustawy o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych oraz umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR);
- kontrolę dokumentów uprawniających do prowadzenia samochodów ciężarowych i autobusów zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - *Prawo o ruchu drogowym* (Dz. U. z 2005 r., Nr 108, poz. 908, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 125, poz. 874, z późn. zm.) oraz eliminację z ruchu drogowego nietrzeźwych kierowców poprzez kontrolę stanu trzeźwości kierowców w transporcie drogowym;
- eliminowanie z ruchu drogowego pojazdów niesprawnych technicznie, nieprawidłowo oznakowanych i wyposażonych oraz przeciwdziałanie procesowi degradacji dróg wpływającemu na pogorszenie bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez kontrolę masy i nacisków osi pojazdów ciężarowych;
- działania informacyjne Głównego Inspektoratu Transportu Drogowego na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego.
- poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez rejestrację wykroczeń przy pomocy urządzeń rejestrujących.

Jednym z głównych przedsięwzięć, którego funkcjonowanie w przyszłości powinno przyczynić się do znacznej poprawy brd na polskich drogach, była **Budowa systemu nadzoru nad ruchem drogowym**.

¹ Dz. U. z 2003r. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.

W celu sprawnego egzekwowania przepisów w strukturze Głównego Inspektoratu Transportu Drogowego zostało z dniem 1 stycznia 2011r. powołane Centrum Automatycznego Nadzoru nad Ruchem Drogowym (CANARD). Od 1 lipca 2011r. Główny Inspektorat Transportu Drogowego, w tym jego 10 delegatur terenowych rozpoczęły ujawnianie za pomocą stacjonarnych urządzeń rejestrujących zainstalowanych w pasie drogowym dróg publicznych przekroczenia dopuszczalnych prędkości i niestosowanie się do sygnałów świetlnych. Celem istnienia Centrum Automatycznego Nadzoru nad Ruchem Drogowym (CANARD) jest penalizacja wykroczeń drogowych polegających na niestosowaniu się do ograniczeń prędkości lub sygnalizacji świetlnej. Cel ten jest realizowany poprzez:

- dokumentowanie wykroczeń za pomocą stacjonarnych urządzeń rejestrujących rozmieszczonych na terenie całej Polski;
- przetwarzanie zarejestrowanych danych w CANARD;
- wystawianie mandatów karnych sprawcom wykroczeń.

Ponadto:

- Przedstawiciele Sekretariatu Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego (KRBRD) brali udział w grupach roboczych ds. naboru i oceny projektów wojewódzkich w obszarach: „Bezpieczeństwo w ruchu drogowym”, „Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej”, „Bezpieczeństwo w działalności gospodarczej” i „Bezpieczeństwo w miejscu publicznym i miejscu zamieszkania”.
- KRBRD uczestniczyła w kampanii policyjnej „Rowerem bezpiecznie do celu”, w Konferencji podsumowującej realizację Programu oraz podczas wydarzenia publicznego na Agrykoli (Sekretariat KRBRD udostępnił mobilne miasteczko ruchu drogowego).
- Sekretariat KRBRD współpracował przy finałach turniejów Bezpieczeństwo w Ruchu Drogowym i motoryzacyjnych, realizowanych przez Polski Związek Motorowy wspólnie z MSWiA (MSW) oraz Komendą Główną Policji.

3. KOMENDA GŁÓWNA POLICJI

W 2011 roku w Polsce doszło do 39 935 wypadków drogowych, w których 4 171 osób zginęło, a 49 341 zostało rannych. Policji zgłoszono 365 322 kolizje. W porównaniu do roku 2010 nastąpił: wzrost liczby wypadków o 1 103, tj. o + 2,8%, wzrost liczby zabitych o 268 osób, tj. o +6,8%, wzrost liczby rannych o 389 osób, tj. o +0,8%. Zdecydowaną większość wypadków spowodowali kierujący pojazdami. Byli oni sprawcami 31 980 zdarzeń (80,1% ogółu), w których zginęło 2 808 osób (67,3% ogółu), a 41 549 osób zostało rannych (84,2% ogółu). Największą liczbę wypadków wśród kierujących, spowodowali kierujący samochodami osobowymi – 24 420. Liczba zabitych w wypadkach drogowych osiągnęła w 2011 roku poziom 4171 tj. o 3730 ofiar śmiertelnych mniej w stosunku do krytycznego roku 1991 (7901 zabitych w wypadkach). Głównymi przyczynami wypadków spowodowanych przez kierujących pojazdami było: niedostosowanie prędkości do warunków ruchu, nie ustąpienie pierwszeństwa przejazdu, nieprawidłowe zachowanie wobec pieszych oraz niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami.

Mimo wzrostu liczby wypadków i ich ofiar w 2011 roku wzrosła efektywność pracy policjantów ruchu drogowego w odniesieniu do efektów wypracowanych w 2010 roku. Odnotowano wzrost: liczby legitymowanych osób o 6,6% (ogółem 3 329 480), liczby nałożonych mandatów karnych o 10,9% oraz spadek liczby udzielonych pouczeń o 35,4% (ogółem 1 391 867), ujawnionych wykroczeń popełnionych przez pieszych o 13,0% (ogółem 83 307), liczby nałożonych MK za przekroczenie prędkości o 15% (ogółem 729 480), liczby ujawnionych naruszeń w transporcie drogowym o 18,6% (ogółem 4803), liczby przeprowadzonych badań na zawartość alkoholu o 70% (ogółem 2 762 890) oraz wzrost o 15,5% przypadków kierowania pod wpływem alkoholu, liczby przeprowadzonych badań na obecność substancji działających podobnie do alkoholu o 200% oraz wzrostu o 123% liczby ujawnionych przypadków kierowania pod ich działaniem (ogółem 4680), liczby zatrzymanych dowodów rejestracyjnych o 2,9% (ogółem 205 240).

W celu zwiększenia stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym podjęto następujące inicjatywy:

- „DEKADA BRD” - Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych ogłosiło lata 2011-2020 Dekadą działań na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego (Decade of Action for Road Safety), inauguracja „polskiej” dekady odbyła się 11 maja 2011 roku w Warszawie podczas konferencji w Sejmie RP.
- w ramach działań na rzecz bezpieczeństwa w ruchu drogowym inicjowano politykę informacyjną w środkach masowego przekazu mającą na celu kształtowanie bezpiecznych i kulturalnych zachowań wśród uczestników ruchu drogowego. Działania medialne były prowadzone ze szczególnym nasileniem podczas akcji profilaktyczno kontrolnych realizowanych przez policję ruchu drogowego.

- przygotowywano materiały prasowe do publikacji na stronie internetowej KGP oraz na potrzeby współpracujących z Biurem Ruchu Drogowego mediów, dotyczące szeroko rozumianego bezpieczeństwa w ruchu drogowym.
- koordynowano wzmożone działania kontrolne prowadzone na terenie całego kraju: „**PRĘDKOŚĆ**” – ukierunkowane na egzekwowanie ograniczeń prędkości, „**PASY**” – ukierunkowane na egzekwowanie obowiązku podróżowania w pasach bezpieczeństwa oraz stosowanie urządzeń ochronnych do przewozu dzieci, „**NIECHRONIENI UCZESTNICY RUCHU DROGOWEGO**” – ukierunkowane na zapewnienie bezpieczeństwa pieszym i rowerzystom oraz stosowanie się przez nich do przepisów ruchu drogowego, „**ALKOHOL I NARKOTYKI**” – ukierunkowane na ujawnianie i eliminowanie z ruchu kierujących „pod wpływem alkoholu” bądź pod wpływem środków działających podobnie do alkoholu; „**TRUCK**” – ukierunkowane na ujawnianie i eliminowanie nieprawidłowości związanych z wykonywaniem transportu drogowego, „**BUS**” – ukierunkowane na ujawnianie i eliminowanie nieprawidłowości występujących w przewozie osób.
- działania kontrolno – prewencyjne „**BEZPIECZNY WEEKEND**”, ukierunkowane na zapewnienie bezpiecznej podróży wszystkim uczestnikom ruchu drogowego w tym także dzieci, w dniach masowych wyjazdów i powrotów, „**BEZPIECZNE WAKACJE**” – ukierunkowane na zapewnienie bezpiecznych wyjazdów rodzinnych oraz wyjazdów dzieci i młodzieży na obozy i kolonie, zapewnienie bezpieczeństwa w miejscach wypoczynku, „**BEZPIECZNA DROGA DO SZKOŁY**” – działania ukierunkowane na bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w rejonie szkół w okresie rozpoczęcia nauki.
- turnieje bezpieczeństwa w ruchu drogowym skierowane do dzieci i młodzieży, które znacząco przyczyniają się do podniesienia poziomu wiedzy i kwalifikacji młodych uczestników ruchu drogowego. Ich podstawowym założeniem organizacyjnym jest wieloetapowość, dzięki temu obejmują szerokie rzesze dzieci i młodzieży począwszy od etapu szkolnego, międzyszkolnego (gmina), powiatowego, wojewódzkiego aż do finałów ogólnopolskich. We wszystkich tych etapach aktywnie uczestniczą policjanci ruchu drogowego. 10 – 11 czerwca 2011 roku w Myślenicach, odbył się Finał Centralny XV Jubileuszowego Młodzieżowego Turnieju Motoryzacyjnego dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Finał Ogólnopolskiego Młodzieżowego Turnieju Motoryzacyjnego w 2011 roku odbył się w Myślenicach w dniach 7-8 czerwca, była to już 14 edycja tej imprezy. Natomiast Ogólnopolski Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym miał miejsce w dniach 3 i 4 czerwca 2011 roku w Łławie, przedsięwzięcie to zostało zorganizowane po raz 34, m.in. wspólnie z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji, Polskim Związkiem Motorowym, Ministerstwem Infrastruktury, Krajową Radą BRD oraz Wojewódzkimi Ośrodkami Ruchu Drogowego.
- kampania „*Bezpieczna droga z radami Sponge Boba*”. Są to ogólnopolskie działania na rzecz bezpieczeństwa w ruchu drogowym dzieci, które poprzez zabawę i interakcję, wyrabiają nawyk bezpiecznego zachowania dzieci na drodze. W 2011 roku miała miejsce druga edycja kampanii. Treści z tym związane objęły trzy obszary: dziecko jako pieszy, dziecko jako pasażer samochodu i dziecko na rowerze. Kluczem kampanii jest wykorzystanie popularnego bohatera kreskówki SpongeBoba Kancianstoportego znanego widzom kanału dziecięcego Nickelodeon. Zabawa polega na sztuce dokonania prawidłowego wyboru dot. zachowań w ruchu drogowym. Biuro Ruchu Drogowego KGP organizuje powyższe przedsięwzięcie wspólnie z MTV Networks Polska. W ramach kampanii policjanci przekazali szkołom i przedszkolom materiały edukacyjne sfinansowane przez MTV Polska: płyty CD z filmem edukacyjnym, 300 tys. zawieszek odblaskowych.
- wspierano realizację programu „*Bezpieczny przejazd. Zatrzymaj się i żyj*”. Program ten ma na celu poprawę bezpieczeństwa na przejazdach kolejowych, w szczególności zwrócenie uwagi kierowców na bezwzględną potrzebę respektowania znaku „Stop”. W ramach wsparcia powyższych działań przedstawiciele Biura Ruchu Drogowego KGP brali udział w seminariach i konferencjach prasowych dotyczących bezpieczeństwa na przejazdach kolejowych. Ponadto policjanci ruchu drogowego na terenie całej Polski, wspólnie ze Strażą Ochrony Kolei, prowadzili działania w pobliżu wytypowanych przejazdów kolejowych polegające między innymi na dyscyplinowaniu kierujących i pieszych, których zachowania stwarzały niebezpieczeństwo spowodowania wypadku. Rozdawali także ulotki i inne materiały edukacyjne związane z kampanią.
- wspierano inicjatywę pn. Narodowy Eksperyment Bezpieczeństwa - „*Weekend bez Ofiar*”. Celem przedsięwzięcia było wypracowanie postawy dbałości o bezpieczeństwo w ruchu drogowym, a przez to ograniczenie liczby wypadków. Kampanii towarzyszyły działania edukacyjne. Organizatorzy postanowili zwrócić uwagę Polaków na praktyczne aspekty bezpieczeństwa. Pokazać jakimi konsekwencjami grozi nieprawidłowe ułożenie bagaży w samochodzie, jak bezpiecznie przewieźć

rower, jak efektywnie wypoczywać w czasie długich podróży, jak samochód może zachowywać się na rozgrzanym asfalcie itd. W ramach „Weekendu bez Ofiar” zorganizowane były pikniki edukacyjne. Głównym organizatorem przedsięwzięcia była Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, zaś partnerami Policja, KR BRD, PSP, ITD.

- **„Pileś nie jedź”** – Związek Pracodawców Polskiego Przemysłu Spirytusowego (ZP PPS), kierując się zasadą społecznej odpowiedzialności biznesu, przy wsparciu Policji przeprowadził kampanię społeczną propagującą trzeźwość wśród osób kierujących pojazdami. Kampania ta, organizowana jest od czterech lat, w tym roku do grona partnerów dołączyło European Forum for Responsible Drinking, ogólnoeuropejska organizacja, wspierająca przedsięwzięcie zarówno finansowo, jak i merytorycznie. ZP PPS w ramach powyższych działań wspiera także polską edycję „Europejskiej Nocy Bez Wypadku”, odbywającą się we wszystkich krajach UE w tym samym momencie.
- **„Motocyklowa niedziela na stacjach BP”**. Imprezy pod tym hasłem odbyły się w kwietniu i maju br. pikniki motocyklowe zorganizowane w Warszawie, Poznaniu, Gdyni i Krakowie.
- **„Bezpieczeństwo dla wszystkich”** - Renault Polska - międzynarodowy program edukacyjny dla szkół podstawowych przeznaczony do prowadzenia zajęć z bezpieczeństwa ruchu drogowego. Jest to największy tego rodzaju program w Europie – swoim zasięgiem obejmuje już **21 krajów na świecie**, udział w nim wzięło do tej pory **9 milionów dzieci**. Nieodłącznym elementem programu "Bezpieczeństwo dla wszystkich" jest doroczny konkurs o tej samej nazwie, którego głównym zadaniem jest zachęcenie dzieci do przedstawiania własnych pomysłów jak polepszyć sytuację na polskich drogach. Od 2011 roku w ramach kampanii organizowane są szkolne kluby BRD. Kampania organizowana jest od 10 lat.
- **„Klub Bezpiecznego Puchatka”** – kampania ogólnopolska organizowany przez firmę Maspex Polska. Głównym celem programu jest edukacja i poprawa bezpieczeństwa dzieci, które rozpoczynają swoją naukę w szkole, a także wytworzenie u nich naturalnych sposobów unikania i reagowania na zagrożenia. W ramach tego przedsięwzięcia przy wsparciu merytorycznym Biura Ruchu drogowego wydawane są materiały edukacyjne dla dzieci, nauczycieli i rodziców.
- **„Bezpieczeństwo dziecka na drodze”** - ogólnopolska kampania informacyjno-edukacyjna prowadzona przez firmę Statoil Polska mająca na celu zapoznanie najmłodszych uczniów z zasadami bezpiecznego korzystania z dróg publicznych.

4. STRAŻ GRANICZNA

Straż Graniczna realizując zadania z zakresu kontroli ruchu drogowego wykorzystuje uprawnienia policyjne, a także kompetencje wynikające z ustawy o Straży Granicznej, która nadaje funkcjonariuszom SG wykonującym ustawowe zadania, prawo do zatrzymywania pojazdów i wykonywania innych czynności z zakresu kontroli ruchu drogowego. Jednostki organizacyjne SG wykonują powyższe zadania podczas kontroli granicznych, jak i wewnątrz kraju w ochronie szlaków komunikacyjnych o szczególnym znaczeniu międzynarodowym.

Do głównych zadań realizowanych na drogach w zakresie rządowego programu „Razem bezpieczniej” należy:

- kontrola stanu technicznego pojazdów,
- kontrola uprawnień kierowców oraz dokumentów pojazdu (ubezpieczenie, badanie techniczne),
- kontrola przestrzegania przepisów ruchu drogowego przez kierowców, rowerzystów i pieszych,
- kontrola legalności prowadzonej działalności gospodarczej w zakresie przewozu osób,
- kontrola wykonujących przewozy drogowe pod względem przestrzegania przepisów transportu drogowego,
- prowadzenie działalności informacyjno – edukacyjnej w zakresie bezpiecznego poruszania się po drogach oraz udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, w celu kształtowania świadomego i kulturalnego uczestnika ruchu drogowego, respektującego prawo i szanującego innych uczestników ruchu.

Priorytetowym działaniem w omawianym obszarze jest program **GAMBIT**. Straż Graniczna w ramach tego programu prowadzi działania samodzielnie, jak i we współpracy z innymi służbami: Policją, Służbą Celną, czy też Inspekcją Transportu Drogowego. W 2011 r. SG uczestniczyła m.in. w działaniach: prędkość, alkohol i narkotyki, truck, bus, pasy, uczestnicy ruchu, bezpieczny weekend. W ramach powyższych akcji funkcjonariusze SG skontrolowali ponad 28 tys. osób, w tym 1681 osób ukarano, 96 zatrzymano, a 574 pouczone. Ponadto skontrolowano niemal 24 tys. pojazdów. Stwierdzono 88 przypadków kierujących pod

wpływem alkoholu, 62 przypadki przekroczenia prędkości oraz 94 przypadki nieprawidłowego stanu technicznego pojazdów.

Korzystając z uprawnień wynikających z przepisów ruchu drogowego funkcjonariusze SG w 2011 r. wylegitymowali w sumie ponad 710 tys. osób, w tym ukarano mandatem karnym ponad 38 tys. osób, a pouczone niemal 16 tys. osób w związku z wykroczeniami w ruchu drogowym, ponadto zatrzymano ponad 2 tys. osób. Skontrolowano ponad 420 tys. pojazdów. W związku z naruszeniami przepisów ruchu drogowego w 35 800 przypadkach nie zezwolono pojazdom na przekroczenie granicy państwowej.

Straż Graniczna posiada również uprawnienia z zakresu kontroli transportu drogowego - w 2011 r. ujawniono niemal 2 tys. naruszeń, za co nałożono kary pieniężne, na łączną kwotę ponad 3,3 mln. zł. Najwięcej przypadków naruszeń stwierdzono z zakresu przestrzegania przepisów o czasie pracy kierowców, co ma ścisłe przedłożenie na bezpieczeństwo na drogach.

5. ŻANDARMERIA WOJSKOWA (MON)

Inspektorzy ruchu drogowego oraz dowódcy patroli ŻW prowadzili systematyczne działania patrolowe w oparciu o „**Program profilaktyczny z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym na lata 2008 – 2012**”. W dużej mierze patrole wystawiane były wspólnie z funkcjonariuszami Policji oraz Straży Granicznej. Głównym ich zadaniem było, poprawienie stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym, między innymi poprzez karanie kierowców naruszających obowiązujące przepisy.

Żołnierze Żandarmerii Wojskowej prowadzili szereg zajęć profilaktycznych w szkołach i jednostkach wojskowych, które miały na celu zapoznanie uczestników ruchu drogowego z obowiązującymi przepisami, istniejącymi niebezpieczeństwami podczas uczestniczenia w ruchu drogowym, funkcjonującym systemem kar za nieprzestrzeganie obowiązujących przepisów ruchu. Szczególną uwagę poświęcono zagrożeniom i konsekwencjom prawnym wynikającym z faktu prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu oraz zażywania środków odurzających. W czasie zajęć wykorzystano symulator zderzeń, alkogogle, prezentacje multimedialne, filmy, ponadto rozdawano foldery, ulotki oraz książki edukacyjne z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym. W ramach wspólnych działań patrolowych Żandarmeria Wojskowa uczestniczyła w zintegrowanych akcjach z Policją, Strażą Graniczną i Strażą Miejską. W trakcie działań wystawiono 10919 patroli: skontrolowano 28594 pojazdów, nałożono 5907 sankcji w tym 1325 mandatów karnych.

6. URZĘDY WOJEWÓDZKIE

Województwo dolnośląskie

Z informacji Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Transportu Drogowego wynika, że w ramach prowadzonej akcji Bezpieczny Autokar „Ferie 2011” oraz „Wakacje 2011”, a także w wyniku codziennych kontroli drogowych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 r. skontrolowano 1202 autokary w tym 1052 należało do przewoźników krajowych a 150 do przewoźników zagranicznych. W wyniku kontroli wystawiono 134 decyzje administracyjne na łączną kwotę 364 850 zł

W trakcie kontroli pojazdów przewożących osoby, zatrzymano za zły stan techniczny pojazdów 154 dowody rejestracyjne. Najczęstszym powodem zastosowania tej sankcji były wycieki płynów eksploatacyjnych, uszkodzone ogumienie, pęknięcia szyby czołowej.

Program profilaktyczno - edukacyjny pn. „Dolnośląska Inspekcja dla Transportu Drogowego” w ramach propagowania wiedzy w zakresie zmian związanych z wykonywaniem przewozów drogowych inspektorzy WITD w każdą środę prowadzą stały dyżur informacyjny. W trakcie trwania dyżurów inspektorzy przeprowadzili około 3600 konsultacji z zainteresowanymi, którzy mogli w ramach rozmowy telefonicznej lub osobistej wizyty w urzędzie zapoznać się z obowiązującymi przepisami prawnymi.

Zaangażowanie Policji w działania edukacyjne:

Działania z wykorzystaniem Busa Profilaktycznego (egzamininy na kartę rowerową, miasteczko ruchu drogowego, konkursy) egzamininy na kartę rowerową połączone z zabawami edukacyjnymi (35 spotkań na terenie województwa), organizacja „Dnia Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego” w SP Nr 71 (udział Dolnośląskiego Kuratora Oświaty, Wicewojewody Dolnośląskiego, Kierownictwa Policji).

Współpraca ze środkami masowego przekazu (dyżury prasowe, poradnictwo i profilaktyka w dziennikach wojewódzkich i lokalnych:

- współtworzenie cyklicznego programu TVP Wrocław – „Żyj bezpiecznie” (5 odcinków),
- współtworzenie produkcji filmowej TVP 4 i Polsat 2 pn. „Drogówka” (18 odcinków),

- współtworzenie audycji motoryzacyjnej w Akademickim Radiu LUZ,
- prasowe debaty redakcyjne,
- udział w produkcji turnieju telewizyjnego dla młodzieży gimnazjalnej MOTOKLASA – 9 odcinków miesiąca (nagrania studyjne) i Wielki Finał (nagranie plenerowe).

Wykorzystanie internetu do propagowania tematyki bezpieczeństwa w ruchu drogowym i kontaktu ze specjalistami ruchu drogowego - udzielono 245 porad.

Współpraca z fundacją „Drogi Na Szóstkę”

- bieżące umieszczanie na portalu internetowym informacji o zagrożeniach, zaistniałych wypadkach oraz utrudnieniach w ruchu drogowym,
- przekazywanie informacji do rozgłośni radiowych oraz innych mediów,
- pozyskiwanie elementów odblaskowych dla dzieci.

Szkolenia nauczycieli wychowania komunikacyjnego (we Wrocławiu, Legnicy, Jeleniej Górze i Wałbrzychu) – 4

Szkolenie osób naruszających przepisy ruchu drogowego – 42 szkolenia.

Organizacja ogólnopolskich turniejów dla dzieci i młodzieży: Motoryzacyjnego i Wiedzy o Bezpieczeństwie w Ruchu Drogowym, realizowane przez: PZMot, Policję, Dolnośląskie Kuratorium Oświaty, WORD-y woj. Dolnośląskiego w 2011 roku po raz pierwszy przeprowadzono turniej Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego dla dzieci niepełnosprawnych (6 czerwca w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym Nr 10 we Wrocławiu).

Edukacja dzieci i młodzieży w związku z rozpoczęciem roku szkolnego:

- **Akcja „Miś Ratownik”** (maskotki dla ofiar wypadków drogowych) – współpraca ze Stowarzyszeniem „Misie Ratują Dzieci”.
- **Organizacja konkursu „Jestem Bezpieczny w Domu, w Szkole i Na Drodze”** – współpraca Policji z Kuratorium Oświaty we Wrocławiu, Strażą Pożarną, Służbą Ratunkową.
- **Współrealizacja programu „Bezpiecznie – chce się żyć”** (seminaria informacyjno – propagandowe) - 5 spotkań (Milicz, Góra, Legnica, Lubin, Kłodzko)

Sudecki Oddział Straży Granicznej przeprowadził w roku 2011:

- 6 akcji „Bus”, których celem było ujawnienie nieprawidłowości w przewozie osób (w szczególności dzieci i młodzieży). W działaniach tych uczestniczyło 18 funkcjonariuszy. W czasie tych akcji skontrolowano 282 osoby i 110 pojazdów (w tym: 51 osobowych, 8 ciężarowych, 3 autobusy, 48 innych pojazdów). Ukarano 3 osoby za nieprawidłowy stan techniczny pojazdów.
- 11 akcji „Truck” zmierzających do ujawnienia i eliminowania nieprawidłowości związanych z wykonywaniem transportu drogowego osób i rzeczy. W działaniach tych brało udział 23 funkcjonariuszy. Podczas przeprowadzonych akcji skontrolowano 81 osób i 146 pojazdów (w tym: 43 osobowe, 52 ciężarowe, 3 autobusy, 48 innych pojazdów). Podczas tych akcji ukarano 8 kierujących (w 5 przypadkach nieprawidłowości dotyczyły stanu technicznego kontrolowanych pojazdów).
- 11 akcji „Bezpieczny weekend” we współdziałaniu z innymi służbami. Były to akcje zmierzające do poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym podczas tzw. „długich weekendów”. W działaniach tych brało udział 18 funkcjonariuszy Sudeckiego Oddziału Straży Granicznej. W trakcie tych akcji skontrolowano 137 osób i 89 pojazdów (w tym: 89 osobowych, 7 ciężarowych, 2 autobusy, 17 innych pojazdów). W trakcie tych akcji ujawniono: 1 osobę kierującą pod wpływem alkoholu, 6 przypadków przekroczenia prędkości oraz 3 inne wykroczenia za które funkcjonariusze Straży Granicznej ukarali kierujących.
- 26 innych akcji, których głównym celem było bezpieczeństwo w ruchu drogowym („Bezpieczne ferie”, „Bezpieczna droga do szkoły”). W działaniach tych wzięło udział 63 funkcjonariuszy, którzy skontrolowali 550 osób i 345 pojazdów (w tym: 256 osobowych, 24 ciężarowe, 6 autobusów, 59 innych pojazdów). W trakcie tych działań zatrzymano 1 osobę, 11 osób ukarano. Ujawniono 2 przypadki prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu (sprawców według właściwości przekazano Policji).
- 3 akcje kontrolne „Prędkość” we współdziałaniu z Policją, ukierunkowane na przestrzeganie ograniczeń prędkości. W działaniach tych brało udział 5 funkcjonariuszy Sudeckiego Oddziału Straży Granicznej. W ramach tych działań skontrolowano 24 osoby i 23 pojazdy osobowe.
- 9 akcji kontrolnych „Alkohol i narkotyki”, których głównym celem było ujawnienie i wyeliminowanie z ruchu kierujących pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających

(narkotyków). W działaniach tych wzięło udział 18 funkcjonariuszy Straży Granicznej. Kontrolą w tych działaniach objęto 233 osoby i 143 pojazdy (w tym: 113 osobowych, 9 ciężarowych, 3 autobusy i 18 innych pojazdów).

- 7 akcji „Pasy” polegających na egzekwowaniu stosowania się kierujących i pasażerów do obowiązku jazdy w pasach bezpieczeństwa oraz przewozu dzieci w stosownych urządzeniach. W działaniach tych brało udział 10 funkcjonariuszy. Kontrolą objęto 90 osób i 54 pojazdy (w tym: 28 osobowych, 7 ciężarowych, 2 autobusy, 17 innych pojazdów).
- 1 akcję „Niechronieni uczestnicy ruchu” ukierunkowaną na bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów. W akcji tej brało udział 3 funkcjonariuszy. Podczas niej skontrolowano 63 osoby i 23 pojazdy (w tym: 13 osobowych i 10 innych pojazdów/jednośladów).

Województwo kujawsko-pomorskie

W województwie kujawsko-pomorskim bezpieczeństwo w ruchu drogowym promowane jest głównie dzięki wyłonionym do dofinansowania projektom.

Projekt **„Widoczna Gmina”** realizowany jest wspólnie z Komendą Wojewódzką Policji w Bydgoszczy oraz ratownikami medycznymi, której głównym celem jest przekazanie wiedzy na temat zagrożeń na drogach, udzielania pierwszej pomocy, ale przede wszystkim potrzeby noszenia elementów odblaskowych, zwłaszcza przez najmłodszych uczestników ruchu drogowego. W ramach ww. projektu na terenie całego województwa prowadzone są zajęcia promocyjno-edukacyjne dla dzieci klas 1-3 szkół podstawowych z bezpieczeństwa ruchu drogowego wspólnie wykonywane przez pracownika Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego K-PUW w Bydgoszczy, funkcjonariusza Policji Komendy Wojewódzkiej Policji w Bydgoszczy oraz ratowników medycznych. Podczas zajęć do dyspozycji dzieci i młodzieży jest furgon profilaktyczno-edukacyjny, który jest wyposażony w sprzęt umożliwiający przeprowadzanie różnego rodzaju konkursów z zakresu Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego. Znajdują się w nim m.in.: rowery, kaski ochronne, odblaskowe kamizelki ostrzegawcze, plansze dydaktyczne, rowerowy tor przeszkód, zestaw mini znaków drogowych, a także zdalnie sterowana przenośna sygnalizacja świetlna. Wspólne działania przyczyniły się do poprawy świadomości nie tylko wśród dzieci, ale także dorosłych co do słuszności „bycia widocznym” na drodze. Od początku trwania akcji rozdysponowano już kilka tysięcy kamizelek odblaskowych. Udział w przedsięwzięciu zgłosiło już 25 jednostek samorządu terytorialnego z obszaru województwa kujawsko-pomorskiego.

Kolejnym działaniem prewencyjnym jest realizowany projekt: **„Odpowiedzialny Młody Kierowca”**, który wpisuje się w realizację rządowego programu ograniczania przestępczości i społecznych zachowań *„Razem bezpieczniej”*. Jego celem jest ograniczenie liczby wypadków i zdarzeń drogowych spowodowanych przez młodych kierowców, którzy stwarzają zagrożenie nie tylko dla siebie, ale przede wszystkim dla innych uczestników ruchu drogowego.

Projekt realizowany jest wspólnie z Wydziałem Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Bydgoszczy w ramach prowadzonych, przez Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, działań na rzecz propagowania bezpieczeństwa w ruchu drogowym na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego.

Program skierowany jest do młodych kierowców w wieku 18-25 lat i ma na celu kształtowanie prawidłowych postaw - świadomego i kulturalnego młodego uczestnika ruchu drogowego, respektującego prawo i szanującego prawa innych uczestników tego ruchu. Ma także upowszechniać zasady ratownictwa medycznego i udzielania pierwszej pomocy. W ramach realizacji projektu została wydana płyta edukacyjna zawierająca m.in. film z wypadków drogowych z udziałem młodych kierowców, skutki tych wypadków, udział służb ratowniczych: straż pożarna i pogotowie ratunkowe oraz instruktaż udzielania pomocy przedmedycznej.

Płyta zostanie przekazana zainteresowanym instytucjom znajdującym się na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, w tym:

- wszystkich szkół średnich, które w ramach zajęć edukacyjnych zapewniają prawo jazdy,
- ośrodków szkolenia kierowców z wykorzystaniem podczas zajęć dydaktycznych,
- Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego z przeznaczeniem dla młodych kierowców, którzy uczestniczą w organizowanych przez WORD szkoleniach dla osób naruszających przepisy ruchu drogowego.

Zadania są realizowane przy współpracy Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy i Komendy Wojewódzkiej Policji w Bydgoszczy i współudziale zainteresowanych podmiotów, takich jak:

Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego, Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy, Uczelni, Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu, mediów oraz szkół nauki jazdy.

Województwo lubelskie

W 2011 roku na terenie województwa lubelskiego w celu zapewnienia bezpieczeństwa na drogach, eksploatowanych było 18 wideorejestratorów nieoznakowanych oraz 4 radiowozy oznakowane. Ponadto na terenie województwa lubelskiego zorganizowano i przeprowadzono 34 wzmożone działania wojewódzkie, w których udział brali funkcjonariusze innych służb: Straży Miejskiej, Straży Granicznej, Żandarmerii Wojskowej i Inspekcji Transportu Drogowego.

Policjanci ruchu drogowego przy współpracy z przedstawicielami Polskiego Związku Motorowego, Automobilklubów, Kuratorium Oświaty, zorganizowali:

- XXXIV Finał Wojewódzki Edycji Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy o Bezpieczeństwie Ruchu Drogowego dla uczniów szkół podstawowych,
- XXXIV Finał Wojewódzki Edycji Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy o Bezpieczeństwie Ruchu Drogowego dla uczniów szkół gimnazjalnych,
- XV Finał Wojewódzki Ogólnopolskiego Turnieju Motoryzacyjnego.

W miesiącu maju i sierpniu 2011 r. prowadzono seminaria **„Bezpiecznie chce się żyć”**, promujące bezpieczeństwo w ruchu drogowym oraz przypominające przepisy i zasady bezpiecznego korzystania z dróg.

Policjanci Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji wspólnie ze Związkiem Pracodawców Polski Przemysł Spirytusowy w Galerii OLIMP w Lublinie, przeprowadzili kampanię **„Piłeś? Nie jedź!”**.

W maju, czerwcu oraz lipcu 2011 roku Wydział Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji wspólnie z klubem motocyklowym **„Moto-sekcja”** z Lublina, realizował cykl szkoleń dla motocyklistów na Torze Lublin.

- Kontynuowano prowadzenie ogólnopolskiej kampanii „Bezpieczna Droga z Radami Sponge Boba”.
- Wydział Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji wspólnie z Wojewódzkim Ośrodkiem Ruchu Drogowego w Lublinie kontynuował kampanię promującą bezpieczeństwo dzieci na drodze pn. **„JESTEŚ WIDOCZNY, JESTEŚ BEZPIECZNY”**,

W trosce o bezpieczeństwo dzieci, we wrześniu i październiku 2011 firma Statoil Polska wspólnie z policjantami ruchu drogowego przeprowadziła działania **„Bezpieczeństwo dziecka na drodze do szkoły”**.

W 2011 roku inspektorzy Wojewódzkiego Inspektoratu Transportu Drogowego w Lublinie prowadząc kontrole pojazdów każdorazowo sprawdzali przestrzeganie przez kierujących przepisów ustawy o transporcie drogowym, ustawy Prawo o ruchu drogowym i aktów wykonawczych wydanych na jej podstawie, spełnianie przez eksploatowane pojazdy warunków technicznych oraz posiadanie wymaganego wyposażenia, przestrzeganie okresowych ograniczeń i zakazów ruchu niektórych pojazdów po drogach, badanie trzeźwości kierujących kontrolowanymi pojazdami, prawidłowe wykonywanie przewozów: osób, towarów niebezpiecznych, szybko psujących się artykułów spożywczych oraz żywych zwierząt.

Uwzględniając potrzeby współpracujących podmiotów, organów samorządu terytorialnego, stowarzyszeń, mediów, samych przewoźników a także pasażerów, WITD podjął i przeprowadził działania obejmujące kontrolę pojazdów wykonujących przewozy dzieci i młodzieży udających się na wypoczynek w okresie trwania ferii zimowych, kontrole drogowe na drogowym przejściu granicznym w Koroszczynie pn. „Koroszczyń 48h”, pomiary masy własnej autobusów należących do przewoźników obsługujących linie regularne na obszarze województwa. Przedmiotem kontroli była weryfikacja zapisów w dowodach rejestracyjnych ze stanem faktycznym, stwierdzonych po przeprowadzonym ważeniu pojazdu, działania kontrolne w okresie wypoczynku letniego pn. „Bezpieczny autokar 2011”, które miały na celu poprawę stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego w okresach wzmożonych wyjazdów na wypoczynek.

Przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej w Lublinie prowadzili działania wraz z Inspektorami Ruchu Drogowego. W ramach tych czynności uczestnikom ruchu drogowego rozdano plakaty, ulotki, foldery uświadamiające uczestników o skutkach spożywania alkoholu, używania narkotyków, czy też konsekwencjach wypadków drogowych oraz prezentowano symulator zderzeń.

Województwo łódzkie

Jednym z podjętych przedsięwzięć w zakresie poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym w województwie łódzkim było przeprowadzenie symulacji wypadku na przejeździe kolejowym

w Koluszkach zorganizowane w ramach Międzynarodowego Dnia Bezpieczeństwa na Przejazdach Kolejowych oraz kampanii społecznej **„Bezpieczny Przejazd – Zatrzymaj się i żyj”**. Większość wspólnych działań patrolowych służb kolejowych, Policji oraz Straży Granicznej, Służby Celnej wykonano w ramach Nieetatowego Wojewódzkiego Zespołu ds. Bezpieczeństwa na Obszarach Kolejowych. W ramach nadzoru i organizacji ruchu w zakresie bezpieczeństwa, służby łódzkiego oddziału Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad realizowały zadania, których celem było utrzymanie odpowiedniego standardu oznakowania pionowego i poziomego, odnowy warstwy ścieralnej, budowy lewoskrętów, azyli przy przejściach dla pieszych oraz przebudowy zatok autobusowych znajdujących się na drogach krajowych. W ramach współpracy z Policją inspektorzy Wojewódzkiej Inspekcji Transportu Drogowego w Łodzi wzięli udział w działaniach kontrolno – profilaktycznych takich jak: **„TRUCK”, „BUS”, „Prędkość”, „Bezpieczny weekend”, „Akcja Gimbus”, „Trasa E-30”** itp. Kontrole dotyczyły głównie stanu technicznego pojazdów oraz pracy kierowców w zakresie wynikającym z przestrzegania ustawy o ruchu drogowym oraz ustawy o transporcie drogowym.

Województwo małopolskie

W 2011 roku przeprowadzono etapy miejskie/powiatowe i wojewódzkie turniejów wiedzy o bezpieczeństwie w ruchu drogowym: Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym (dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych) i Ogólnopolskiego Młodzieżowego Turnieju Motoryzacyjnego (dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych). Turnieje cieszyły się dużą popularnością – począwszy od eliminacji szkolnych, wzięło w nich udział ponad 30 tysięcy uczniów.

Ponadto przeprowadzono finał centralny Ogólnopolskiego Młodzieżowego Turnieju Motoryzacyjnego (dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych), który odbył się w Gimnazjum Nr 3 w Myślenicach. W finale centralnym brały udział drużyny szkół ponadgimnazjalnych, które zajęły I miejsca w eliminacjach wojewódzkich tj. 16 najlepszych trzyosobowych drużyn (48 uczniów) z całej Polski.

W styczniu i lutym 2011 roku zostały przeprowadzone policyjne działania **„Bezpieczne ferie 2011”**. Z uwagi na wzrost zagrożenia bezpieczeństwa na drogach dojazdowych, przede wszystkim na „Zakopiance” i drogach alternatywnych oraz pozostałych drogach tranzytowych województwa, zostały zwiększone siły policyjne.

Zostały przeprowadzone wzmożone akcje policyjne ukierunkowane przede wszystkim na kompleksową kontrolę autokarów przewożących dzieci i młodzież.

Dodatkowo w lokalnych środkach masowego przekazu ogłoszony został apel do przewoźników, aby przed wyjazdami ze zorganizowanymi grupami dzieci i młodzieży dokonali przeglądu technicznego pojazdów w stacjach kontroli niezależnie od posiadanych aktualnych badań.

Weryfikacja prawidłowości przewozu dokonywana była także na głównych trasach Małopolski, przede wszystkim na drogach dojazdowych do miejsc zimowego wypoczynku. Kontrole prowadzone były we współpracy z Inspekcją Transportu Drogowego m.in. na wspólnych punktach kontrolnych, gdzie policjanci i inspektorzy weryfikowali przestrzeganie przez kierujących autobusami przepisów ruchu drogowego i przepisów regulujących transport drogowy - w tym dopuszczalnej prędkości jazdy oraz czasu pracy kierowcy. Liczba zgłaszanych kontroli autokarów, co roku jest bardzo duża, dlatego od początku wakacji w Krakowie, Tarnowie i Nowym Sączu zorganizowano stałe punkty sprawdzania autobusów.

Oprócz działań kontrolnych policjanci w czasie ferii prowadzili nasiloną działalność profilaktyczną w miejscach zorganizowanego zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży. Współpracowali w tym zakresie z organizatorami ferii, przedstawicielami oświaty, samorządami lokalnymi i innymi instytucjami zainteresowanymi bezpieczeństwem wypoczywającej młodzieży. W ramach takiej współpracy policjanci przeprowadzili z wypoczywającymi dziećmi 401 spotkań, pogadanek edukacyjnych z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Przez cały okres ferii na bieżąco współpracowano z mediami, co zaowocowało 45 wystąpieniami w środkach masowego przekazu. Ponadto na stronach internetowych Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie opublikowano wykaz objazdów i tras alternatywnych do Zakopanego, informacje o najpoważniejszych zagrożeniach w ruchu oraz zasady bezpiecznego podróżowania.

Małopolska Policja w okresie letnim prowadziła na terenie całego województwa działania pn. **„Bezpieczne Wakacje 2011”**.

Policja nasiliła w okresie wakacyjnym kontrole w zakresie zapinania pasów bezpieczeństwa przez wszystkich podróżnych w pojeździe oraz przewożenia dzieci w fotelikach ochronnych. Kontrole ujawniły 8338 przypadków niestosowania się do obowiązku jazdy w zapiętych pasach bezpieczeństwa i 105 przypadków niewłaściwego przewozu dzieci. Kontynuowano zaostrzoną procedurę kontrolną polegającą na

każdorazowym sprawdzaniu stanu trzeźwości kierującego podczas kontroli drogowej. Pozwoliło to na ujawnienie i wyeliminowanie z ruchu 2170 nietrzeźwych kierujących.

Prowadzone działania „Bezpieczne wakacje” mają charakter wielopodmiotowy - podczas nich podjęta jest współpraca z przedstawicielami władz oświatowych, samorządami, organizatorami wypoczynku oraz innymi instytucjami i organizacjami, m.in. Inspekcją Transportu Drogowego, Strażą Miejską, Państwową Strażą Pożarną, Strażą Graniczną, Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Środowiska, Stacjami Diagnostycznymi. Działania kontrolne uzupełniane są aktywną działalnością informacyjno – edukacyjną, polegającą na ścisłym współdziałaniu ze środkami masowego przekazu. Zaowocowało to 72 wystąpieniami w mediach. Podjęte zostały również akcje edukacyjne, w sumie zrealizowano ponad 550 takich spotkań.

W związku ze zwiększonym zagrożeniem bezpieczeństwa dzieci i młodzieży na początku nauki szkolnej małopolska Policja przeprowadziła wzmoczone działania **„Bezpieczna droga do szkoły”**. Działania prowadzone były w pierwszych dwóch tygodniach nowego roku szkolnego, tj. ich głównym celem było zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom poruszającym się drogami, po okresie wakacyjnego „luzu” oraz nauka bezpiecznego zachowania się na ruchliwych drogach, którymi dzieci udają się do szkoły.

W ramach działań zmierzających do poprawy bezpieczeństwa na drogach Małopolski, Wydział Ruchu Drogowego KWP w Krakowie i Gazeta Krakowska wraz z Małopolskim Ośrodkiem Ruchu Drogowego w Krakowie, a także ze Stowarzyszeniem Pomocy Poszkodowanym w Wypadkach i Kolizjach Drogowych **„Alter Ego”**, PZU S.A oraz z Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad. Opracowano artykuły, które ukazywały się w Gazecie Krakowskiej i były poświęcone bezpieczeństwu na drodze, a dotyczyły m.in. nadmiernej prędkości, pieszych, młodych kierowców, nietrzeźwych kierujących. Z myślą o najmłodszych uczestnikach ruchu drogowego do gazety były dołączone „dzienniczki ucznia”, w których były umieszczone porady jak zachować się na drodze. Ponadto ogłoszono konkurs plastyczny dla dzieci, który był skierowany do całych klas jak i indywidualnych uczniów – zakończenie konkursu nastąpiło w październiku.

Od lat małopolska Policja i Wojewódzka Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego na początku roku szkolnego prowadzą akcję polegającą na przekazywaniu uczniom klas pierwszych szkoły podstawowej elementów odblaskowych. Akcja odblaskowa 2011 roku nieco zmieniła swój charakter – po raz drugi przybrała formę otwartego konkursu pn. **„Odblaskowa szkoła”** skierowanego do wszystkich szkół podstawowych znajdujących się na terenie województwa małopolskiego. Organizatorami tej formuły akcji byli Małopolska Wojewódzka Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, Wydział Ruchu Drogowego KWP w Krakowie oraz Małopolskie Kuratorium Oświaty, a wspierali ją Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego i Małopolski Urząd Wojewódzki.

W ramach akcji **„Bezpieczna Droga”**, na łamach Gazety Krakowskiej przez pierwsze dwa tygodnie września 2011 r. ukazywały się artykuły, w których czytelnicy mogli m.in. uzyskać ważne informacje na temat zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym, jak unikać zagrożeń na drodze, a także jakie prawa ma ofiara wypadku.

Ponadto do jednego z wydań gazety dołączony był **„dzienniczek ucznia”**, z którego dzieci mogły nauczyć się ważnych znaków drogowych, a kreskówkowe postacie podpowiadały jak zachowywać się na drodze. Natomiast do kolejnego wydania dołączona była płyta edukacyjna CD **„Bezpieczne dzieci”** z kolorowymi planszami i gramy gdzie dzieci mogły sprawdzić swoją znajomość znaków drogowych.

Województwo mazowieckie

W województwie mazowieckim w trakcie trwania ferii zimowych oraz wakacji, w okresie wzmoczonego ruchu turystycznego, prowadzone były działania polegające na tworzeniu statycznych posterunków kontrolnych na parkingach dla autobusów i dokonywaniu kontroli ich stanu technicznego. Niezależnie od prowadzonych inicjatyw organizowano również szereg spotkań i imprez o charakterze profilaktycznym i edukacyjnym jak: **„Alkohol i narkotyki”, „Pasy”, „Prędkość”, „Niechronieni”, „Bezpieczny Niechroniony”, „Bezpieczna droga do szkoły” oraz „Bezpieczny wypoczynek dzieci i młodzieży”**.

Województwo opolskie

W celu poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym w każdym miesiącu w województwie opolskim organizowano wzmoczone działania policjantów ukierunkowane na:

- ujawnianie kierujących przekraczających dozwolone prędkości jazdy - akcja pn. **„Prędkość”**,
- przestrzeganie zakazu kierowania pojazdami pod wpływem alkoholu lub środków działających podobnie do alkoholu - działania pn. **„Alkohol i narkotyki”, „Narkotyki”, „Trzeźwy poranek”, „Dyskoteka”**,

- egzekwowanie przestrzegania stosowania przez kierujących i pasażerów urządzeń biernego bezpieczeństwa (pasy bezpieczeństwa i foteliki do przewozu dzieci) - działania „**Pasy**”,
- egzekwowanie od pieszych i rowerzystów znajomości przepisów ruchu drogowego oraz właściwych relacji pomiędzy nimi, a kierującymi pojazdami silnikowymi – działania „**Niechronieni uczestnicy ruchu drogowego**”,
- pełnienie przez policjantów służby w ramach „Dynamicznego nadzoru nad ruchem drogowym” pojazdami wyposażonymi w wideo rejestratory, które poruszały się na wyznaczonych trasach przebiegających przez teren sąsiadujących jednostek policji,
- prowadzenie działań, w okresach wzmożonego ruchu na drogach, zmierzających do eliminowania zachowań patologicznych w ruchu drogowym - działania „**Bezpieczny weekend**”, „**Bezpieczne ferie**”, „**Bezpieczne wakacje**”, „**Bezpieczna droga do szkoły**”, „**Bezpieczna trasa**”.

W celu usprawnienia działań z zakresu kontroli technicznej pojazdów, zintensyfikowano kontrolę przewoźników poprzez cykliczne prowadzenie działań: pn. „**Bus**”, których celem było ujawnianie i eliminowanie nieprawidłowości występujących w przewozie osób, szczególnie dzieci i młodzieży oraz pn. „**Truck**”, których celem było ujawnianie i eliminowanie nieprawidłowości związanych z wykonywaniem transportu drogowego osób i rzeczy.

Funkcjonariusze Śląskiego Oddziału Straży Granicznej w ramach akcji „Bezpieczne ferie”, „Bezpieczne wakacje”, włączyli się czynnie, samodzielnie bądź z Policją i Inspekcją Transportu Drogowego, w kontrole autokarów turystycznych. Kontrole prowadzono pod kątem stanu technicznego pojazdów, trzeźwości kierowców oraz posiadanych kwalifikacji i uprawnień.

W celu edukacji najmłodszych uczestników ruchu drogowego policjanci ruchu drogowego wspierani policjantami prewencji, prowadzili na terenach szkół podstawowych oraz przedszkoli akcję „**Bezpieczna droga do szkoły**”. Dodatkowo w ramach tych działań policjanci przeprowadzali kontrole właściwego oznakowania przejść dla pieszych, kontrolę respektowania zasad i przepisów ruchu drogowego przez kierujących i pieszych w rejonach szkół i przedszkoli. Ponadto podczas realizacji akcji „**Bezpieczny rowerzysta**” dzielnicowi i funkcjonariusze Wydziału Ruchu Drogowego przeprowadzili szereg spotkań z dziećmi na temat szeroko pojętego bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Zasadniczą jednak formą aktywności Policji, była ogólnopolska kampania społeczna pn. „**Bezpieczna Droga z Radami Sponga Boba**”.

We współpracy ze Strażą Ochrony Kolei uczestniczono w działaniach na rzecz poprawy bezpieczeństwa na przejazdach kolejowych w ramach kampanii pn. „**Bezpieczny przejazd. Zatrzymaj się i żyj**”.

Warto również wspomnieć o akcjach profilaktycznych realizowanych przez wybrane jednostki. Po raz kolejny na szczególną uwagę zasługuje akcja „**Rowerem bezpiecznie do celu**”, prowadzona na przełomie czerwca – września 2011 r. przez Komendę Powiatową Policji w Oleśnie, której głównym zadaniem było uzyskanie poprawy bezpieczeństwa wśród rowerzystów, propagowanie stosowania przepisów ruchu drogowego, zwracanie uwagi na prawidłowe oświetlenie i wyposażenie rowerów.

W ramach poprawy bezpieczeństwa na terenie powiatu strzeleckiego nawiązano współpracę z Katolickim Stowarzyszeniem „**Civitas Christiana**” i realizowano projekt rekomendowany przez Kurię Opolską pn. „**Święty Krzysztof-kultura i bezpieczeństwo na drodze**”. Podczas tego przedsięwzięcia propagowano zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym, ponadto z ambony kościelnej podczas mszy policjant przeprowadził prelekcję na temat bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Ponadto oznakowano 32 rowery.

Komenda Miejska Policji w Opolu po raz trzeci realizowała na terenie Opola kampanię społeczną pn. „**Prowadzę-jestem trzeźwy**”, skierowaną do kierowców oraz pasażerów, w ramach której kontrolowano kierujących pod względem trzeźwości, rozdawano breloczki i ulotki, a w autobusach komunikacji miejskiej rozwieszono plakaty kampanijne.

Jednostka ta współorganizowała również turniej rowerowy dla uczniów klas IV szkół podstawowych „Jeżdżę bezpiecznie!” mający na celu sprawdzenie: wiedzy z zakresu bezpieczeństwa i zasad poruszania się rowerem, znajomości zasad postępowania w przypadku zaistnienia zdarzenia wymagającego udzielenia pierwszej pomocy oraz poruszania się na rowerze po specjalnie w tym celu przygotowanym torze rowerowym.

Kuratorium Oświaty w Opolu w ramach działań edukacyjnych promowało konkurs na plakat popularyzujący ideę braku akceptacji dla przekraczania dozwolonej prędkości organizowany przez Krajową Radę Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w ramach kampanii społecznej pn. „**Prędkość zabija. Włącz myślenie**” oraz program Renault pn. „**Bezpieczeństwo dla wszystkich**” na rzecz ochrony dzieci w ruchu drogowym w Polsce, a także ogólnopolską akcją pn. „**Wypadki na drogach – porozmawiajmy**”.

Województwo podkarpackie

Dzięki wsparciu z Unii Europejskiej do policjantów Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie trafił specjalistyczny furgon przeznaczony do działań profilaktyczno-edukacyjnych. Samochód jest wykorzystywany m.in. do nauczania zasad i przepisów ruchu drogowego oraz kształtowania nawyków prawidłowego zachowania w ruchu drogowym wśród najmłodszych.

W celu dalszej poprawy stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz na terenach kolejowych prowadzono wzmożone działania kontrolno-prewencyjne.

W 2011 roku przeprowadzono 1852 wspólnych patroli Straży Ochrony Kolei i Policji w pociągach i na dworcach na terenie całego województwa w których brało udział 1918 policjantów.

Ponadto policjanci podkarpackcy wspólnie z innymi uprawnionymi podmiotami brali udział m.in. w następujących działaniach:

- „BUS”, „TRUCK” działania kontrolno – prewencyjne w zakresie kontroli autobusów, autokarów i samochodów ciężarowych,
- „ALKOHOL I NARKOTYKI” oraz „TRZEŻWY PORANEK”, których celem było wyeliminowanie z dróg zagrożenia ze strony kierowców decydujących się na jazdę pod wpływem alkoholu lub środków odurzających,
- „NIECHRONIENI UCZESTNICY RUCHU DROGOWEGO” oraz „PIESZY” skierowane na ograniczanie liczby wypadków z udziałem pieszych,
- „FERIE”, „BEZPIECZNE WAKACJE”, „BEZPIECZNA DROGA DO SZKOŁY”, „ROWEREM BEZPIECZNIE DO CELU” skierowane na podniesienie poziomu bezpieczeństwa najmłodszych.

Województwo podlaskie

Działania w ramach priorytetu „Bezpieczeństwo w ruchu drogowym” realizowane są przez Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego w Białymstoku.

W 2011 r. Podlaski Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego w Białymstoku przeprowadził 9924 kontrole drogowe, w tym skontrolowano 999 pojazdów należących do przewoźników krajowych i 8925 pojazdów należących do przewoźników zagranicznych. Podczas powyższych kontroli, stwierdzono ogółem 16097 naruszeń z zakresu ustawy o transporcie drogowym.

W ramach przeprowadzonych działań kontrolnych inspektorzy sprawdzali także stan techniczny pojazdów ciężarowych i autokarów. W efekcie skontrolowano 9731 pojazdów.

Akcja „**Bezpieczny Autokar**” jest całoroczną, ogólnopolską akcją prowadzoną pod patronatem Głównego Inspektora Transportu Drogowego. Jej celem jest poprawa bezpieczeństwa podróżujących autokarami po drogach naszego kraju. Polega na kontroli autobusów i autokarów w zakresie stanu technicznego oraz czasu pracy kierowcy. W omawianym okresie sprawdzono 911 tego typu przewozów, w tym 151 krajowych i 760 zagranicznych.

W okresie od czerwca do końca sierpnia 2011 r. Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego w Białymstoku uczestniczył w działaniach pod nazwą „**Bezpieczny autokar – wakacje 2011**”. Jest to również ogólnopolska akcja, nakierowana na kontrole przewozu dzieci i młodzieży wyjeżdżającej na odpoczynek wakacyjny. Wynikiem przeprowadzonych działań kontrolnych jest sprawdzenie 5 przewozów i wydanie 4 decyzji o ukaraniu, za nie wyposażenie kierowcy w odpowiednie dokumenty.

Od roku 2011 Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego w Białymstoku uczestniczy w działaniach kontrolno-profilaktycznych na rzecz poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym, organizowanych przez Policję. Akcje kontrolne prowadzono pod nazwą „**BUS**” i „**TRUCK**”.

Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego w Białymstoku wyszedł z inicjatywą przeprowadzenia skoordynowanych kontroli mających na celu wyeliminowanie przeciążonych przewozów niszczących infrastrukturę drogową oraz kształtowanie świadomości wśród kierowców o konieczności przestrzegania przepisów ruchu drogowego i ustawy o drogach publicznych. Przeprowadzono wspólne działania kontrolne pod nazwą „**Drogołamacz**”. W akcji wzięli udział inspektorzy z Podlaskiego, Mazowieckiego i Warmińsko-Mazurskiego Inspektoratu Transportu Drogowego. Polega na wzmożonych kontrolach trzeźwości kierowców pojazdów ciężarowych pow. 3,5 t dmc.

We wrześniu ub. r. Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego w Białymstoku po raz kolejny przeprowadził wzmożone kontrole dowozu dzieci do szkół. W czasie działań kontrolnych sprawdzono 38 tego typu autobusów.

Do realizacji zadań w ramach poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym włączyły się również Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego w Białymstoku, Łomży i Suwałkach podejmując działania **promocyjno-edukacyjne** w ramach programu „Razem bezpiecznie”. Dzięki funduszom pochodzącym z programu:

- Utworzono i wyposażono Gminne Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego.
- Dofinansowano projekty **„Bezpieczne poruszanie się zimą po drogach”, „Ferie z Panem Bogiem”**, które włączają się edukację dzieci i młodzieży celem wypracowania umiejętności unikania zagrożeń w trakcie zimowego wypoczynku.
- Zrealizowano program **„Widoczny tornister”**- w ramach akcji Funkcjonariusze Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji w Łomży wraz z pracownikami Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Łomży przygotowali i przekazali dzieciom – tornistry z odbłaskami.
- Przeprowadzono szkolenie kadr Biura Ruchu Drogowego oraz pracowników obsługujących przejazdy kolejowe.
- Kontynuowano działania w ramach akcji **„Egzamin na drodze 2011”**.
- Kontynuowano akcję **„Zapnij pasy”**.
- Przeprowadzono Turniej Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego i Turniej Motoryzacyjny.
- Włączono się do kampanii społecznych promujących bezpieczne zachowania wśród uczestników ruchu drogowego. Centra Handlowe Auchan, zostały poproszone przez Ministerstwo Infrastruktury o pomoc w organizacji akcji dla dzieci z bezpieczeństwem ruchu drogowego wraz z możliwością zdobycia kart drogowych. Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Białymstoku w czerwcu 2011 r. wsparł ww. inicjatywę organizacją na terenie Centrum Handlowego Auchan – Hetmańska w Białymstoku, mobilnego miasteczka ruchu drogowego, na terenie którego dzieci miały możliwość skorzystania z praktycznych porad dotyczących bezpiecznego zachowania w ruchu drogowym, sprawdzenia wiedzy teoretycznej z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym jak również wypróbowania umiejętności poruszania się po mobilnym miasteczku ruchu drogowego.
- Przeprowadzono akcję **„Bezpieczne wakacje; Instruktor Podlasia 2011”**. Przed Teatrem im. Aleksandra Węgierki w Białymstoku Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Białymstoku wziął udział w cyklicznej imprezie, której głównym inicjatorem jest Społeczne Stowarzyszenie Szkolenia Kierowców w Białymstoku.
- Dofinansowano działania Straży Miejskiej. Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Białymstoku mając na uwadze poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz skuteczność działań profilaktyczno-edukacyjnych, w lutym 2011 r. wyposażył Straż Miejską w Białymstoku w elementy wyposażenia Mobilnego Miasteczka Ruchu Drogowego – sygnalizator świetlny 3-komorowy, mini znaki drogowe. W/w materiały są wykorzystywane do przekazywania podstawowych zasad bezpiecznego poruszania się po drodze i utrwalania poprzez zabawę i ćwiczenia wiedzy dotyczącej bezpiecznego przechodzenia przez jezdnię. Miasteczko ma być również udostępniane do przeprowadzania egzaminów na kartę rowerową.
- Przeprowadzono akcję **„Bezpieczne ferie 2011”** projekt zakłada edukację dzieci i młodzieży celem wypracowania umiejętności unikania zagrożeń w trakcie zimowego wypoczynku i przewiduje udział WORD w Białymstoku w imprezach i spotkaniach z dziećmi przebywającymi na koloniach i półkoloniach.
- Przeprowadzono akcję **„Wakacje 2011”** - nad zalewem Siemianówka odbył się festyn inaugurujący rozpoczęcie „Wakacji 2011”, którego adresatami były dzieci w wieku przedszkolnym z terenu gminy Michałowo. Impreza została zorganizowana przez Wydział Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji. Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Białymstoku również włączył się w akcję poprzez zapewnienie materiałów odblaskowych i gadżetów o tematyce brd.
- Zorganizowano kampanię **„Bezpieczny przedszkolak 2011”**. W Przedszkolu Samorządowym Nr 35 w Białymstoku odbył się Międzyprzedszkolny Turniej Wiedzy pt. **„Bezpieczny Przedszkolak”**. Głównym celem Turnieju jest wzbogacanie wiedzy dzieci w wieku przedszkolnym, na temat środków komunikacji, zasad korzystania z nich oraz kształtowanie umiejętności świadomego przestrzegania zasad ruchu drogowego - dziecko jako pieszy oraz jako użytkownik wszelkich środków transportu: rower, samochód, pociąg.
- Kontynuowano akcję **„Bezpieczna droga do szkoły / domu”**. przy zaangażowaniu funkcjonariuszy Policji. Podstawowym jej celem jest zwiększenie bezpieczeństwa dzieci poruszających się po drogach poprzez wyposażenie ich w elementy odblaskowe.
- Prowadzono szkolenie osób nadzorujących bezpieczne przejście dzieci przez jezdnię (strażnicy szkolni), w wyznaczonym miejscu. Szkolenie organizowane i prowadzone przez Dział Szkoleń WORD

w Białymstoku w ciągu roku kalendarzowego, w miarę zapotrzebowania zgłoszonego przez Urzędy Miast i Gmin, Szkoły itp.

- Przeprowadzono **Praktyczny Kurs Ratowania Życia**. Kurs organizowany i prowadzony przez Dział Szkoleń Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Białymstoku w miarę zapotrzebowania w ciągu roku kalendarzowego, przeznaczony jest dla osób, które nie są związane zawodowo z medycyną. Na podstawie złożonych wniosków w 2011 r. Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Białymstoku przeszkolił nieodpłatnie funkcjonariuszy Policji, Służby Celnej oraz wychowawców grup przedszkolnych.
- Przeprowadzono akcję **„Uwaga przejście”**. Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Białymstoku realizował akcję, w partnerstwie z Wydziałem Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji w Białymstoku i Zakładem Karnego w Białymstoku. Założeniem akcji było przeszkolenie, z zakresu kierowania ruchem na drodze, osób skierowanych z Zakładu Karnego, odbywających karę aresztu z tytułu popełnienia wykroczeń i drobnych przestępstw drogowych.

Do realizacji przedsięwzięć z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego włączył się czynnie Podlaski Oddział Straży Granicznej, który wspólnie z Policją, Służbą Celną i Inspekcją Transportu Drogowego przeprowadził działania nakierowane na stworzenie podstaw do prowadzenia skutecznych przedsięwzięć na rzecz ochrony pieszych, kształtowania bezpiecznych zachowań uczestników ruchu oraz zmniejszenia skutków i konsekwencji wypadków drogowych. W ramach tego programu przeprowadzono 418 działań kontrolnych.

W działania włączyły się również zagraniczne służby mundurowe - Wydział Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku przeprowadził wspólne patrole polsko – litewskie – na terenach przygranicznych. Ukierunkowane są one na przeciwdziałanie przestępczości Transgranicznej oraz pozytywnie działają na kierowców obu sąsiadujących krajów.

Patrole i akcje policyjne przeprowadzane są z wykorzystaniem urządzeń do pomiaru hałasu – sonometry- (sezon motocyklowy)- Podczas „Sezonu motocyklowego” – kontynuowana jest „nowa” forma wykorzystania sprzętu specjalistycznego w okresie sezonu letniego polegająca na zintensyfikowaniu działań mających na celu pomiar dopuszczalnego poziomu hałasu motocykli.

W zakresie bezpieczeństwa transportu drogowego, **Starostwa** przeprowadzały na bieżąco kontrolę prawidłowości zastosowania, wykonania, funkcjonowania i utrzymania wszystkich znaków drogowych, urządzeń sygnalizacji świetlnej, urządzeń sygnalizacji dźwiękowej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu wszystkich dróg powiatowych i gminnych. W pierwszym i drugim półroczu 2011 r. dokonano kontroli jakości oznakowania wybranej części dróg. Objazdów dróg dokonano przy współudziale przedstawiciela Zarządcy drogi.

Ponadto Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku w 2011 r. realizowała zadania z zakresu ratownictwa drogowego poprzez doposażenie zespołów ratowniczych ochrony przeciwpożarowej w specjalistyczny sprzęt ratownictwa medycznego i technicznego zgodnie z opracowanym programem.

Województwo pomorskie

W roku 2011 w ramach poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym władze województwa pomorskiego zgłosiły do realizacji **projekt „Kampania Kieruj bez procentów 2011 - edukacja kluczem do zmiany postaw”**, reprezentowany przez Gdańskie Centrum Profilaktyki Uzależnień. Głównym zadaniem tego projektu była poprawa bezpieczeństwa na drogach województwa pomorskiego poprzez działanie mające na celu zmniejszenie liczby kierowców prowadzących pojazdy po spożyciu alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. Kolejnymi projektami, które z programu **„Razem bezpieczniej” otrzymały dofinansowanie w 2011 r.** były:

- **„Policyjna foczka uczy zasad bezpieczeństwa”**, realizowany przez Urząd Miasta w Gdyni;
- **„Sztuka i sport zamiast...- przeciwdziałanie przestępczości wśród młodzieży”**, realizowany przez Urząd Miasta w Kościerzynie.

W celu zapewnienia właściwej realizacji założeń programowych koncentrowano się w szczególności na stałym współdziałaniu i wymianie informacji pomiędzy przedstawicielami Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Oddziału Żandarmerii Wojskowej oraz Straży Granicznej. Służby te współpracują z Wojewodą Pomorskim od początku realizacji tego programu. Przedstawiciele tych służb są kierownikami grup roboczych lub członkami tych grup, biorą udział w spotkaniach programowych podczas których prezentują osiągnięte efekty, a także aktywnie współpracują z organizacjami pozarządowymi we wdrażaniu dofinansowanych w ramach programu projektów.

Województwo śląskie

W województwie śląskim grupa robocza ds. bezpieczeństwa w ruchu drogowym w 2011 r. jako priorytetowe zadanie przyjęła wsparcie realizacji kampanii pn. **„Rok Pieszego”** prowadzonej przez Wydział Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach. Kampanię realizowano pod hasłem **„Trzeci Krok – Rok Pieszego – Rozsądny i Widoczny Pieszy”**. Zasadniczymi elementami kampanii. były trzy obszary:

- profilaktyka i edukacja,
- działania Policji,
- inżynieria ruchu drogowego.

W ramach kampanii współpracowano z Akademią Muzyczną w Katowicach, Wydziałem Radia i Telewizji Uniwersytetu Śląskiego oraz z GDDKiA Oddział Katowice w realizacji kampanii pn. **„Rok Pieszego”**,

- zorganizowano dwa wojewódzkie konkursy wiedzy dla dzieci i młodzieży, dot. bezpieczeństwa w ruchu drogowym (dla laureatów nagrody rzeczowe ufundował Wojewoda Śląski),
- propagowano tematykę bezpieczeństwa użytkowników dróg – za pomocą kartek pocztowych, które obrazem odwoływały się do wyobraźni użytkowników dróg o konieczności przestrzegania przepisów ruchu drogowego. Kartki na rewersie zawierały przesłanie podpisane przez Komendanta Wojewódzkiego Policji i biskupów diecezji woj. śląskiego. Wydrukowane kartki w ilości ponad 70.000 szt. były dystrybuowane za pośrednictwem księży, którzy odczytali w kościołach apel śląskich biskupów w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- wyprodukowano i powielono 10 tys. płyt DVD z filmem edukacyjnym pt. **„Bez powrotu...”**, dot. bezpieczeństwa pieszych uczestników ruchu drogowego (wyprodukowanie i powielanie sfinansował Wojewoda Śląski), w filmie wystąpił m. in. Robert Moskwa,
- zorganizowano konkurs dla dzieci i młodzieży pn. **„Widoczny i Bezpieczny Pieszy”** dot. bezpieczeństwa pieszych uczestników ruchu drogowego - w ramach akcji pn. **„Moda na odblaski”** (nagrody rzeczowe ufundował Wojewoda Śląski).

Odnotowania wymaga fakt istotnej poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym w województwie śląskim, w tym szczególnie w zakresie zdarzeń z udziałem pieszych uczestników ruchu drogowego do których adresowane są prowadzone działania.

Województwo świętokrzyskie

Od stycznia 2011 roku Wojewoda Świętokrzyski wspólnie z Komendą Wojewódzką Policji w Kielcach oraz Wojewódzkim Ośrodkiem Ruchu Drogowego, rozpoczął realizację Kampanii profilaktyczno – edukacyjnej pn. **„Zobacz! Zareaguj! – Zadzwoń!”**, która miała na celu: ograniczenie liczby negatywnych zachowań uczestników ruchu drogowego, zachęcenie osób, które są świadkami negatywnych zachowań uczestników ruchu drogowego do zgłaszania takich przypadków, propagowanie właściwego zachowania uczestników ruchu drogowego oraz promowanie numerów alarmowych.

W lokalnych mediach emitowane były spoty telewizyjne i radiowe promujące kampanię. Kolejnym elementem były audycje radiowe oraz artykuły prasowe zachęcające społeczność lokalną do współpracy z Policją. Plakaty z przesłaniem kampanii trafiły do instytucji publicznych.

Następnym etapem było zaprezentowanie spektaklu pn. **„Upsaide down - czyli kołami do góry”** ukazującego skutki braku reakcji na negatywne zachowania uczestników ruchu drogowego. Prezentacja spektaklu odbywała się podczas spotkań z młodzieżą w placówkach oświatowych i połączona była z dyskusją. Priorytetowym założeniem kampanii było dotarcie do jak najszerszego grona odbiorców.

Realizowano program **„Życie jest zbyt cenne – nie zostawiaj go na drodze”**. Elementem tego programu jest podprogram profilaktyczno-prewencyjny, adresowany do uczniów klas I-III szkoły podstawowej pn. **„Raz, dwa, trzy – bądź bezpieczny i TY”**. Celem tego programu jest m.in. ograniczenie liczby nieszczęśliwych zdarzeń z udziałem dzieci oraz podniesienie poziomu wiedzy dzieci w zakresie umiejętności unikania zagrożeń w życiu codziennym oraz w ruchu drogowym.

Wspólnie z Targami Kielce, KWP w Kielcach, Kuratorium Oświaty, WORD, PCK, Izłą Celną w Kielcach, Państwową Strażą Pożarną, KRUS, Jednostką Wojskową ONZ, PZMot., Automobil Kielce została zorganizowana VI edycja **„Olimpiady Bezpieczeństwa”** dla dzieci z klas V Szkół Podstawowych z terenu woj. świętokrzyskiego. Udział wzięło około 450 dzieci. Olimpiada była finałem konkursu **„Bezpieczeństwo na piątkę”**.

Województwo warmińsko-mazurskie

Władze samorządowe województwa warmińsko-mazurskiego wraz z służbami mundurowymi, szkołami i organizacjami pożytku publicznego realizowały w 2011 r. Projekt ROSYPE; Kampania **„Spokojna głowa w kasku”**, który jest częścią największego ogólnoeuropejskiego programu edukacyjnego na rzecz poprawy bezpieczeństwa na drogach ROSYPE (ROad Safety for Young People in Europe) – współfinansowanego przez Komisję Europejską i organizowanego przez Michelin.

Przeprowadzono Przedszkolny Program Edukacji Komunikacyjnej **„Autochodzik”**. Podstawą i głównym celem Projektu organizowanego przez Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego Olsztyn jest przygotowanie dzieci w wieku przedszkolnym z Olsztyna do bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym. Powyższy cel ma zostać osiągnięty poprzez wdrożenie kompleksowego programu działań, nazwanego „Przedszkolnym Programem Edukacji Komunikacyjnej”. W ramach programu w 2011 r. zorganizowano **„Odblaskowy korowód”**. Odbłyła się inauguracja kontynuacji Przedszkolnego Programu Edukacji Komunikacyjnej. Na tą uroczystość 43 olsztyńskie przedszkola przygotowały „Odblaski Giganty”, z którymi przemaszewowały do olsztyńskiego centrum handlowego „Alfa”. W ten sposób przedszkolaki promowały noszenie odblasków, co ma duże znaczenie szczególnie w okresie jesienno – zimowym. Tam „Odblaski Giganty” zostały wyeksponowane na wystawie, która prezentowała je odwiedzającym centrum „Alfa”.

W „Spichlerzu” Miejskiego Ośrodka Kultury w Olsztynie zorganizowano przegląd małych form teatralnych **„Teatralny Autochodzik”**. Olsztyńskie przedszkola biorące udział w przedsięwzięciu przedstawiły małe formy teatralne promujące prawidłowe zachowania na drodze. Wystąpiło prawie 700 dzieci, które w sposób oryginalny i niepowtarzalny przedstawiły zasady bezpiecznego poruszania się na drodze.

W przedszkolach biorących udział w programie przeprowadzono akcję „ZZ”, której zadaniem jest zaangażowanie rodziców i dzieci w systematyczne używanie fotelików i pasów bezpieczeństwa. Akcję przeprowadzono wraz z Policją, która prowadziła w wybranych miejscach kontrole przewożenia dzieci w samochodach.

Imprezą podsumowującą kolejną edycję programu była „Autoriada”, która odbyła się w czerwcu 2011 r., brały w niej udział reprezentacje z 43 placówek uczestniczących w Przedszkolnym Programie Edukacji Komunikacyjnej. Dzieci z najstarszych grup wiekowych /6 latkowie/ 5120 dzieci, które od listopada 2010 brały udział w specjalnie przygotowanym programie obejmującym kilkanaście różnego rodzaju zadań i tematycznych zabaw.

W zakresie popularyzacji wiedzy o ruchu drogowym skierowanym do uczniów szkół podstawowych Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego Olsztyn wraz z Wojewódzkim Ośrodkiem Ruchu Drogowego Elbląg organizował Warmińsko-Mazurski Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym 2011. Jest to turniej wieloetapowy, realizowany poprzez eliminacje szkolne, powiatowe, wojewódzkie, zakończony finałem ogólnopolskim. Jest on organizowany dla dzieci ze szkół podstawowych i gimnazjalnych. Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego Olsztyn i Elbląg poza zorganizowaniem pomocy w poszczególnych etapach Turnieju zorganizowały Finał Wojewódzki, który w 2011 roku odbył się w Nidzicy w Zespole Szkół nr 3.

W Ławie odbył się XXXIV Finał Ogólnopolski Turnieju BRD, którego organizatorami byli Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego – Regionalne Centrum BRD w Olsztynie, Miasto Ława oraz Zarząd Główny PZM. Uczestniczyły w nim najlepsze trzyosobowe drużyny reprezentujące wszystkie województwa w Polsce (16 województw – szkoły podstawowe oraz gimnazja – razem 32 drużyny).

Zorganizowano „Dzień Otwarty” Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego – Regionalnego Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w Olsztynie. W organizację przedsięwzięcia zaangażowane były wszystkie działy Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego – RC BRD. W czasie trwania „Dnia Otwartego” wszystkie zainteresowane osoby mogły bezpłatnie sprawdzić stan techniczny pojazdu na Stacji Kontroli Pojazdów, sprawdzić sprawność psychomotoryczną w Pracowni Psychologicznej ośrodka, sprawdzić swoją wiedzę i umiejętności pod okiem egzaminatora – na sali komputerowej i placu manewrowym.

W pierwszej połowie 2011 r. współuczestniczono w organizacji imprez ukierunkowanych na działania informacyjno – promocyjne oraz edukacyjne w zakresie brd. Należy wymienić m.in.

- **„Motoserce – Krew Darem Życia”**,
- Warmińsko Mazurskie Mistrzostwa I Pomocy,
- IV Wojewódzkie Spotkania Ośrodków Szkolno Wychowawczych – **„Uczeń w ruchu drogowym”**,
- Festyn **„Zanim wyjadą na drogi”** w Barczewie,
- Zawody wojewódzkie **„Policjant Ruchu Drogowego 2011”**,
- Festyn rodzinny **„Strzał w dziesiątkę”**.

Województwo wielkopolskie

W ramach realizacji programu „*Razem bezpiecznie!*” w obszarze zapewnienia bezpieczeństwa w ruchu drogowym zwiększono liczbę i aktywność patroli policyjnych na drogach, szczególnie w rejonie dużych miast (zintensyfikowano wykrywanie substancji psychoaktywnych u kierowców, zintensyfikowano kontrolę prędkości pojazdów wraz z ciągłym wdrażaniem nadzoru automatycznego).

W roku 2011 kontynuowano współpracę z Krajowym Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w Warszawie w ramach programu „**Bezpiecznie – Chce się żyć!**” oraz Wojewódzkim Ośrodkiem Ruchu Drogowego w Poznaniu, Polskim Związkiem Motorowym, Automobilklubem Wielkopolski, Państwową Strażą Pożarną i Żandarmerią Wojskową. Organizowano wspólne działania kontrolne na drogach, połączone z szeroko zakrojoną akcją informacyjną dotyczącą przewozu dzieci i młodzieży, pod kryptonimem „**Bezpieczne Wyjazdy**”.

Dzięki wieloletniej współpracy możliwe było przeprowadzenie kampanii profilaktycznych: „**Zwolnij – zanim będzie za późno**”, „**Zmień opony na zimowe**” oraz „**Idź tak, abyś doszedł**”. Wyprodukowano również film edukacyjny pt. „**Zabójcy**”, który jest cennym materiałem profilaktycznym. Dzięki środkom finansowym Krajowego Centrum BRD, wydano opracowany w Wydziale Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu, „**Kodeks rowerzysty i motorowerzysty**”. Pozyskiwane były również materiały profilaktyczne w postaci ulotek, lamp rowerowych, światełek odblaskowych, itp.

Na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich odbyła się IV Międzynarodowa Konferencja „**Bezpieczeństwo na drogach województwa wielkopolskiego**”. Patronat nad przedsięwzięciem objął Marszałek Województwa Wielkopolskiego, a głównym jej organizatorem była Komenda Wojewódzka Policji w Poznaniu. Przewodnim celem konferencji było zaprezentowanie dotychczasowych rozwiązań mających na celu ograniczenie liczby zdarzeń drogowych i ich ofiar oraz wskazanie obszarów wspólnych działań pozwalających podnosić poziom bezpieczeństwa na drogach województwa. W Konferencji udział wzięli przedstawiciele Komendy Głównej Policji, Naczelnicy Wydziałów Ruchu Drogowego komend wojewódzkich, miejskich i powiatowych Policji, przedstawiciele organów administracji rządowej i samorządowej, w tym przede wszystkim samorządów powiatowych i gminnych z terenu woj. wielkopolskiego prezydenci miast i burmistrzowie, przedstawiciele szeregu instytucji odpowiedzialnych za stan bezpieczeństwa ruchu drogowego na drogach Wielkopolski, także zaproszone delegacje policyjne z zagranicy.

W listopadzie i grudniu 2011 roku przeprowadzono w większości powiatów województwa wielkopolskiego działania pn. „**Sprawdź auto przed zimą**” polegające na bezpłatnej kontroli stanu technicznego pojazdów w wytypowanych stacjach kontroli pojazdów. Działania te od lat cieszą się dużym zainteresowaniem kierowców.

W celu poprawy stanu bezpieczeństwa na drogach woj. wielkopolskiego podjęto zintensyfikowane działania ukierunkowane na ujawnianie i eliminowanie z ruchu kierujących pod wpływem alkoholu, środków odurzających lub działających podobnie do alkoholu, pod kryptonimem „**Alkohol i narkotyki**”. W trakcie prowadzonych działań jeden policjant średnio wykonywał 22 badania kierujących na zawartość alkoholu.

Województwo zachodniopomorskie

W roku 2011 działania Wydziału Ruchu Drogowego skupiały się na wykroczeniach przekraczania dozwolonej prędkości, gdyż zjawisko to pozostaje wciąż główną przyczyną wypadków. Prowadzone działania dotyczyły również poprawy bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu.

W roku 2011 zachodniopomorska Policja przeprowadzała szereg ogólnopolskich prewencyjno-kontrolnych działań wzmożonych: TRUCK - działania ukierunkowane na transport drogowy – 4, BUS- działania ukierunkowane na przewóz osób – 4, PRĘDKOŚĆ- działania ukierunkowane na ujawnianie kierujących przekraczających dozwoloną prędkość – 6, NIECHRONIENI - działania ukierunkowane na wykroczenia popełniane w stosunku do niechronionych uczestników ruchu drogowego – 6, PASY - działania ukierunkowane na właściwe korzystanie z pasów i bezpieczny przewóz dzieci – 4, ALKOHOL i NARKOTYKI – działania ukierunkowane na eliminowanie z ruchu kierujących pod wpływem alkoholu i podobnie działających środków – 6, TELEFON - działania ukierunkowane na bezpieczne korzystanie z telefonów komórkowych podczas jazdy – 12, BEZPIECZNY WEEKEND - działania prowadzone podczas tzw „długich weekendów” - 5 (w sumie obejmowały 22 dni), BEZPIECZNA DROGA DO SZKOŁY – działania cykliczne ukierunkowane na bezpieczeństwo najmłodszych uczestników ruchu w miesiącu wrześniu – obejmowały 9 dni, BEZPIECZNY WYPOCZYNEK DZIECI I MŁODZIEŻY- przeprowadzane podczas ferii zimowych i wakacji działania ukierunkowane na bezpieczny przewóz dzieci

i młodzieży na wypoczynek, w listopadzie 2011r. przeprowadzono coroczną akcję ZNICZ, podczas której policjanci pełnili służbę głównie w rejonach cmentarzy dbając o bezpieczeństwo przemieszczających się pieszych i pojazdów.

Ponadto zachodniopomorska drogówka przygotowała i przeprowadziła następujące działania profilaktyczne:

- **BEZPIECZNIE NAD MORZE** - ze względu na specyficzne położenie geograficzne województwa w okresie wakacyjnym, już po raz kolejny, realizowano przedsięwzięcie mające na celu propagowanie alternatywnych tras dojazdu do miejscowości nadmorskich - policjanci propagowali ulotki i plakaty z mapkami, w szczególności w miejscowościach pasa nadmorskiego, gdzie w tym czasie obserwuje się wzmożony ruch turystów z innych województw i krajów, program został sfinansowany przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego;
- **EKOLOGICZNY KIEROWCA** – II, realizowany przez Wydział Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Szczecinie wraz z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie - w roku sprawozdawczym w ramach programu, zrealizowanego po raz kolejny dzięki dotacji Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie, przeprowadzono szkolenie doskonalące policjantów - liderów ze wszystkich jednostek terenowych pod kątem skutecznego ujawniania i eliminowania z ruchu pojazdów niesprawnych technicznie - w służbie wykorzystywano radiowóz oznakowany, tzw. „Bus ekologiczny”, który wyposażony jest w specjalistyczny sprzęt służący do eliminowania z ruchu pojazdów niesprawnych technicznie;
- **WIDOCZNIE – EKOLOGICZNIE I i II**, realizowany przez Wydział Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Szczecinie wraz z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie - w ramach pierwszej edycji programu, zainaugurowanego w lutym 2011 roku, piesi z terenu woj. zachodniopomorskiego otrzymywali od policjantów ruchu drogowego ekologiczne torby na zakupy z elementami odbłaskowymi, torby wykonane z trwałego materiału biodegradowalnego - z jednej strony miały wzbudzić w użytkownikach zainteresowanie dbałością o stan środowiska naturalnego, a z drugiej strony dzięki elementom odbłaskowym także o własne bezpieczeństwo. Adresatami projektu były osoby dorosłe, szczególnie w starszym wieku. Zakupione w ramach kampanii torby na zakupy zostały przekazane do komend powiatowych zachodniopomorskiej Policji. Funkcjonariusze wręczali je podczas spotkań m.in. z seniorami, w kołach gospodyń, Związku Osób Niewidomych i Niedowidzących, itp.. Produktem promującym drugą edycję programu - „WIDOCZNIE – EKOLOGICZNIE II” były opaski odbłaskowe dla niechronionych uczestników ruchu dystrybuowane przez policjantów ruchu drogowego podczas wszelkiego rodzaju imprez plenerowych promujących piesze i rowerowe ciągi komunikacyjne - program cieszył się ogromnym zainteresowaniem.
- **BEZPIECZNA DROGA Z RADAMI SPONGEBOBA**, ogólnopolski projekt realizowany przez Policję i kanał telewizji dziecięcej NICKELODEON. Jak co roku w miesiącach powakacyjnych zachodniopomorska Policja prowadziła działania wzmożone **BEZPIECZNA DROGA DO SZKOŁY** - w roku 2011 po raz drugi w całej Polsce dzieci uczyły się zasad bezpiecznego poruszania się po drogach wraz z postacią z kreskówki emitowanej w telewizji Nickelodeon „SpongeBob”. W ramach kampanii „Bezpieczna droga z radami SpongeBoba” dzieci otrzymywały breloki odbłaskowe, plakaty oraz uczyły się o bezpieczeństwie w ruchu drogowym z płyt DVD zawierających film edukacyjny.

VI. Bezpieczeństwo w działalności gospodarczej

URZĘDY WOJEWÓDZKIE

Województwo dolnośląskie

W zakresie realizacji zadań dotyczących m.in. miejsc szczególnie zagrożonych Wydział do Walki z Przestępczością Gospodarczą Komendy Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu na bieżąco współpracuje z przedsiębiorcami oraz instytucjami zrzeszającymi przedsiębiorców celem eliminowania zagrożeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Szczególnym nadzorem objęte są miejsca, gdzie prowadzenie działalności narażone jest na nadużycia (bazary, targowiska, giełdy, portal internetowy Allegro). Przykładem takich działań jest zatrzymanie oszusta, który wyłudził znaczne kwoty pieniędzy na szkodę kilkudziesięciu osób z terenu całej Polski, oferując poprzez sieć Internetową sprowadzenie z zagranicy oraz sprzedaż samochodów osobowych po atrakcyjnych cenach.

Wzorem lat ubiegłych kontynuowane było rozpoznanie związane z wprowadzaniem na terytorium Polski odpadów z krajów Unii Europejskiej, głównie z Niemiec. Prowadzona była współpraca z instytucjami odpowiedzialnymi za nadzór i kontrolę nad podmiotami gospodarczymi oraz osobami fizycznymi sprowadzającymi takie odpady. Wszystkie uzyskane informacje w tym zakresie na bieżąco były konsultowane ze Strażą Graniczną i Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska.

Województwo łódzkie

W ramach działań dotyczących zwalczania przestępczości funkcjonariusze celni przeprowadzili kontrole ze szczególnym uwzględnieniem wyrobów alkoholowych i tytoniowych bez znaków akcyzy, środków odurzających, tzw. pirackich płyt z filmami, muzyką oraz programami komputerowymi, a także w obszarze gier hazardowych, jak również nieprawidłowości w obrocie rozcieńczalnikiem i nielegalnym paliwem. Celnicy realizowali wspólne inspekcje z funkcjonariuszami Policji, Straży Granicznej, CBS, jak również z pracownikami Wojewódzkiej Inspekcji Transportu Drogowego i Urzędu Kontroli Skarbowej oraz służbami kolejowymi, pod kątem przewozu materiałów niebezpiecznych oraz broni i amunicji, a także przestrzegania przepisów ruchu drogowego przez kierowców na drogach województwa łódzkiego.

Województwo mazowieckie

Wspólne działania Komend Policji ukierunkowane były na ograniczenie zagrożeń występujących głównie w obrocie handlowym. Policjanci prowadzili na bieżąco analizę miejsc zagrożonych, z uwagi na podmioty świadczące usługi handlowe. Dążąc do osiągnięcia założonych celów - szczególny nacisk położono na właściwą organizację pracy policjantów, a także przeprowadzono szereg działań, m. in.:

- w ramach programu prewencyjnego „**Strefa bezpiecznych usług**”, którego celem była poprawa stanu bezpieczeństwa klientów placówek handlowo-usługowych i gastronomiczno-rozrywkowych poprzez edukację personelu oraz klientów;
- w zakresie zwalczania nielegalnego obrotu lekami, suplementami diety oraz innymi podobnymi specyfikami; na rzecz ograniczenia przestępczości na szkodę interesów finansowych Unii Europejskiej.

Ponadto kontynuowane były przedsięwzięcia mające na celu ograniczenie zagrożeń występujących w obrocie handlowym w postaci przestępczości intelektualnej, przemysłowej i sprzedaży wyrobów akcyzowych, nieoznaczonych znakami skarbowymi RP.

Skutecznie prowadzone działania doprowadziły do wszczęcia szeregu postępowań przeciwko sprawcom przestępstw oraz zabezpieczenia znacznej ilości mienia.

Poza tym, należy zwrócić uwagę na grupy zadaniowe funkcjonujące jako ważny element realizacyjny, funkcjonujące w ramach Wojewódzkiego Zespołu Koordynacyjnego ds. realizacji programu „*Razem bezpieczniej*”.

Województwo opolskie

Policjanci Wydziału Prewencji KWP w Opolu oraz dzielnicowi garnizonu opolskiego w ramach patroli i obchodów dzielnic kontrolowali rejony targowisk, sklepów i hurtowni pod kątem bezpieczeństwa właścicieli i ich mienia. Ponadto dzielnicowi na bieżąco przeprowadzali spotkania z właścicielami sklepów, zakładów produkcyjnych, usługowych i handlowych. Podczas spotkań oceniali stan zabezpieczenia sklepu czy zakładu, a następnie udzielali przedsiębiorcom wskazówek odnośnie najkorzystniejszego sposobu technicznego i osobowego zabezpieczenia obiektu, zapobiegającego ewentualnym kradzieżom czy włamaniom.

Dodatkowo prowadzone były działania wspierające, związane z wykorzystaniem środków masowego przekazu, w tym lokalnej prasy, telewizji kablowych. Ułatwiono także przedsiębiorcom możliwość nawiązania kontaktu z przedstawicielami Policji, w celu zgłoszenia zapytań oraz wątpliwości związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą w zakresie przestępczości gospodarczej.

Województwo podlaskie

W swoich działaniach komórki pionu d/w z przestępczością gospodarczą prowadzą stałą współpracę z Urzędem Kontroli Skarbowej, Służbą Celną, Strażą Graniczną, Państwową Inspekcją Pracy, Inspekcją Weterynaryjną w Białymstoku, Podlaskim Oddziałem Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia,

a ponadto z organizacjami pozarządowymi w celu przeciwdziałania patologiom związanym z prowadzeniem działalności gospodarczej, w szczególności wynikających z funkcjonowania szarej strefy w gospodarce, która ogranicza możliwość tworzenia warunków dla rozwoju konkurencji na zasadach prawa podaży i popytu, prowadzeniem działalności bez zgłoszenia podstawy opodatkowania, nieewidencjonowaniem prowadzonej sprzedaży, wyłudzeniom i oszustwom, naruszeniom praw własności intelektualnej. Ma to na celu likwidację tzw. szarej strefy i ochronę rzetelnych przedsiębiorców.

Na stronie internetowej Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku funkcjonuje link Wydziału d/w z Przestępczością Gospodarczą KWP w Białymstoku służący bieżącej komunikacji z internautami. Osoby kierujące zapytania informowane są o możliwościach prawnych w zakresie zgłaszanych problemów, w większości dotyczących oszustw dokonanych w związku z zawartymi transakcjami handlowymi za pośrednictwem Internetu. Niejednokrotnie też funkcjonariusze Wydziału d/w z Przestępczością Gospodarczą KWP w Białymstoku wykorzystują sygnały od internautów inicjując podejmowanie czynności przez właściwe służby lub też bezpośrednio angażują się w ich realizację.

Członkowie zespołu **„Bezpieczeństwo w działalności gospodarczej”** i pozostali funkcjonariusze Wydziału d/w z Przestępczością Gospodarczą Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku uczestniczyli w 2011 r. i na bieżąco uczestniczą w szeregu spotkań roboczych z przedstawicielami podmiotów reprezentujących wiodące na rynku polskim firmy fonograficzne, odzieżowe i kosmetyczne oraz dystrybutorów oprogramowania komputerowego, co pozwala na bieżącą wymianę doświadczeń i zacieśnianie współpracy z wymienionymi instytucjami oraz wypracowanie skuteczniejszych metod przeciwdziałania przestępczości.

Na konferencji zorganizowanej w Podlaskim Urzędzie Wojewódzkim kierownik zespołu – Naczelnik Wydziału d/w z Przestępczością Gospodarczą Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku przeprowadził wykład na temat „Rola Policji i innych służb w zwalczaniu przestępczości skierowanej przeciwko własności intelektualnej”. Wykład skierowany był m.in. do osób reprezentujących samorząd terytorialny, służb, inspekcji i organizacji pozarządowych.

Przedstawiciel Wydziału d/w z PG KWP w/m uczestniczył w spotkaniu organizowanym w ramach cyklu spotkań przez Koło Naukowe Prawa Własności Intelektualnej, Mediów i Internetu przy Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku, poświęconemu tematyce prawa komputerowego i Internetu.

W Podlaskim Klubie Biznesu wraz z osobami reprezentującymi właścicieli praw do oprogramowania przedstawiciel Wydziału d/w z PG KWP w/m zaprezentował wykład pt. **„Piractwo w Polsce – ujawnianie nielegalnego oprogramowania w firmach”**

Realizując misję edukacyjną w zakresie bezpiecznego korzystania z Internetu i wynikających z niego zagrożeń oraz potencjalnych konsekwencjach prawnych dotyczących w szczególności oszustw dokonywanych za pośrednictwem sieci, pornografii oraz przestępczości komputerowej, w oparciu o problemy zgłaszane przez Wydział Prewencji KWP w Białymstoku, prowadzono prelekcje w szkołach na terenie miasta Białegostoku i okolic.

W kontekście propagowania powyższych zagadnień wśród studentów IV i V roku Wydziału Psychologii Uniwersytetu w Białymstoku delegowani funkcjonariusze Wydziału d/w z PG KWP w/m uczestniczyli w maju 2011r. w zajęciach w ramach przedmiotu „Pokolenie @. Zagrożenia dzieci i młodzieży płynące z Internetu”, których celem było przekazanie wiedzy nt. aktywności podejmowanych w Internecie przez internautów, które przekraczają obowiązujące prawo, jak również nauka bezpiecznego korzystania z zasobów sieci.

Województwo śląskie

W województwie śląskim w ciągu całego roku propagowano ideę bezpieczeństwa w biznesie. Grupa robocza kontynuowała akcję **„Zwiększ swoje bezpieczeństwo w działalności gospodarczej”**, podczas której promowano nowoczesne systemy monitoringu - dedykowane dla podmiotów gospodarczych, a także jednostek samorządu terytorialnego.

W trakcie spotkań jako dobrą praktykę prezentowano działania na rzecz bezpieczeństwa społeczności lokalnej dzielnicy Katowic – Nikiszowca. Efektem działalności Stowarzyszenia „Razem dla Nikiszowca” oraz Centrum Aktywności Lokalnej w Nikiszowcu, było zainstalowanie systemu monitoringu w zabytkowej dzielnicy Katowic, ze środków zebranych przez stowarzyszenie oraz przy wsparciu UM w Katowicach.

W trakcie konferencji i seminariów których organizatorem było Śląskie Towarzystwo Marketingowe, prezentowano zagadnienia bezpieczeństwa technicznego, informatycznego, i internetowego w prowadzeniu działalności gospodarczej.

Województwo warmińsko-mazurskie

W województwie warmińsko-mazurskim przeprowadzone działania w ramach poprawy bezpieczeństwa prowadzenia działalności gospodarczej skupiały się między innymi na zmniejszaniu szarej strefy i egzekwowaniu przepisów prawa. Zadanie jest realizowane poprzez komunikację i szybką reakcję na zachowania patologiczne oraz kontrole.

Na potrzeby realizacji przedmiotowego zadania dokonano szeregu czynności mających na celu ujawnienie miejsc nielegalnego demontażu pojazdów.

W 2011 r. w ramach akcji „*Razem bezpiecznie*” przeprowadzono 3 kontrole przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie wspólnie z funkcjonariuszami Wydziału do Walki z Przestępczością Gospodarczą Komendy Wojewódzkiej Policji w Olsztynie. Stworzona również została komputerowa ewidencja podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem paliwami ropopochodnymi („Platforma Paliw”). Celem zadania jest usprawnienie współdziałania instytucji zajmujących się zwalczaniem nieprawidłowości w obrocie paliwami, a także koordynacji oraz optymalizacji skuteczności działań kontrolnych.

W 2011 roku z systemu korzystały instytucje i straże wymienione w Zarządzeniu Nr 118 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 9 czerwca 2009 r. w sprawie informatycznej bazy danych o stacjach paliw ciekłych i przedsiębiorcach zajmujących się ich dystrybucją.

Województwo wielkopolskie

W województwie wielkopolskim działania w obszarze zapewnienia bezpieczeństwa w działalności gospodarczej koncentrowały się na współpracy z podmiotami zewnętrznymi, a polegały głównie na organizacji wspólnych szkoleń. Wśród najważniejszych partnerów uczestniczących w szkoleniach znajdują się: banki, towarzystwa ubezpieczeniowe, leasingowe, organy kontroli skarbowej, Służba Celna, Straż Graniczna, portale internetowe, a także: Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Agencja Regulacji Energetyki, Agencja Rynku Rolnego, ZAIKS i ZPAV, Stowarzyszenia SALAMANDRA i SYGNAŁ, Inspekcja Handlowa, Państwowa Inspekcja Pracy.

Podczas realizacji programu „*Razem bezpiecznie*” w 2011 roku ograniczono czynniki sprzyjające występowaniu przestępczości gospodarczej, poprzez bieżące i systematyczne monitorowanie obszarów zagrożeń tą przestępczością. W wyniku działań w przedmiotowym obszarze na terenie województwa wielkopolskiego w 2011 roku nastąpił wzrost wszczętych postępowań przygotowawczych. Policjanci Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu przygotowali na Politechnice Poznańskiej spotkanie dla wielkopolskich studentów dotyczące szeroko rozumianej prewencji.

Jednym z punktów spotkania była prelekcja eksperta Wydziału do Walki z Przestępczością Gospodarczą KWP w Poznaniu na temat przestępstw komputerowych. Policjant zapoznał uczestników z zagrożeniami i regulacjami prawnymi przedmiotowej tematyki. Wydział Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu przy współpracy z Zespołem Szkół Łączności w Poznaniu zorganizował konferencję na temat „*Portale społecznościowe, jako źródło informacji dla przestępców*”. W trakcie spotkania poruszono aspekt dokonywania przestępstw i wykroczeń za pośrednictwem Internetu.

Województwo zachodniopomorskie

Identyfikacja głównych zagrożeń i problemów oparta jest o bieżącą analizę danych statystycznych dotyczącą zdarzeń kryminalnych o charakterze gospodarczym oraz o efekty pracy komórki PG w ramach codziennych obowiązków służbowych. Ponadto brane były pod uwagę informacje napływające od społeczności lokalnych, mediów, z komórek kontrolnych i podmiotów gospodarczych. Dało to podstawy do stwierdzenia, iż głównymi zagrożeniami na płaszczyźnie działalności gospodarczej w 2011 roku były: kradzież energii elektrycznej, kradzież z włamaniem do obiektów handlowych, kradzieże sklepowe, wyłudzenia towarów i usług, oszustwa na szkodę instytucji finansowych i banków, działania na szkodę wierzycieli, usuwanie mienia spod zajęcia komorniczego, wytwarzanie i wprowadzanie do obrotu handlowego wyrobów spirytusowych i tytoniowych bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy, wprowadzanie do obrotu wyrobów z podrobionymi znakami towarowymi, obrót nielegalnymi wyrobami farmaceutycznymi,

W celu ograniczenia powyższych zjawisk podejmowano działania przy udziale funkcjonariuszy innych komórek Policji, a także organów pozapolicyjnych min. Wywiadu Skarbowego UKS w Szczecinie, Izby Celnej w Szczecinie, Urzędu Celnego w Szczecinie, Straży Granicznej Stowarzyszenia ZAIKS, ENEA S.A.

Region Szczecin, Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Szczecinie, Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie, PIH, a także z przedstawicieli innych podmiotów. Przedsięwzięcia te miały charakter typowo kontrolny, operacyjny, jak i prewencyjny, a prowadzone były w sposób kumulacyjny i dynamiczny przy aktywnym udziale wszystkich uczestników. Swoim zakresem obejmowały miejsca wcześniej poddane operacyjnemu rozpoznaniu w zakresie wszelkiego rodzaju nieprawidłowości w prowadzonej działalności gospodarczej (kontrola lokali gastronomicznych, punkty sprzedaży alkoholu pod względem: posiadania zezwolenia na sprzedaż alkoholu, spełniania norm sanitarno - epidemiologicznych i budowlanych), rozprowadzaniu nielegalnych wyrobów akcyzowych i innych pochodzących z przestępstwa.

VII. Ochrona dziedzictwa narodowego

1. MINISTERSTWO KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

W obszarze „Ochrona dziedzictwa narodowego”, mieszczą się działania polegające m.in. na przeciwpożarowym i antywłamaniowym zabezpieczeniu obiektów zabytkowych. Przedstawiciel Departamentu Ochrony Zabytków jest członkiem Zespołu Koordynującego programu „Razem bezpieczniej” oraz zespołu do oceny wniosków w ramach obszaru „Ochrona dziedzictwa narodowego”.

W roku 2011 r. w ramach Programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Dziedzictwo kulturowe”, priorytet „Ochrona zabytków”, którego obsługę sprawował **Departament Ochrony Zabytków**, przekazano dotację na wykonanie instalacji przeciwpożarowych i antywłamaniowej w 65 obiektach zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków na łączną kwotę 2.674.348 zł.

Instytucją Kultury wyspecjalizowaną w działaniach na rzecz ochrony zabytków przed zdarzeniami losowymi i przestępczością, podległą Ministrowi Kultury i Dziedzictwa Narodowego, jest **Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów** nadzorowany od 2011 r. przez **Departament Dziedzictwa Kulturowego**. Instytut podejmuje na szeroką skalę działania, mieszczące się w tematyce programu „Razem bezpieczniej”, których celem jest poprawa bezpieczeństwa zbiorów publicznych. Na uwagę zasługują przede wszystkim:

- lustracje pod kątem zabezpieczenia przeciwpożarowego i antywłamaniowego, w tym przede wszystkim w muzeach i obiektach sakralnych;
- sporządzanie opinii dotyczących projektów zabezpieczenia zbiorów w muzeach i obiektach sakralnych;
- organizowanie i uczestnictwo w szkoleniach, konferencjach i seminariach;
- okresowe raporty o stanie zachowania zabytków;
- działania w ramach programu „*Bezpieczne zbiory - bezpieczne kolekcje*” (we współpracy z Biurem Kryminalnym Komendy Głównej Policji) skierowanego do kolekcjonerów dzieł sztuki i książki, posiadaczy zabytków.

W ramach swojej działalności statutowej, której zakres pokrywa się w części z założeniami Programu Rządowego „Razem bezpieczniej” w części „Ochrona dziedzictwa narodowego” Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów przeprowadził między innymi następujące działania:

- Dokonano lustracji i oceny zabezpieczenia 23 muzeów, 4 obiektów sakralnych i 4 innych zabytków nieruchomych.
- Wykonano opinie i uzgodnienia projektów zabezpieczenia 88 muzeów, 62 obiektów sakralnych i 14 innych zabytków nieruchomych.
- Instytut organizował, bądź uczestniczył między innymi w następujących szkoleniach, konferencjach i seminariach poświęconych ochronie dziedzictwa narodowego:
 - Konferencja w Muzeum Śląska Cieszyńskiego w Cieszynie poświęcona kradzieży dzieł sztuki.
 - Konferencja „Prawna Ochrona Dóbr Kultury” organizowana przez Wyższą Szkołę Psychologii Społecznej.
 - Konferencja „Rejestr jako narzędzie ochrony zabytków” organizowana przez Narodowy Instytut Dziedzictwa.
 - Konferencja „Legalny i nielegalny obrót dobrami kultury. Zapobieganie przestępstwom przeciw dziedzictwu kulturowemu” organizowana przez Narodowy Instytut Dziedzictwa.
 - Szkolenie specjalistyczne dla Specjalistów ds. Obronnych w Radziejowicach.
 - Szkolenie podstawowe dla projektantów, instalatorów i konserwatorów zabezpieczeń elektronicznych w muzeach i obiektach zabytkowych.
 - Szkolenie regionalne dla dyrektorów muzeów z województw - małopolskiego, podkarpackiego, świętokrzyskiego, śląskiego, dolnośląskiego, lubuskiego, wielkopolskiego i opolskiego.

- Szkolenie dla Szefów Wewnętrznych Służb Ochrony obiektów podlegających obowiązkowej ochronie.
 - Szkolenie regionalne dla dyrektorów muzeów z województw - małopolskiego, podkarpackiego, świętokrzyskiego, śląskiego, dolnośląskiego, lubuskiego, wielkopolskiego i opolskiego.
 - Szkolenie z programowania i obsługi systemu przenośnego Piccolo w firmie Dyskret w Krakowie.
 - Udział w Konferencji na temat ochrony, konserwacji i wyposażenia, zabytkowych i nowoczesnych kościołów w Siedlcach.
 - Legalny i nielegalny obrót dobrami kultury (warsztaty polsko-norweskie) Oslo i Warszawa.
 - Cykl seminariów: Dziedzictwo na Uniwersytecie - Lublin KUL (Organizator MMOZ przy udziale KUL).
 - Seminarium: Bezpieczeństwo zbiorów w muzeach - Kraków; Wrocław (Organizator NIMOZ).
 - Szkolenie „Bezpieczeństwo obiektów muzealnych i zbiorów w kontekście EURO 2012” -Poznań, (organizator KWP w Poznaniu).
 - Konferencja „Cyfrowa Kultura. Archiwa, Biblioteki, Muzea” - (organizator IBM).
 - Udział w obchodach Dnia Ochrony Zabytków Gniezno.
 - Częstochowa - Szkolenie uzupełniające dla przedstawicieli firm, którym z dniem 31 grudnia 2011 r. kończy się ważność zaświadczenia uprawniającego do projektowania i instalowania systemów zabezpieczeń w obiektach zabytkowych sakralnych, muzeach, bibliotekach i archiwach.
 - Piotrków Trybunalski - udział w seminarium szkoleniowym pn. „Bezpieczeństwo pożarowe obiektów sakralnych” organizowanym przez KW PSP w Łodzi pod patronatem J.E. Arcybiskupa dr Władysława Ziółka.
 - Kraków - Szkoła Aspirantów w Krakowie - udział w Radzie Programowej dot. ochrony dóbr kultury na wypadek szczególnego zagrożenia.
 - Wrocław - konferencja „Współczesne problemy ochrony prawnej dziedzictwa kultury” organizowana przez Uniwersytet Wrocławski.
- Dokonano 1209 sprawdzeń przedstawionych do identyfikacji dzieł sztuki i przedmiotów o charakterze zabytkowym dla Biura Wywiadu Kryminalnego KGP (Interpol), Biura Kryminalnego KGP, Komendy Stołecznej Policji, Komend Rejonowych i Wojewódzkich Policji, Służby Celnej, służb konserwatorskich.
 - Dokonano analizy stanu bezpieczeństwa i ochrony zbiorów: Wprowadzenie do zabezpieczenia zbiorów i organizacji muzeów (cz.1), Zabezpieczenia elektroniczne w ochronie zbiorów muzealnych przed przestępczością (cz.2) będącej wynikiem ankiety rozesłanej w 2010 r. do ponad 1000 muzeów.
 - Przeprowadzono kwerendę wśród 15 wytypowanych muzeów państwowych w celu ustalenia możliwości przechowywania w tych placówkach dóbr kultury zabezpieczanych przez organy ścigania.
 - Prowadzono prace nad projektem rozporządzenia w sprawie szczegółowego sposobu prowadzenia krajowego rejestru utraconych dóbr kultury, zakresu danych objętych wpisem do rejestru, zasad wydawania odpisów z rejestru oraz wzoru formularza wniosku o wpis do rejestru.
 - Opracowano materiały do wydania numerów 1(66) I-III, 2(67) IV-VI, 3(68) VII-DC i 4(69) X-XII 2010 periodyku „Cenne, bezcenne/utracone”, oraz wydano numer specjalny „Cenne, bezcenne/utracone - Katalog utraconych dzieł sztuki 2011 (wersja elektroniczna) ”.
 - Kontynuowano we współpracy z Biurem Kryminalnym Komendy Głównej Policji realizację programu „Bezpieczne zbiory-bezpieczne kolekcje”. Program skierowany jest przede wszystkim do indywidualnych posiadaczy dzieł sztuki i zabytków, kolekcjonerów i księży. Istotą programu jest formularz (w wersji podstawowej bądź rozszerzonej), którego wypełnienie pozwala na późniejszą identyfikację utraconych dóbr. Karta identyfikacyjna obiektu została bowiem tak zaprojektowana, by posiadacz dzieła sztuki bądź zabytku mógł wypełnić ją samodzielnie.

2. KOMENDA GŁÓWNA POLICJI

W 2011 roku stwierdzono 1022 przestępstwa, (2010 – 874 przestępstwa stwierdzone), w których przedmiotem zamachu były zabytki ruchome. Z ogółu przestępstw przeciwko zabytkom 344 zdarzenia dotyczyły dzieł sztuki plastycznej, rzemiosła artystycznego, sztuki użytkowej, pamiątek historycznych, numizmatów oraz przedmiotów upamiętniających wydarzenia historyczne (2010 – 256), zaś 586 przestępstw dotyczyło wytworów techniki, materiałów bibliotecznych, instrumentów muzycznych, wytworów sztuki ludowej i rękodzieł (2010 – 548). Ponadto, w 2011 roku stwierdzono 92 przestępstwa ścigane z art. 108 i 109 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (2010 – 70 przestępstw

stwierdzonych). Odnotowano również 325 przestępstw, w wyniku których nastąpiła utrata przedmiotów kultu religijnego, nie stanowiących w myśl definicji zabytku (w roku 2010 – 298 przestępstw stwierdzonych). Rejonem, w którym doszło do największej liczby popełnionych przestępstw, gdzie przedmiotami przestępstwa były artykuły kultu religijnego nie będące zabytkiem, w roku 2011 było województwo dolnośląskie (88 przestępstw stwierdzonych), województwo wielkopolskie (48), województwo świętokrzyskie (25), województwo śląskie (24) oraz województwo małopolskie (21). Wykrywalność przestępstw skierowanych na zabór dóbr kultury narodowej w 2011 roku w kategorii – dzieł sztuki plastycznej, rzemiosła artystycznego, sztuki użytkowej, pamiątek historycznych, numizmatów oraz przedmiotów upamiętniających wydarzenia historyczne wyniosła 51,1%, (2010 – 34,9%), w kategorii – wytworów techniki, materiałów bibliotecznych, instrumentów muzycznych, wytworów sztuki ludowej i rękodzieł wyniosła 35,1%, (2010 – 36,2%), w kategorii – przestępstw ściganych z art. 108 i 109 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami wyniosła 57,6%, (2010 – 47,1%). Natomiast wykrywalność w kategorii przedmiotów kultu religijnego, nie stanowiących w myśl definicji zabytku w 2011 roku wyniosła 82,5%, (2010 – 66,1%).

Od ponad trzech lat w realizacji programu „*Razem bezpieczniej*” poza Policją, Państwową Strażą Pożarną, państwową i kościelną służbą ochrony zabytków, biorą udział funkcjonariusze Straży Granicznej i Służby Celnej, co miało istotne znaczenie w przypadku położenia określonych drewnianych obiektów sakralnych w strefie nadgranicznej (np. w województwie podkarpackim, lubelskim, podlaskim i lubuskim). Ze strony Policji uczestniczą w nim funkcjonariusze służby kryminalnej i prewencyjnej z każdej KWP/KSP i właściwej terytorialnie komendy powiatowej (miejskiej) Policji. Zakres tych czynności obejmuje opracowanie dokumentacji fotograficzno-opisowej rzeczy stanowiących dobra kultury narodowej. Należy dodać, że Policja wykonuje zastępczą dokumentację fotograficzno-opisową jedynie tych przedmiotów, które nie zostały wcześniej w ten sposób zinwentaryzowane przez Wojewódzkie Urzędy Ochrony Zabytków.

Czynność kontroli (oglądu) każdego obiektu dokumentowana jest w formie „*Protokołu z kontroli stanu zabezpieczenia obiektu, w którym przechowywane są rzeczy stanowiące dobra kultury narodowej*”. W treści tego dokumentu znajdują się adnotacje dotyczące między innymi: oceny ogólnego stanu zabezpieczenia kontrolowanego obiektu, sugestii komisji (grupy roboczej) w zakresie poprawy stanu zabezpieczenia obiektu (antywłamaniowego, antynapadowego, przeciwpożarowego), możliwości społecznego wsparcia ochrony obiektu, a także instruktażu udzielonego administratorowi (zarządcy, właścicielowi) obiektu.

Z inicjatywy Biura Prewencji KGP we współpracy z Komendą Wojewódzką Policji w Poznaniu, odbyła się w dniach 27-28 października 2011 r. konferencja szkoleniowa z udziałem policyjnych koordynatorów ds. prewencji kryminalnej komend wojewódzkich Policji i Komendy Stołecznej Policji z zakresu ochrony dziedzictwa narodowego. W konferencji udział wzięli między innymi przedstawiciele Policji, Narodowego Instytutu Dziedzictwa w Warszawie, Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Poznaniu oraz Dyrektor Departamentu Kultury Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego. Celem konferencji było zapoznanie policjantów z kierunkami działań przyjętymi przez Narodowy Instytut Dziedzictwa, wymiana doświadczeń i dobrych praktyk oraz wypracowanie skuteczniejszych metod zapobiegania przestępczości przeciwko dziedzictwu narodowemu. W programie znalazły się między innymi wykłady związane z systemem ochrony zabytków, podstawy prawne ochrony dziedzictwa narodowego, czy też prezentacja pn. „New media - projekty edukacyjne i promocje poprzez strony internetowe i portale społeczne”. Po zakończeniu konferencji do KWP/KSP zostały przekazane materiały szkoleniowe w zakresie ochrony dziedzictwa narodowego z przeznaczeniem dla policjantów z jednostek terenowych Policji.

3. STRAŻ GRANICZNA

Współpraca Straży Granicznej w obszarze ochrony dziedzictwa narodowego opiera się na podstawie porozumienia z dnia 3 listopada 2004 r. zawartego pomiędzy Ministrem Finansów, Ministrem Kultury, Komendantem Głównym Policji i Komendantem Głównym Straży Granicznej w sprawie współdziałania w zwalczaniu nielegalnego wywozu za granicę lub przywozu z zagranicy zabytków. W ramach prac na rzecz ochrony dziedzictwa narodowego funkcjonariusze SG prowadzili działania zmierzające do ujawnienia prób wywozu z terytorium RP dóbr dziedzictwa narodowego.

Jednocześnie, funkcjonariusze SG uczestniczyli w szkoleniach organizowanych przez Wojewódzkich Konserwatorów Zabytków o tematyce związanej z ochroną zabytków: przepisy prawa regulujące wywóz zabytków z RP, kategorie zabytków wymagające pozwoleń na wywóz z RP, wzory pozwoleń, sposoby praktycznego rozpoznawania zabytków, przeciwdziałanie nielegalnemu pozyskiwaniu zabytków ruchomych oraz wywóz pojazdów zabytkowych z RP. W szkoleniu uczestniczyli również funkcjonariusze Policji oraz Służby Celnej.

Ponadto w ramach grupy roboczej działającej przy Śląskim Urzędzie Wojewódzkim w Katowicach (Śląski Oddział SG) zgromadzono materiały do informatora na temat ochrony dóbr kultury, który ma być wydany w 2012 r.

4. URZĘDY WOJEWÓDZKIE

Województwo dolnośląskie

Przedstawiciele Inspektoratów Nadzoru Budowlanego, Policji, Straży Pożarnej, Wydziałów Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego i Służby Ochrony Zabytków aktywnie uczestniczyli w pracach Wojewódzkiej i powiatowych grup roboczych ds. ochrony zabytków przed pożarem i przestępczością. W 2011 roku przeprowadzono łącznie 89 lustracji obiektów zabytkowych, z czego grupa wojewódzka – 13, powiatowe – 76.

W ramach walki z przestępczością skierowaną przeciwko dobrom kultury i koordynacją działań, w tym zakresie prowadzone jest rozpoznanie zdarzeń i zjawisk dotyczących zagadnienia przestępczości skierowanej przeciwko zabytkom, jak również stale prowadzona jest wymiana informacji na temat zaistniałych zdarzeń i zagrożeń na terenie kraju. W 2011 roku, funkcjonariusze pionów kryminalnych Policji obejmowali stałym monitoringiem giełdy staroci oraz portale internetowe pod kątem oferowania do sprzedaży zabytków szczególnie o charakterze sakralnym i archeologicznym.

W ramach pogłębiania wiedzy i szkolenia w zakresie ochrony zabytków w grudniu 2011 roku, przy współpracy z funkcjonariuszami z Ośrodka Szkolenia Straży Granicznej z Lubania w Komendzie Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu zorganizowano szkolenie dla funkcjonariuszy Komend Powiatowych Policji i Komend Miejskich Policji z woj. dolnośląskiego. Szkolenie dotyczyło identyfikacji oraz tematyki związanej z przewozem dóbr kultury przez granice.

Województwo lubelskie

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Lublinie corocznie publikuje kolejne tomy „Wiadomości Konserwatorskich Województwa Lubelskiego”. Publikacje te zawierają informacje o bieżących wydarzeniach związanych z pracami badawczymi, konserwatorskimi, restauratorskimi i robotami budowlanymi przy zabytkach ulokowanych na terenie województwa lubelskiego.

Wypracowany został system szybkiego reagowania i przepływu informacji w sprawie skradzionych oraz poszukiwanych zabytków. Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków na bieżąco współpracuje z Narodowym Instytutem Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów w Warszawie, w zakresie wydawania pozwoleń na wywóz zabytków na stałe za granicę.

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Lublinie wspólnie z Wydziałem Artystyczno-Architektonicznym Kurii Siedleckiej, Muzeum Diecezjalnym w Siedlcach oraz Narodowym Instytutem Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów, zorganizował dla duchowieństwa konferencję poświęconą ochronie zabytkowych kościołów przed zagrożeniami.

W ramach współpracy z Policją została stworzona Wojewódzka Grupa Robocza ds. przeciwdziałania przestępczości przeciwko dobrom kultury oraz przeciwpożarowego zabezpieczenia zabytków, która była współorganizatorem konferencji poświęconej zabezpieczeniu zabytków sakralnych w Białej Podlaskiej.

Na potrzeby prowadzonych kontroli opracowano oraz dokonano kolportażu ulotki profilaktycznej pt. „**BEZPIECZNA PARAFIA**”, mającej na celu wskazanie prawidłowych zabezpieczeń zabytków ruchomych przed kradzieżą. Opracowano wstępny regulamin konkursu pt. „**BEZPIECZNA PARAFIA**”, który ma promować opiekę nad zabytkami oraz właściwe zabezpieczenie obiektów sakralnych przed włamaniem i pożarem.

Nawiązano również współpracę z firmą **DNA Program Polska Sp. z o.o.** z Poznania w kwestii znakowania ruchomych dzieł sztuki w obiektach sakralnych województwa lubelskiego.

Województwo lubuskie

W województwie lubuskim w ramach działań związanych z ochroną dziedzictwa narodowego:

- przeprowadzono zaplanowane inspekcje i kontrole obiektów posiadających ruchome zabytki;
- zakupiono niezbędny sprzęt do rozbudowy elektronicznego systemu gromadzenia danych;
- opracowano i wydrukowano kalendarz promujący zabytki i ich ochronę.

Województwo łódzkie

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Łodzi wraz z podległymi delegaturami realizował zadania wynikające z rządowego programu, a także i te, których celem było nadzorowanie aktualizacji opracowywanych przez właściwe podmioty planów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego oraz sytuacji kryzysowych, jak również przeprowadzenie szkoleń oraz instruktaży dotyczących zabezpieczenia zabytków pod kątem zagrożeń pożarami. Realizacja zadań obejmowała m.in. upowszechnianie nowoczesnych technicznych środków zabezpieczeń zarówno na wypadek klęsk żywiołowych jak i przestępczej działalności człowieka. Prowadzone były kontrole obiektów zabytkowych, a także prace związane z aktualizacjami wojewódzkiego systemu informacji o wydanych pozwoleniach na wywóz zabytków za granicę. W ramach współpracy Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Łodzi oraz funkcjonariuszy łódzkiej Izby Celnej, Policji, Placówki Straży Granicznej, a także pracowników Archiwum Państwowego ujawniono 28 przypadków przestępczych, które zostały przekazane do prokuratury. Sprawy te w większości dotyczyły niszczenia lub uszkodzenia zabytku, nielegalnego wywozu za granicę, kradzieży oraz podpalenia. Ponadto w ubiegłym roku na terenie województwa łódzkiego za zgodą archidiecezji łódzkiej, częstochowskiej, włocławskiej, kaliskiej, łowickiej i radomskiej przy udziale Policji prowadzone były prace w zakresie tajnego znakowania zabytkowych obiektów ruchomych, w kolejnych dziewięciu kościołach.

Podczas czynności kontrolnych prowadzone były rozmowy mające na celu uświadomienie duchownym o odpowiedzialności w świetle obowiązującego prawa za bezpieczeństwo ludzi przebywających w obiekcie kultu religijnego. Jak wynika z informacji służb konserwatora należy podkreślić, że ww. działania podejmowane były przy wsparciu arcybiskupów i biskupów oraz konserwatorów diecezjalnych dostrzegających pozytywne efekty oraz potrzebę realizacji tego typu przedsięwzięć. Wszystkie kontrolowane obiekty poddawane były szczegółowej lustracji zarówno pod kątem zabezpieczenia obiektów nieruchomych oraz zabytków ruchomych wpisanych do rejestru i ewidencji. Najczęściej stwierdzone uwagi i zastrzeżenia dotyczyły ich asekuracji, jak również braku planu ochrony na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych, instrukcji bezpieczeństwa pożarowego, nieaktualnych badań instalacji elektrycznej oraz złego zabezpieczenia przed pożarem i włamaniami.

W roku 2011 Służba Celna, mając na uwadze profil ryzyka związanego z przemieszczaniem nielegalnych zabytków, podczas rutynowych odpraw prowadzonych na łódzkim centralnym dworcu autobusowym oraz w łódzkim porcie lotniczym, dokonywała kontroli bagaży, a także sprawdzała autokary rejsowe i pociągi. Kontrolą objęto także sortownie Poczty Polskiej, firmy spedycyjne i kurierskie.

Województwo małopolskie

W ramach realizacji Rządowego Programu Ograniczania Przestępczości i Aspołecznych Zachowań „Razem bezpieczniej” odbyła się konferencja szkoleniowa **„Bezpieczeństwo na terenie parafii”**. Konferencję otworzyli Metropolita Krakowski oraz Małopolski Komendant Wojewódzkiej Policji. Szczególnym zainteresowaniem wśród uczestników konferencji, którymi byli proboszczowie i księża parafialni cieszyły się informacje dotyczące między innymi: najczęściej popełnianych przestępstw na terenie parafii w województwie małopolskim; przestępczości przeciwko zabytkom; zabezpieczeń technicznych obiektów sakralnych i budynków parafii oraz zasad i przepisów ruchu drogowego w trakcie pielgrzymek wiernych i pogrzbów.

Ponadto Komenda Powiatowa Policji w Gorlicach realizuje od 2010 roku wspólnie z wielonarodowościową i wielowyznaniową gminą Uście Gorlickie, przy wydatnym wsparciu funduszami Unii Europejskiej i budżetu państwa projekt **„Stop kradzieżom zabytków dziedzictwa kulturowego pogranicza polsko-słowackiego”**. Głównym celem przedsięwzięcia było zbudowanie bazy danych o zabytkowych obiektach zlokalizowanych na terenie pogranicza i ich skatalogowanie.

Województwo mazowieckie

W województwie mazowieckim najistotniejszymi zadaniami z zakresu ochrony dziedzictwa narodowego było sprawdzenie stanu zabezpieczeń antywłamaniowych i przeciwpożarowych zabytkowych kościołów murowanych na Mazowszu oraz sprawdzenie stanu ilościowego oraz stanu zachowania zabytków ruchomych, które następnie oznakowano, opisano i fotografowano.

W realizacji wymienionych zadań uczestniczyli przedstawiciele Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków, Policji oraz Państwowej Straży Pożarnej.

Celem prowadzonych działań było sprawdzenie w jaki sposób zabezpieczone przed kradzieżą i pożarem są zabytkowe obiekty sakralne Mazowsza.

W 2011 roku na terenie województwa mazowieckiego sprawdzono 35 zabytkowych kościołów murowanych. Oznakowano, skatalogowano i sfotografowano 1086 zabytków ruchomych.

Województwo opolskie

Mając na uwadze fakt ograniczenia przestępczości w zakresie ochrony dziedzictwa narodowego, dzielnicowi w ramach obchodu służbowego przeprowadzili w 2011 r. łącznie 227 spotkań z proboszczami parafii, tj. o 100 % więcej niż w roku 2010, podczas których dokonali lustracji obiektów sakralnych. W trakcie spotkań omawiane były kwestie właściwego zabezpieczenia obiektów sakralnych, poczynając od prawidłowego zamontowania drzwi, krat, rygli, sztab, właściwego oświetlenia, zamontowania alarmu, czy wyposażenia w czujniki ruchu na terenie kościołów oraz systemu alarmowego antynapadowego na terenie parafii. Ponadto informowali o możliwości zainstalowania monitoringu wizyjnego obejmującego swym zasięgiem obszar parafii. Podczas prowadzonych spotkań i pogaderek przedstawiano zasady tworzenia bezpiecznych przestrzeni oraz wskazywano na czynniki ułatwiające działanie przestępcom, omówiono również metody działania sprawców, wskazano na przedmioty mogące być w zainteresowaniu sprawców (wskazując na możliwość chowania przedmiotów do kas pancernych) oraz omówiono sposób postępowania w przypadku kradzieży czy innych sytuacji o podłożu kryminogennym.

W roku 2011 realizując działania profilaktyczne na rzecz ochrony kościołów drewnianych policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Namysłowie przeprowadzili konferencję z przedstawicielami Dekanatów. Konferencja odbyła się we współpracy z kapłanem policyjnym oraz instruktorem do spraw zabytków z Namysłowskiego Ośrodka Kultury. W trakcie spotkania omówione zostały działania na rzecz poprawy zabezpieczeń obiektów sakralnych oraz sposoby ich ewidencjonowania w ramach programu „Bezpieczne Zbiory-Bezpieczne Kolekcje”. Przedstawiona została profilaktyka z zakresu programu „Bezpieczna Parafia”, gdzie zwrócono uwagę na elementy wpływające na poprawę bezpieczeństwa samych księży oraz sposoby zabezpieczenia zabytków sakralnych przed kradzieżami i włamaniami. Z przeprowadzonych ustaleń wynika, iż kościoły Dekanatu Namysłów znajdowały się głównie pod nadzorem księży, były doświetlone, okratowane, lecz pozbawione monitoringu. W trakcie konferencji zwrócono szczególną uwagę na potrzebę fachowego zabezpieczenia bezcennych elementów zabytkowych skatalogowanych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Opolu. Ponadto na policyjnej stronie internetowej umieszczony został baner akcji profilaktycznej „*Bezpieczne Zbiory-Bezpieczne Kolekcje*”, dzięki któremu wszystkie osoby zainteresowane i posiadające bezcenne dzieła sztuki, mogły dokonać skatalogowania ich oraz zaczerpnąć informacji na temat sposobów ich zabezpieczenia.

Województwo podkarpackie

W 2011 roku priorytetowym działaniem w ramach programu było tworzenie podstawowej dokumentacji konserwatorskiej oraz roztaczanie prawnej ochrony nad obiektami zabytkowymi. Kontynuowano systemową rejestrację obiektów wraz z dokumentacją fotograficzną i opisową. Wydano 52 decyzje wpisujące do rejestru zabytki nieruchome oraz 40 decyzji dotyczących zabytków ruchomych. Dla ww. obiektów wykonywane są sukcesywnie karty ewidencyjne wraz z dokumentacją fotograficzną. Przyjęto 101 kart dotyczących zabytków architektury i 547 kart obejmujących zabytki ruchome.

W trakcie realizacji ww. działań zwracano uwagę na stan techniczny obiektów i rodzaje zabezpieczeń formułując stosowne zalecenia dla ich ochrony.

W 2011 roku wydano dwie publikacje: we współpracy z Marszałkiem Województwa Podkarpackiego wydany został *Katalog zabytków nieruchomych województwa podkarpackiego*, przygotowano także *Podkarpacki biuletyn konserwatorski. Wykaz prac konserwatorskich i remontowo – konserwatorskich wykonanych w latach 2007-2010 przy obiektach zabytkowych z terenu województwa podkarpackiego*.

Podkarpacki Wojewódzki Konserwator Zabytków współpracował z Urzędem Celnym w Przemyślu oraz Bieszczadzkim i Karpackim Oddziałem Straży Granicznej w sprawie zapobiegania nielegalnym wywozom i przywozom zabytków ruchomych przez granicę państwa.

Województwo pomorskie

Opierając się na przeprowadzonej analizie zagrożeń oraz potrzeb, ochronę dziedzictwa narodowego uznano za obszar priorytetowy, tym bardziej, że w regionie istnieje wiele zabytków i dóbr kultury narodowej, które wymagają intensywnej ochrony i przywrócenia im właściwego znaczenia.

W związku z powyższym odbyło się spotkanie, którego głównym tematem była ochrona zabytków na akwenach morskich. W posiedzeniu uczestniczyli przedstawiciele m.in.: Urzędu Morskiego w Szczecinie, Urzędu Morskiego w Słupsku, Centralnego Muzeum Morskiego w Gdańsku, Biura Hydrograficznego Marynarki Wojennej i Morskiego Oddziału Straży Granicznej w Gdańsku. Goście pozytywnie ocenili propozycję podjęcia wspólnych działań w tym zakresie.

Z uwagi na to, że granice obszaru polskich wód morskich obejmują swoim zasięgiem trzy województwa tj.: zachodniopomorskie, pomorskie oraz warmińsko-mazurskie wypracowany został wspólny wniosek odnośnie współpracy w tym zakresie. W ramach współpracy zrealizowano następujące zadania:

- opracowano zbiorczą bazę zabytków znajdujących się w sąsiedztwie polskich wód morskich,
- opracowano bazę zabytków archeologii morskiej, które w sposób bezpieczny i nieinwazyjny dla tych zabytków, można udostępnić do zwiedzania,
- określono formy przeciwdziałania kradzieży zabytków.

Podjęta współpraca pozwoliła na wymianę doświadczeń i wypracowanie wspólnych wniosków, które w przyszłości będą wzięte pod uwagę jako propozycje zmiany uregulowań prawnych w tym zakresie.